

У К Р А Ї Н А
О Д Е С Ь К А О Б Л А С Н А Р А Д А

П Р О Є К Т Р І Ш Е Н Н Я

Про звіт Одеської обласної державної (військової) адміністрації щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2024 рік

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» та Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», розглянувши внесений обласною державною (військовою) адміністрацією проєкт звіту щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2024 рік

ВИРІШИЛА:

Звіт Одеської обласної державної (військової) адміністрації щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2024 рік взяти до відома (додається).

Проект рішення підготовлено Департаментом економіки Одеської обласної державної адміністрації та внесено на розгляд головою (начальником) Одеської обласної державної (військової) адміністрації

Додаток
до рішення обласної ради
від _____ 2025 року
№ _____ – VIII

ЗВІТ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ (ВІЙСЬКОВОЇ) АДМІНІСТРАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО РОЗВИТКУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2024 РІК

Зміст
звіту щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2024 рік

ВСТУП.....	3
ВИКОНАННЯ ЦІЛЕЙ ТА ПРІОРИТЕТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ У 2024 РОЦІ.....	4
1. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ	4
2. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ.....	7
2.1. Промисловість.....	7
2.2. Розвиток підприємництва.....	13
2.3. Агропромисловий комплекс	16
2.4. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс.....	19
2.5. Дорожньо-транспортне господарство.....	20
2.6. Будівництво та житлова політика.....	23
3. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ.....	24
3.1. Реформування відносин власності.....	24
3.2. Управління об'єктами комунальної власності.....	25
3.3. Цифрова трансформація та надання адміністративних послуг.....	25
4. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА.....	27
5. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО.....	31
6. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ.....	36
7. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СФЕРА.....	39
7.1. Демографічна ситуація, розвиток ринку праці та створення робочих місць.....	39
7.2. Грошові доходи населення, заробітна плата, легалізація заробітної плати та погашення заборгованості з її виплати.....	43
7.3. Соціальне забезпечення.....	45
7.4. Житлово-комунальне господарство.....	51
8. ГУМАНІТАРНА СФЕРА.....	52
8.1. Освіта	52
8.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді.....	62
8.3. Охорона здоров'я.....	65
8.4. Культура.....	70
8.5. Фізична культура і спорт.....	74
8.6. Туристично-рекреаційна галузь.....	77
8.7. Розвиток громадянського суспільства.....	77
9. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ... ..	79
10. Основні показники економічного та соціального розвитку Одеської області за 2024 рік.....	85
11. Стан фінансування діючих регіональних цільових та комплексних програм з обласного бюджету у 2024 році	86

ВСТУП

Програма соціально-економічного та культурного розвитку області на 2024 рік (далі – Програма) затверджена рішенням Одеської обласної ради від 01.03.2024 № 625-VIII.

Забезпечення виконання завдань та заходів Програми здійснювалося шляхом мобілізації зусиль та проведення спільної роботи Одеської обласної державної (військової) адміністрації і Одеської обласної ради разом з іншими органами виконавчої влади області, органами місцевого самоврядування у співпраці з громадянами, юридичними особами та їх об'єднаннями, що забезпечує ефективне використання всіх наявних і залучених в область ресурсів.

Протягом 2024 року, як і за весь час повномасштабного вторгнення РФ в Україну, пріоритетними напрямами у роботі органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування в Одеській області були всебічна підтримка Збройних Сил України, створення для мешканців регіону безпечних умов для життя, відновлення зруйнованої та пошкодженої виробничої, соціальної, інфраструктури та екосистем, подальший розвиток системи надання якісних та доступних освітніх, медичних, соціальних послуг, у тому числі внутрішньо переміщеним особам, сприяння соціальній адаптації захисників та захисниць України, що повертаються з війни, подальшої модернізації об'єктів житлово-комунального господарства та соціальної сфери, забезпечення стабільного функціонування економіки шляхом сприяння ефективній роботі промислових та сільськогосподарських підприємств регіону, забезпечення ефективного використання суб'єктами малого та середнього бізнесу можливостей державної підтримки, полегшення їх доступу до фінансових ресурсів, стимулювання інвестиційної діяльності.

Основним інструментом реалізації завдань Програми є виконання заходів обласних комплексних та цільових програм, розробка, затвердження та внесення змін до яких проводиться виключно з дотриманням вимог Бюджетного кодексу України та чинних законодавчих і нормативно-правових актів.

ВИКОНАННЯ ЦІЛЕЙ ТА ПРІОРИТЕТІВ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ОБЛАСТІ У 2024 РОЦІ

1. ПОДАТКОВО-БЮДЖЕТНА ДІЯЛЬНІСТЬ

За 2024 рік до зведеного бюджету області надійшло 112 800,6 млн грн, виконання плану – 107,2% (+7 527,6 млн грн), темп росту до 2023 року склав 137,1% або зростання на 30 503,0 млн грн, у тому числі:

- до державного бюджету надійшло 83 887,4 млн грн, виконання плану – 107,4% (+5 766,4 млн грн), темп росту – 144,2% або зростання на 25 702,2 млн грн;

- до місцевих бюджетів (без трансфертів) надійшло 28 913,2 млн грн, виконання плану – 106,5%, (+ 1 761,2 млн грн), темп росту – 119,9% або зростання на 4 800,8 млн грн, у т.ч:

- загальний фонд – 27 463,6 млн грн, виконання – 104,6% (+1 196,4 млн грн);

- спеціальний фонд – 1 449,5 млн грн, виконання – 163,8% або (+564,8 млн грн).

Одними з основних бюджетоутворюючих податків місцевих бюджетів є податок на доходи фізичних осіб, який складає 54,1% місцевих бюджетів, єдиний податок – 15,1%, та плата за землю – 13,3%, які за 2024 рік склали:

- ПДФО – 14 851,2 млн грн, виконання плану 104,2% (+595,9 млн грн), темп росту 122,9% або зростання на 2 764,9 млн грн;

- єдиний податок – 4 135,8 млн грн, виконання плану 103,7%, (+147,4 млн грн), темп росту 119,8% або зростання на 683,2 млн грн.

- плата за землю – 3 654,4 млн грн, виконання плану 104,1%, (+143,4 млн грн), темп росту 109,6% або зростання на 319,7 млн грн.

Протягом 2024 року з місцевих бюджетів Одеської області профінансовано видатки на заходи з підтримки Сил безпеки та оборони на загальну суму 2 740,7 млн. грн, у т. ч. з бюджетів територіальних громад Одеської області – на 2 316,0 млн. грн та з обласного бюджету Одеської області – на 424,7 млн. грн

 Сприяння стійкому економічному та соціальному розвитку районів та територіальних громад

За 2024 рік з 99 місцевих бюджетів виконання планових показників забезпечено по 93 бюджетах (93,9% загальної кількості) з обсягом перевиконання 1 811,2 млн грн, не виконано 6 бюджетів (6,1% загальної кількості) на суму 50,0 млн грн.

До обласного бюджету за 2024 рік (без трансфертів) надійшло 4 102,6 млн грн, виконання плану – 102,4% (+96,0 млн грн). До 2023 року забезпечено зростання надходжень на 896,8 млн грн з темпом росту 128,0%.

До загального фонду надійшло 3 795,5 млн грн, виконання плану – 100,6% (+20,9 млн грн). До 2023 року зростання надходжень на 910,8 млн грн з темпом росту 131,6%.

До спеціального фонду надійшло 307,1 млн грн, виконання плану – 132,4% (+ 75,1 млн грн). До 2023 року зменшення надходжень на 14,0 млн грн з темпом росту 95,7%.

До 7 районних бюджетів за 2024 рік надійшло 32,1 млн грн, виконання плану збільшилося у 160,5 раз (+31,9 млн грн). До 2023 року – зростання надходжень на 4,3 млн грн з темпом росту 115,6%.

До загального фонду надійшло 0,3 млн грн, виконання плану 134,0% (+ 0,07 млн грн). До 2023 року зменшення надходжень на 0,1 млн грн з темпом росту 70,6%.

До спеціального фонду надійшло 31,9 млн грн. До 2023 року зростання надходжень на 4,4 млн грн з темпом росту 116,2%.

До бюджетів ТГ за 2024 рік (без трансфертів) надійшло 24 778,4 млн грн, виконання плану 107,1% (+ 1 633,2 млн грн). До 2023 року зростання надходжень на 3 899,6 млн грн з темпом росту 118,7%.

До загального фонду надійшло 23 667,9 млн грн, виконання плану 105,2% (+1 175,4 млн грн). До 2023 року зростання надходжень на 3 892,2 млн грн з темпом росту 119,7%.

До спеціального фонду надійшло 1 110,5 млн грн, виконання плану 170,2% (+ 457,9 млн грн). До 2023 року зменшення надходжень на 2,1 млн грн з темпом росту 99,9%.

 Підвищення рівня взаємодії місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування щодо забезпечення збільшення надходжень до місцевих бюджетів

Відповідно до розпоряджень обласної державної (військової) адміністрації районні державні (військові) адміністрації здійснюють координацію дій територіальних органів центральних органів виконавчої влади щодо взаємовідносин з органами місцевого самоврядування, належний контроль за дотриманням бюджетного законодавства щодо відповідних місцевих бюджетів відповідних районів, проводять вертикальну взаємодію за принципом «група – район – область».

Одним з напрямів взаємодії органів місцевого самоврядування та органів державної виконавчої влади є моніторинг та контроль виконання повноважень в частині формування та виконання місцевих бюджетів.

 Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів

Ключовою ознакою місцевих бюджетів є їх самостійність, яка полягає у спроможності органів місцевого самоврядування самостійно складати, затверджувати та виконувати місцеві бюджети в контексті покладених на них функцій і забезпечення розвитку територіальних громад.

У зв'язку з цим орієнтирами розвитку механізму функціонування місцевих бюджетів є:

- зміцнення доходної бази;
- забезпечення ефективного здійснення видатків для задоволення потреб соціально-економічного розвитку адміністративно-територіальних одиниць;
- удосконалення порядку надання міжбюджетних трансфертів.

Підвищення рівня бюджетної самостійності місцевих бюджетів насамперед відображається через бюджетну децентралізацію.

В результаті децентралізації місцеві бюджети області отримують стабільні джерела доходів, що дозволяє залучити в їх розпорядження значний фінансовий ресурс та спрямувати кошти на реалізацію проектів розвитку територій через модернізацію об'єктів соціально-культурної сфери.

 Підвищення мотивації до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів

У контексті фінансової децентралізації роль місцевих бюджетів у розвитку місцевого самоврядування значно посилюється, оскільки в результаті

перерозподілу ресурсів та повноважень на користь органів місцевого самоврядування зростає залежність фінансової спроможності адміністративно-територіальних одиниць від організаційних, економіко-соціальних та політичних дій органів управління територіальної громади під час вирішення локальних завдань.

Тому саме проведення децентралізації місцевих бюджетів спрямоване підвищити мотивацію до нарощування дохідної бази місцевих бюджетів та отримання додаткових надходжень до місцевих бюджетів.

Підвищення ефективності використання бюджетних коштів

Видатки місцевих бюджетів по області за 2024 рік складають 40 272,6 млн грн (річний план – 45 363,5 млн грн, виконання 88,8%).

– загальний фонд – 30 996,8 млн грн (річний план – 32 802,7 млн грн, виконання 94,5%);

– спеціальний фонд – 9 275,8 млн грн (річний план – 12 560,9 млн грн, виконання 73,8%).

На захищені статті видатків направлено 21 616,8 млн грн або 94,4%, у тому числі: на заробітну плату – 17 834,4 млн грн, енергоносії – 1 621,3 млн грн, медикаменти та харчування – 17,4 млн грн, соціальне забезпечення – 1 267,3 млн грн. Захищені видатки виплачені в повному обсязі, заборгованість відсутня.

Обсяг капітальних видатків за 2024 рік – 8 438,3 млн грн.

Довідково: за 2023 рік – 8,7 млрд грн, за 2022 рік – 2,1 млрд грн, за 2021 рік – 8,1 млрд грн, за 2020 рік – 6,7 млрд грн, за 2019 рік – 7,1 млрд грн, за 2018 рік – 5,9 млрд грн.

Із передбачених на 2024 рік субвенцій з державного бюджету на суму 11 496,2 млн грн надійшло фінансування в обсязі 10 790,4 млн грн або 93,9% річного обсягу.

Додаткова дотація на фінансування переданих видатків на утримання закладів освіти та охорони здоров'я надійшла в обсязі 175,9 млн грн (100% річного обсягу).

Відповідно до розпорядження голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 12.10.2023 № 834/А-2023 «Про утворення робочої групи «Прозорість і підзвітність» в Одеській області» в Одеській обласній державній (військовій) адміністрації утворена робоча група «Прозорість і підзвітність».

Основними завданнями робочої групи є розроблення заходів з контролю за належним використанням коштів, у тому числі виділених з фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

За рекомендаціями робочої групи «Прозорість і підзвітність» у 2024 році скасовано 16 закупівель на зальну суму 355,0 млн грн, а також Замовниками вжито заходів зі зниження вартості предмета закупівлі на суму 2,3 млн грн.

Нарощування доходів державного та місцевих бюджетів відповідно до темпів зростання макроекономічних показників області

Збільшення мінімальної заробітної плати з 1 січня 2024 року до 7100,0 грн, а з 1 квітня 2024 року до 8 000,0 грн – позитивно вплинуло на зростання ПДФО.

У 2024 році прожитковий мінімум становив:

– загальний показник на одну особу в розрахунку на місяць – 2 920,0 грн;

– для дітей віком до 6 років – 2 563,0 грн;

- для дітей віком від 6 до 18 років – 3 196,0 грн;
- для працездатних осіб – 3 028,0 грн;
- для осіб, що втратили працездатність – 2 361,0 грн.

Доходи місцевих бюджетів області (без трансфертів) на одну особу населення за 2024 рік склали 12 295,1 грн. Порівняно до відповідного періоду минулого року вони зменшились на 62,9 грн або на 0,5% (2023 рік – 12 358,0 грн).

 Недопущення виникнення кредиторської та дебіторської заборгованості у бюджетній сфері

На 01.01.2025 року дебіторська заборгованість бюджетних установ, які фінансуються з місцевих бюджетів області по загальному фонду, зменшилась з початку року на 765,0 тис. грн та становить 46 894,8 тис. грн:

- по соціальному забезпеченню населення – заборгованість відсутня;
- за придбання предметів постачання і матеріалів та оплати послуг з початку року збільшилась на 3 909,8 тис грн та становить 38 794,5 тис грн.

За звітний період заборгованість за Фондом соціального страхування за проведені розрахунки по листках з тимчасової втрати відсутня.

Кредиторська заборгованість бюджетних установ області по загальному фонду зменшилась з початку року на 16 283,6 тис. грн та становить 5 299,4 тис. грн, у т.ч. прострочена – 1 088,2 тис. грн.

На 01.01.2025 кредиторська заборгованість по заробітній платі з нарахуваннями відсутня.

Найбільшу частку у структурі за напрямками видатків становить кредиторська заборгованість по використанню товарів та послуг, які фінансуються з державного та місцевих бюджетів – 4 484,7 тис. грн або 84,6% загального обсягу заборгованості.

2. РОЗВИТОК РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ

2.1. Промисловість

 Сприяння у відновленні хімічної та нафтохімічної галузей промисловості

АТ «Одеський припортовий завод» має стратегічне значення для економіки і безпеки держави та функціонував як єдиний технологічний комплекс з виробництва й перевантаження хімічної продукції (аміак, карбамід) на експорт. У вересні 2021 року підприємство зупинило свою виробничу діяльність.

Обласна державна (військова) адміністрація у межах повноважень вживає усіх можливих заходів для збереження як виробничих потужностей, так і виробничого персоналу заводу.

На виконання пунктів 1, 2 доручення Прем'єр-міністра України від 14.06.2023 № 17579/1/1-23 до листа Керівника Офісу Президента України від 07.06.2023 № 02-01/566 за результатами робочої поїздки 31 травня 2023 року Президента України Володимира Зеленського до Одеської області, обласною державною адміністрацією надається сприяння у відновленні роботи АТ «Одеський припортовий завод» та ПАТ «Одеський нафтопереробний завод».

У грудні 2023 року розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації була затверджена Програма стабілізації соціально-економічного стану Одеської області, у рамках якої було надано поворотну фінансову допомогу АТ «Одеський припортовий завод» у розмірі 30,0 млн грн, що дозволило погасити частину заборгованості із заробітної плати

у 2024 році та частково відновити фінансово-господарську діяльність. У 2024 році повернуто 10,0 млн грн. Решту коштів заплановано повернути у 2025 році.

07.06.2024 року за пропозицією АРМА Уряд погодив примусове вилучення в інтересах держави Одеського нафтопереробного заводу.

Це рішення дозволяє примусово вилучити об'єкт права власності російської федерації та його резидентів, що стосується корпоративних прав у розмірі 99,5766 % акцій цього заводу і його боргових зобов'язань перед резидентами російської федерації, а також 100 % статутного фонду ТОВ «Енергія і газ Україна».

Раніше, за дорученням Президента України Уряд та Агентство з розшуку та менеджменту активів розробили дорожню карту щодо подальшого розвитку та використання потужностей арештованого ПАТ «Одеський нафтопереробний завод», який до накладення на нього арешту належав проросійському бізнесмену.

 Модернізація виробництв на основі впровадження новітніх техніки та технологій за рахунок посилення інноваційної складової розвитку галузей промисловості

У період воєнного стану великі та середні підприємства області не мають можливості витрачати значні кошти на впровадження новітніх техніки та технологій – активно інтегрують соціальні проблеми у діяльність компаній, надають допомогу місцевим територіальним громадам та військовим формуванням ЗСУ. Деякі підприємства Одеської області перепрофілювалися повністю або частково: з пошиву звичайного одягу перейшли на виробництво форми і її елементів для військових формувань, почали додатково виготовляти різного виду консерви, сублімовану продукцію, товари першої необхідності, фортифікаційні споруди, ремонтують техніку. Це значна допомога країні вистояти та забезпечити населення та військових усім необхідним.

 Активізація роботи із залучення інвестицій з метою збільшення обсягів виробництва експортоорієнтованої продукції та нарощування виробництва вітчизняних аналогів імпортованих товарів

Переважна більшість підприємств адаптувалася до теперішніх непростих умов ведення бізнесу, знаходить нові ланцюжки для отримання імпоротної сировини, матеріалів, комплектуючих для виробництва власної продукції та її експорту.

Частка підприємств Одеської області в загальному експорті товарів України становила 4,4%, в імпорті товарів – 3,9% (2024 рік).

З метою підвищення конкурентоспроможності регіону та залучення інвестицій протягом 2024 року вживалися наступні заходи:

– проводилася робота щодо презентації експортного та інвестиційного потенціалу області в рамках низки тематичних заходів, зокрема: конференції «Стратегія відбудови регіону та відновлення економіки Одеської області» (лютий 2024 р., м. Афіни); конференції з відновлення (червень 2024 року, м. Берлін); зустрічі з представниками Німецько-Української промислово-торговельної палати (липень 2024 р.); Форум «Rebuilding Ukraine Forum 2024» (жовтень 2024 р. м. Бухарест); Форум «Зроблено в Україні» (жовтень 2024 року, м. Київ) тощо;

– з метою сприяння кооперації регіональних товаровиробників з іноземними партнерами у 2024 році розроблено Каталог «Експортний потенціал Одещини» (далі – Каталог) з докладною інформацією про напрямки діяльності та товарний асортимент підприємств, а також наявні та бажані ринки збуту товарів. У Каталогі представлені компанії харчової, легкої, меблевої, будівельної, хімічної, фармацевтичної промисловості тощо. Каталог розміщено на онлайн-платформі Дія.Бізнес (розділ «Довідник експортера»), вживаються заходи для популяризації серед торгово-промислових палат світу та перекладу на англійську мову;

– на початку серпня 2024 року в Одесі проведено Форум-виставку «Крафтовий бізнес Одещини», який зібрав понад 100 представників мікро- та малого бізнесу області.

Розроблено в електронному форматі каталог «Крафтовий бізнес Одещини» та поширено його серед зацікавлених підприємств та організацій (торговельні мережі, туристичні оператори, готельні та ресторани заклади тощо).

Розроблено онлайн-каталог «Виробники Одеського регіону 2024».

 Сприяння приведенню стандартів якості та технічних умов у відповідність до вимог і положень ЄС

За даними ДП «Одеський регіональний центр стандартизації, метрології та сертифікації», триває процес впровадження систем управління якістю, екологічного управління та інших систем управління на підприємствах, в установах і організаціях Одеської області відповідно до національних (міжнародних) стандартів. У 2024 році видані сертифікати відповідності вимогам міжнародним стандартам, у тому числі на відповідність ДСТУ ISO 9001 (сертифікація систем управління якістю) – 50 одиниць, ДСТУ ISO 14001 (сертифікація систем екологічного управління) – 13 одиниць, ДСТУ ISO 22000 (сертифікація систем управління безпечністю харчових продуктів) – 28 одиниць.

 Сприяння підприємствам промисловості у вирішенні проблемних питань організації виробництва продукції з новим рівнем якості і властивостей на основі використання новітніх технологій та забезпечення позитивної динаміки виробництва продукції

Обласною державною (військовою) адміністрацією відстежуються показники промислового виробництва та в межах компетенції вживаються заходи щодо забезпечення функціонування промислових підприємств регіону в умовах воєнного стану.

При надходженні звернень від приватних та державних підприємств щодо проблемних питань функціонування надається всебічне сприяння в їх вирішенні незалежно від форм власності.

Незалежно від організаційно-правової форми та форми власності підприємств опрацьовуються заявки щодо надання перепусток на пересування їх співробітників/транспортних засобів на території Одеської області у запроваджені комендантські години з метою забезпечення безперебійної роботи підприємств критичної інфраструктури області.

Проводилися заходи з бронювання на період мобілізації та воєнний час військовозобов'язаних, які працюють на підприємствах, для підтримання сталого функціонування реального сектору економіки області: щотижнево організовувалися та проводилися засідання комісії з питань визначення

підприємств, установ і організацій критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період.

За результатами засідань, на виконання протокольних доручень підготовлені та прийняті розпорядження Одеської обласної державної (військової) адміністрації про визначення/підтвердження та невизначення підприємств, установ і організацій критично важливими.

Розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 30.12.2024 № 1300/A-2024 оновлені критерії, за якими здійснюється визначення підприємств, установ і організацій, які мають важливе значення для задоволення потреб територіальних громад Одеської області.

Розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 12.02.2024 № 119/A-2024 (зі змінами від 15.02.2024 № 138/A-2024) утворено Регіональну раду підтримки підприємництва в умовах воєнного стану в Одеській області, у складі якої – силові, контролюючі органи та представники бізнес-асоціацій. На засіданнях Ради розглядалися проблемні питання функціонування бізнесу області та пошук шляхів їх вирішення.

Так, зокрема активізувалася робота щодо впровадження електронного документообігу в Одеському морському порту під час здійснення митного контролю вантажів.

Проводилася робота з підприємствами області щодо їх забезпечення альтернативними видами електроенергії, зокрема генераторами електричної енергії та формування відповідних запасів пального.

На виконання Постанови Кабінету Міністрів України від 24.05.2024 № 600 «Про затвердження Порядку визначення та застосування граничних величин споживання електричної потужності» та з метою актуалізації графіків погодинних відключень, актуалізовано перелік підприємств та об'єктів, які обов'язково повинні бути забезпечені безперебійним електроживленням та не підлягати відключенню.

Зібрано інформацію від найбільших промислових підприємств Одеської області щодо наявності альтернативних джерел енергетики та можливості участі у грантових проєктах та державних програмах кредитування зі встановлення сонячних панелей та придбання накопичувачів енергії.

Проведено аналіз щодо визначення переліку великих та середніх підприємств області, які відповідають вимогам та критеріям «Гранту для підтримки середніх та великих переробних підприємств», що реалізується в рамках Програми USAID «Конкурентоспроможна економіка України» (KEY); організовано зустріч заступника голови обласної державної адміністрації з Регіональним проєктним менеджером Програми USAID KEY.

Проведено роботу щодо залучення підприємств області до участі у проєкті USAID ERA «Економічна підтримка України», спрямованого на отримання підтримки для реагування на надзвичайні ситуації у сфері енергетики.

У жовтні 2024 року розпочато реалізацію ініціативи Президента України щодо побудови діалогу з бізнесом в регіоні – створення платформи «Діалог влади

та бізнесу» для проведення щотижневих онлайн та офлайн зустрічей. У 2024 році проведено 25 зустрічей за участі представників підприємств різних форм власності.

У грудні 2024 року запустили гарячу лінію для бізнесу та чат-бот, який став надійним помічником підприємців.

Організовано участь виробників споживчих товарів регіону у селекторній нараді з обговорення питань програми «Національний кешбек» під головуванням Першого віце-прем'єр-міністра України – Міністра економіки України у вересні 2024 року.

Підготовлено та надано Мінекономіки інформацію щодо проблемних питань діяльності регіональних виробників та пропозиції стосовно шляхів їх вирішення в рамках забезпечення реалізації Указу Президента України від 26.01.2024 №31/2024 «Про Всеукраїнську економічну платформу «Зроблено в Україні».

На постійній основі готувалася інформація щодо стану реалізації заходів в рамках ініціативи Президента України «Зроблено в Україні» для інформування Офісу Президента України.

Здійснено організаційні заходи та проведено у вересні 2024 року робочі наради з обговорення питань фальсифікації виноробної продукції в Одеській області.

 Розвиток економічного потенціалу регіону шляхом розбудови інфраструктури та мережі індустріальних парків, створення нових робочих місць, реалізації проєктів розвитку

Обласна державна (військова) адміністрація надає всебічне сприяння ініціаторам створення індустріальних парків на території області.

На 01.01.2025 в Одеській області створено 6 індустріальних парків, на території яких передбачено розвиток різних видів діяльності, зокрема: переробна промисловість та виробництво харчових продуктів, легка промисловість, машинобудування, транспортно-логістична діяльність, розвиток альтернативних джерел енергії тощо. На різних стадіях створення перебуває ще 5 індустріальних парків, які були ініційовані територіальними громадами області, зокрема Одеською («Одеський інноваційний парк», ІП «Куліндорово») та Болградською («Болград Індастрі») міськими радами, Визирською сільською (ІП «Визир») та Суворівською селищною (Агротехнопарк «Буджак») радами.

З метою сприяння створенню індустріальних парків та активізації діяльності щодо їх облаштування у липні 2024 року було проведено робочу зустріч голови обласної державної (військової) адміністрації з ініціаторами і керівниками керуючих компаній індустріальних парків та представниками територіальних громад області. За підсумками цієї зустрічі обласна державна (військова) адміністрація звернулася до Прем'єр-міністра України з проханням передбачити у 2025 році кошти в рамках бюджетної програми «Державне стимулювання створення індустріальних парків» для облаштування та/або забезпечення будівництва об'єктів інженерно-транспортної інфраструктури індустріальних парків Одещини.

Актуальні питання розвитку індустріальних парків розглядалися в рамках Міжвідомчої наради щодо створення та функціонування індустріальних парків в Одеській області, яка відбулася 18 жовтня 2024 року у місті Одеса за участі народних депутатів-членів комітетів Верховної Ради України з питань

економічного розвитку, аграрної та земельної політики, фінансів, податкової та митної політики, а також керівництва обласної державної (військової) адміністрації, представників індустріальних парків та енерго-газо- і водопостачальних компаній. До онлайн-участі у заході долучилися голови районних державних (військових) адміністрацій та голови територіальних громад області.

 Стимуляція економічної діяльності шляхом подальшої реалізації програм: «Доступні кредити 5-7-9%», «єРобота», «єОселя», «Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2023 роки» (дію продовжено до 2024 року)

Одеська область – один з лідерів реалізації державних програм підтримки економіки. В цій сфері фокусуємося на:

- створенні нових робочих місць через розвиток виробництва, залучення інвестицій в реальний сектор і збільшення несировинного експорту;
- самодостатності – оборону фінансуємо лише з внутрішніх джерел. Скільки згенерували податків – на стільки і профінансували армію. Розвиток українських виробників – можливість збільшувати доходи бюджетів;
- економічній безпеці – COVID-19, а потім вторгнення засвідчили критичну важливість власного виробництва і технологій.

У межах ініціативи Президента України пріоритетною для Одеського регіону залишається реалізація державної економічної політики «Зроблено в Україні».

У рамках програм урядового проєкту «єРобота» на регіональному рівні у 2024 році отримали гранти на розвиток бізнесу на суму 169,5 млн грн:

- 5 підприємств переробної галузі на загальну суму 26,2 млн грн;
- 394 заявника отримали мікрогранти за програмою «Власна справа» на загальну суму 93,2 млн грн;
- 2 підприємства тепличного господарства отримали підтримку на суму 14 млн грн;
- 7 заявників одержали гранти на розвиток садівництва на загальну суму 21,6 млн грн;
- 30 осіб отримали гранти в рамках програми з підтримки ветеранів та членів їх сімей на загальну суму 14,5 млн грн.

У 2024 році у порівнянні з 2023 спостерігається приріст грантової підтримки на розвиток бізнесу Одещини на більш ніж 22 %, зокрема збільшення відбулось завдяки отриманню заявниками мікрогрантів на розвиток «Власної справи» (+ 30 заявників та + 6,7 млн грн (+8%)) та грантів в рамках програми підтримки ветеранів (+ 23 особи та 11,4 млн грн (у 4,7 раза)).

Відповідно до порядків, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 24.01.2020 № 28, урядом реалізуються державні програми «Доступні кредити 5-7-9 %», «Доступна іпотека 7 %» та «Доступний фінансовий лізинг 5-7-9 %».

В рамках програми «Доступні кредити 5-7-9 %» у 2024 році укладено 1399 кредитних договорів на суму 4 756,1 млн грн (4 місце серед регіонів країни за сумою виданих кредитів).

2 вересня 2024 року запрацювала програма «Національний кешбек», яка була затверджена Кабінетом Міністрів України 20 серпня 2024 року. Вона передбачає можливість отримання громадянами України грошової компенсації у розмірі 10% вартості придбаних українських товарів.

На кінець березня 2025 року спостерігається позитивна динаміка щодо участі у програмі регіональних виробників та продавців зокрема, на 31.03.2025 кількість виробників Одещини, які долучились до реалізації «Національного кешбеку» у порівнянні з листопадом 2024 року збільшилась на 20% (11.2024 – 75, 03.2025 – 90 виробників), кількість продавців – 37, магазинів – 1843. Одеська область займає 6 місце по Україні.

 Аналіз та збір інформації щодо завданих збитків державним, комунальним та приватним суб'єктам господарювання регіону внаслідок російської агресії з метою подальшої їх відбудови в рамках Програми з відновлення України

Постійно відстежується та узагальнюється перелік суб'єктів господарювання, які зазнали руйнувань та пошкоджень, надається консультативна підтримка щодо етапів фіксування пошкоджень та необхідних документальних підтверджень.

2.2. Розвиток підприємництва

 Виконання заходів Програми розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2024 роки.

Обласна державна (військова) адміністрація зі свого боку долучається до фінансової підтримки бізнесу. Так, для розвитку підприємницької та інвестиційної діяльності в регіоні, забезпечення підтримки малих та середніх підприємств затверджено Програму розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2025 роки.

В рамках Програми передбачено створення належних умов для розвитку, ведення і зростання малого та середнього підприємництва, підвищення соціально-економічних показників розвитку регіону та рівня життя населення, забезпечення створення конкурентоспроможного ринкового середовища, стимулювання інноваційного розвитку збільшення обсягів виробництва.

Реалізація заходів Програми сприятиме започаткуванню нових і розвитку наявних малих та середніх підприємств, збільшенню кількості робочих місць, зростанню питомої ваги малого та середнього бізнесу у загальному обсязі реалізованої продукції, робіт і послуг області, поліпшенню бізнес-клімату у регіоні.

У 2024 році на реалізацію заходів Програми передбачались бюджетні асигнування у розмірі 1,95 млн грн, фактично компенсовано за період з грудня 2023 року по січень 2025 року 1 565,5 тис грн.

Підтримка суб'єктам підприємницької діяльності надається шляхом часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами, залученими на реалізацію бізнес-проектів.

Програмою передбачено наступні заходи підтримки МСП:

– 1) компенсації частини відсоткової ставки за кредитами, отриманими на розвиток бізнесу: частка відсоткової ставки, яка компенсується суб'єктам

господарської діяльності з обласного бюджету за банківськими кредитами, становить:

– за кредитами у національній валюті – до 50 % річної відсоткової ставки, але не більше 10 нарахованих відсотків річних;

– за кредитами, наданими уповноваженими банками в рамках державної програми «Доступні кредити 5-7-9 %» на реалізацію інвестиційних цілей – до рівня 0 % річних, але не більше 9 % річних. Гранична сума щомісячної компенсації за відсотковою ставкою – 70,0 тис. грн за одним кредитним договором;

2) компенсації витрат за участь у закордонних виставкових заходах – підприємці можуть отримати компенсацію витрат на участь у міжнародних виставках у розмірі до 100 тисяч гривень, що дозволяє їм виходити на нові ринки та залучати іноземних партнерів;

3) компенсації витрат підприємств, які зазнали руйнувань та пошкоджень внаслідок збройної агресії РФ, на проведення незалежної оцінки збитків або судової експертизи (експертних досліджень) щодо оцінки шкоди та збитків – не більше 30 тис. грн на проведення незалежної оцінки збитків або судової експертизи (експертних досліджень);

4) компенсації витрат на придбання обладнання для забезпечення безперебійної роботи енергосистеми: електрогенераторів, джерел безперебійного живлення, сонячних та газопоршневих та газотурбінних електростанцій, твердопаливних котлів тощо. Частка відсоткової ставки, яка компенсується суб'єктам підприємництва з обласного бюджету за кредитами, наданими уповноваженими банками на придбання (встановлення) енергообладнання, в тому числі обладнання для альтернативних джерел енергетики, становить 5 %. Гранична сума щомісячної компенсації за відсотковою ставкою – 45,0 тис. грн за одним кредитним договором.

У 2024 році на придбання (встановлення) енергообладнання надана компенсація 3-м суб'єктам малого та середнього підприємництва на загальну суму 68,7 тис. грн.

Сприяння розвитку підприємництва також здійснюється в рамках відповідних програм підтримки бізнесу територіальних громад.

У 2024 році за рахунок коштів місцевих бюджетів територіальних громад на підтримку розвитку малого та середнього підприємництва було спрямовано 18307,3 тис. грн.

Виконання заходів Програми «ЄОселя» на 2023 – 2024 роки

На сьогодні є актуальною підтримка військовослужбовців Збройних Сил України за контрактом, працівникам Державної служби України з надзвичайних ситуацій та правоохоронних органів тощо, зокрема шляхом забезпечення поліпшення житлових умов. Компенсується відсоткова ставка військовослужбовцям ЗСУ – учасникам державної програми доступного іпотечного кредитування «ЄОселя». Програма затверджена розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 09.10.2023 №814/А-2023.

У рамках виконання заходів Програми здійснюється компенсація частини процентної ставки у розмірі 3 % (трьох процентів) річних за іпотечними кредитами, отриманими на умовах державної програми «ЄОселя».

Учасниками Програми в Одеській області є сім банківських установ: АТ «Державний Ощадний Банк України», АТ КБ «Приватбанк» та ПАТ АБ «Укргазбанк», АТ «Державний Експортно-Імпортний банк України», АТ «Сенс Банк», АТ «Банк Кредит Дніпро», АТ «Таскомбанк».

На сьогодні Одеською обласною державною (військовою) адміністрацією підписано договори про співробітництво з АТ «Державний Ощадний Банк України», АТ КБ «Приватбанк», ПАТ АБ «Укргазбанк», АТ «Державний Експортно-Імпортний банк України» та АТ «Сенс Банк».

У 2024 році на реалізацію заходів Програми передбачалися бюджетні асигнування у розмірі 11,05 млн грн, фактично компенсовано за період з грудня 2023 року по січень 2025 року за 365 кредитами – 9,5 млн грн.

За інформацією «Укрфінжитло» на 01.01.2025 в Одеській області видано 711 кредитів усім категоріям учасників на суму 986 млн грн, з яких: 500 – військовослужбовцям та силовикам суму 672 млн грн; 39 – медикам на суму 48 млн грн; 41 – педагогам на суму 38 млн грн; 7 – науковцям на суму 8 млн грн; 11 – ВПО на суму 16 млн грн; 98 – іншим на суму 135 млн грн; 15 – ветеранам на суму 22 млн грн.

 Координація та надання консультаційної підтримки регуляторним органам з питань здійснення державної регуляторної політики

З метою дотримання принципу прозорості та врахування громадської думки на офіційному сайті обласної державної адміністрації ведеться окремий розділ «Регуляторна діяльність», де чітко сформована інформація з планування регуляторної діяльності, реєстр діючих регуляторних актів, проєкти регуляторних актів та аналізи регуляторного впливу до них.

На виконання статті 7 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон) 13 грудня 2023 року обласною державною адміністрацією затверджено та оприлюднено план діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів на 2024 рік.

13 грудня 2024 року обласною державною (військовою) адміністрацією затверджено та оприлюднено план діяльності з підготовки проєктів регуляторних актів на 2025 рік. Також направлено звернення до районних державних (військових) адміністрацій, органів місцевого самоврядування щодо затвердження та оприлюднення відповідних планів на офіційних сайтах у встановлений Законом строк.

На виконання статті 10 Закону проведено періодичні відстеження 3-х регуляторних актів – розпорядження голови обласної державної адміністрації «Про встановлення нормативу рентабельності на газ скраплений, що відпускається населенню для побутових потреб», розпорядження голови обласної державної адміністрації «Про регулювання цін на вугілля та вугільні брикети, що відпускаються населенню для побутових потреб» та розпорядження голови обласної державної адміністрації «Про регулювання цін на основні продовольчі товари».

На виконання статті 26 Закону звіти про результати відстежень оприлюднено та подано до Державної регуляторної служби України.

Протягом року забезпечувалося ведення реєстру регуляторних актів, який містить електронні тексти нормативно-правових актів. На 01 січня 2024 року реєстр діючих регуляторних актів обласної державної (військової) адміністрації

містив 9 регуляторних актів, з яких 2 регуляторні акти визнано такими, що втратили чинність.

З метою забезпечення прозорості дій у здійсненні регуляторної діяльності новоутвореним районним державним адміністраціям доручено на власних офіційних вебсторінках створити та наповнити відповідно до вимог Закону окремий розділ, присвячений регуляторній діяльності, постійно актуалізувати і систематизувати інформацію. Також доручено у межах повноважень сприяти цьому на офіційних вебсторінках територіальних громад.

2.3. Агропромисловий комплекс

Реалізація 12 пілотних проєктів з відновлення зрошення в Одеській області

В області налічується 226,9 тис. га зрошуваних земель, з яких на даний час зрошуються лише 35-40 тис. га.

З метою оновлення меліоративних систем та модернізації обладнання на насосних станціях в Одеській області стартував пілотний проєкт з відновлення зрошення.

За рахунок коштів обласного бюджету в 2021 році було виготовлено проєктно-кошторисну документацію на реалізацію 12 пілотних проєктів з відновлення та реконструкції державних меліоративних систем.

Загальна кошторисна вартість реалізації вищезазначених проєктів складає понад 756,8 млн грн (за цінами 2021 року).

Реалізація даних проєктів дасть змогу:

- розширити фактичні площі зрошувальних земель на 45 тис. га;
- зменшити непродуктивні втрати води при її транспортуванні до водокористувачів;
- підвищити енергоефективність насосних станцій шляхом заміни насосно-силового обладнання та зменшення середнього питомого споживання електричної енергії на перекачування води;
- підвищити інституційну спроможність залучення інвестицій на відновлення та модернізацію державних зрошувальних систем;
- підвищити валовий збір сільськогосподарських культур;
- створити умови для залучення до 2,0 млрд грн. приватних інвестицій;
- збільшити надходження до бюджету всіх рівнів;
- створити додаткові 2,5 тисячі робочих місць для обслуговування зрошувальних мереж та ведення сільськогосподарського виробництва.

Для реалізації першочергових проєктів з відновлення меліоративних систем на півдні Одеської області розпорядженням голови Одеської обласної державної адміністрації від 26.09.2023 № 776/А-2023 виділено кошти для оновлення проєктно-кошторисної документації та реалізації за наступними об'єктами зрошувальних систем в Одеській області:

- Капітальний ремонт магістрального трубопроводу Ташбунарської ЗС Ізмаїльського району Одеської області;
- Реконструкція магістрального каналу Ізмаїльської ЗС Ізмаїльського району Одеської області;
- Реконструкція магістрального каналу Нагірнянської зрошувальної системи Ізмаїльського району Одеської області.

У 2024 році завдяки реконструкції цих зрошувальних систем вперше за 33 роки збільшено поливні площі на 6 тис. га. Роботи тривають.

Для створення сприятливого клімату для залучення інвестицій в галузі меліорації впроваджено реформу за рахунок створення організацій водокористувачів, що вже дає можливість підвищення потенціалу використання зрошуваних земель Одеської області.

Впровадження Закону України «Про організацію водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель» від 17.02.2023, результативність реалізації показала, що Одеська область є лідером в Україні по створенню організацій водокористувачів.

У 2024 році в Одеській області (за офіційними даними) було подано заявок на реєстрацію від 18 організацій водокористувачів, зареєстровано 12.

Реконструкція Нижньо-Дністровської зрошувальної системи

Державний інвестиційний проект створений у 2005 році.

Метою проекту є проведення реконструкції головної насосної станції та комплексу споруд Нижньо-Дністровської зрошувальної системи, яка побудована та експлуатується з 1968 року, для забезпечення стабільного водопостачання Біляївського та Овідіопольського районів та гарантованого збільшення обсягів води на полив до 45 тис. га проти 10-11 тис. га.

Загальна вартість реалізації проекту становить 361958 тис. грн.

Реалізація проекту реконструкції зрошувальної системи Нижнього Дністра здійснюється за рахунок коштів Європейського банку реконструкції та розвитку. На даний час розроблено концепцію реалізації та погоджено з Державним агентством водних ресурсів України, Державним агентством меліорації та рибного господарства, а також з Міністерством аграрної політики та продовольства України. Для отримання дозволу на початок робіт по розробці проектно-кошторисної документації до Міністерства фінансів України подано на розгляд заявку з розрахунками.

Забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках

Агросектор області є одним із найпотужніших в Україні, демонструючи високу конкурентоспроможність у порівнянні з іншими регіонами навіть за умови, що Одеська область відноситься до зони ризикованого землеробства.

Зернових та зернобобових культур намолочено 4,7 млн тонн, що дає можливість реалізувати за межі області близько 20 % зерна.

Соняшнику зібрано 723,1 тис. тонн, ріпаку – 260,0 тис. тонн.

Картоплі зібрано 277,8 тис. тонн, овочів – 243 тис. тонн, плодів та ягід – 98 тис. тонн, баштанних – 22 тис. тонн, винограду – 125,4 тис. тонн.

Підвищення рівня життя сільського населення

В Одеській області діє Регіональна Програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім» на 2021-2025 роки.

Програма «Власний дім» діє згідно з Указом Президента України від 27.03.1998 № 222/98 «Про заходи щодо підтримки індивідуального житлового будівництва на селі» та 14-а Постановами Кабінету Міністрів України. Програма «Власний дім» є державною та пільговою, реалізує політику України у галузі житлового будівництва на селі, зокрема на території Одеської області діє протягом останніх 25 років.

Надання довгострокових пільгових кредитів по програмі «Власний дім» проводиться відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 05.10.1998 № 1597 та списків сільських мешканців, бажаючих отримати довгостроковий пільговий кредит за програмою «Власний дім», які затверджені органами місцевого самоврядування.

У кожному районі Одеської області сільські мешканці отримали кредити за програмою «Власний дім». Пріоритет при наданні кредитів надавався, у першу чергу, військовим, багатодітним сім'ям, працівникам органів місцевого самоврядування, галузей освіти та закладів охорони здоров'я, а саме:

- учасникам бойових дій в зоні АТО, військовим – 25 сімей;
- молодим сім'ям – 744 сім'ї;
- працівникам галузей освіти – 484 сім'ї;
- охорони здоров'я – 287 сімей;
- працівникам агропромислового комплексу – 948 сімей;
- працівникам соціальної сфери – 329 сімей;
- органів місцевого самоврядування – 335 сімей;
- іншим – 633 сім'ї.

Фінансування програми «Власний дім» здійснюється за рахунок коштів державного та місцевих бюджетів (обласного, районних, сільських, селищних рад, об'єднаних територіальних громад та підприємств, розташованих у межах районів).

Фактично профінансовано програму «Власний дім» у 2024 році:

- з державного бюджету – 2300,0 грн;
- з обласного бюджету – 2400,0 тис. грн;

 Реалізація заходів Регіональної програми розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2023 роки, термін дії якої буде продовжено на 2024 рік

У 2024 році на фінансування заходів Програми розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2025 роки «Аграрна Одещина», затвердженої рішенням обласної ради від 21.12.2018 № 837-VII (зі змінами) було спрямовано 1358,5 тис. грн з обласного бюджету.

Зокрема, виділено кошти на здешевлення вартості електроенергії на водовідведення колекторно-дренажних вод на рисових зрошувальних системах – 1100,5 тис. грн; на підтримку чинності сортів винограду, які входять до Державного реєстру сортів рослин, придатних для поширення в Україні з метою ведення кадастру виноградників Одеської області – 250,0 тис. грн.

Також було виділено 8,0 тис. грн для проведення експертної грошової оцінки земельної ділянки ТОВ «Багатопрофільна виробничо-сільськогосподарська фірма «Аліс», але кошти не були використані.

2.4. Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс

Попри складні реалії сьогодення та численні виклики Одеська область демонструє стійкість та ефективність у розвитку транспортної інфраструктури та морегосподарського комплексу, забезпечуючи стабільність і підтримуючи ключові економічні процеси в регіоні та країні.

Незважаючи на постійні обстріли портової інфраструктури, морські порти Одеської області досягли значних успіхів, обробивши 97,3 млн тонн вантажів, що на 57,1 % більше показника аналогічного періоду минулого року. Вантажопереробка експортних вантажів у морських портах області склала 88,1 млн тонн (156,7 %), у тому числі експорт зернових – 59,5 млн тонн (132,0 %), імпорتنих – 8,8 млн тонн (167,3 %).

З квітня 2024 року відновлені контейнерні перевезення в Морському торговельному порту «Чорноморськ», а з липня – в Одеському морському торговельному порту.

Порти Великої Одеси (Одеса, Чорноморськ, Південний) збільшили обсяг перевалки у 2,6 рази, досягнувши 79,9 млн тонн.

У Дунайських портах (Ізмаїл, Рені, Кілія) ситуація ускладнилась: у 2024 році було оброблено 17,4 млн тонн вантажів, що на 45,7% менше, ніж у 2023 році. Основною причиною падіння є початок функціонування Українського зернового коридору, через який більшість суден, зокрема невеликі та малотоннажні, спрямовані до портів Великої Одеси.

Додатково на зниження вантажопотоку впливає вища вартість логістики порівняно з глибоководними портами України.

Для збереження та недопущення подальшого падіння вантажообігу на Дунайському напрямку необхідно:

- покращити інфраструктуру (днопоглиблення, модернізація портів і транспорту);
- удосконалити тарифну політику морських портів, запровадивши єдині засади формування ставок портових зборів, що сприятиме зростанню конкурентоспроможності українських портів;
- залучити інвестиції через концесії та державну підтримку.

Також для підвищення пропускної спроможності портів Дунаю планується будівництво залізничної колії до порто-пункту «Кілія» ДП «МТП Усть-Дунайськ» та розбудову залізничного сполучення Рені-Ізмаїл. Однак економічна нестабільність та ризики, пов'язані з війною, ускладнюють залучення інвестицій для реалізації цих проєктів.

Приватне акціонерне товариство «Українське Дунайське пароплавство» продовжує модернізацію свого флоту, незважаючи на виклики, спричинені воєнним станом та зменшенням вантажопотоку у дунайських портах. У квітні 2024 року на модернізацію було відправлено перше судно – теплохід «Капітан Антипов». Після успішного проходження випробувань воно вийшло на лінію та вже виконує комерційні рейси. Загалом планується модернізація ще чотирьох суден, що сприятиме підвищенню енергоефективності, зниженню експлуатаційних витрат і забезпеченню екологічності річкових перевезень.

У листопаді 2024 року Фонд державного майна України успішно продав майновий комплекс державного підприємства «Білгород-Дністровський морський торговельний порт» на приватизаційному аукціоні. Переможцем стала компанія ТОВ «Топ-Оффер», яка придбала порт за 90 млн грн (108 млн грн з урахуванням ПДВ).

Протягом 2024 року регіональною філією «Одеська залізниця» АТ «Укрзалізниця» перевезено 105,3 млн тонн вантажів, що на 40,7 % більше показників аналогічного періоду 2023 року, у тому числі 73,8 млн тонн експортних вантажів (170,4%). Відремонтовано 6 478 вантажних вагонів

(+23 % до попереднього року), зокрема: 2 961 піввагон, 1 563 зерновози, 431 цистерна, 495 вагонів інших типів. Також проведено капітальний ремонт 1027 вагонів.

Для підвищення безпеки та ефективності руху в Одеській області капітально відремонтовано 97 км колій та замінено біля 40 стрілочних переводів.

З метою відновлення залізничного приміського сполучення Одеса-Чорноморськ розпочата робота над варіантами та схемами можливого розміщення кінцевих зупинок у м. Чорноморськ, попередніми розрахунками вартості робіт та розробкою проєкту Регіональної програми відновлення руху приміського електропоїзда сполученням Одеса-Чорноморськ на 2025-2026 роки.

Через постійну загрозу обстрілів, а також дію воєнного стану на території України повітряний простір залишається закритим для польотів цивільної авіації, що суттєво обмежує пасажирські і вантажні перевезення повітряним транспортом.

Беручи до уваги безпекові ризики та відсутність фінансування, заплановані проєкти з відновлення міжнародного аеропорту «Ізмаїл» та реконструкція аеродромного комплексу «Одеса» перебувають у стані очікування.

2.5. Дорожньо-транспортне господарство

✚ Збільшення пропускної спроможності автодороги М-15 «Одеса – Рені», облаштування ділянки дороги Маяки-Удобне *(середньострокова перспектива)*

Розпорядженням Одеської обласної державної (військової) адміністрації Одеської області від 04.03.2024 № 206/А-2024 «Про виділення коштів Департаменту фінансів Одеської обласної державної адміністрації» передбачено 50,0 тис. грн. На 01.01.2025 кошти використані в повному обсязі.

✚ Запуск WIM - влаштування елементів системи моніторингу за станом доріг та умовами руху на автомобільних дорогах загального користування державного значення області *(середньострокова перспектива)*

На 01.01.2025 за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на експлуатаційне утримання автомобільних доріг загального користування державного значення, виконано робіт на загальну суму 5,9 млн грн. Роботи тривають.

✚ Початок робіт з будівництва дороги в обхід с. Паланка *(середньострокова перспектива)*

Розпорядженням Одеської обласної державної (військової) адміністрації Одеської області від 04.03.2024 № 206/А-2024 «Про виділення коштів Департаменту фінансів Одеської обласної державної адміністрації» передбачено 50,0 тис. грн. На 01.01.2025 фінансування не здійснювалося.

✚ Добудова мостового переходу через Сухий лиман в с. Малодолинське з підходами на автомобільній дорозі М-27 Одеса – Чорноморськ *(середньострокова перспектива)*

У 2024 році на фінансування об'єкту кошти не були передбачені.

✚ Відновлення і розвиток автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності, інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах), підвищення на них рівня безпеки руху, швидкості, комфортності та економічності перевезень

На виконання робіт з будівництва, реконструкції, ремонту та утримання автомобільних доріг загального користування державного значення у 2024 році станом на 01.01.2025 року спрямовано 1 162 368,2 тис. грн, з них:

- державний бюджет – 1 035 441,7 тис. грн;
- обласний бюджет – 119 549,4 тис. грн;
- місцеві бюджети – 7 377,1 тис. грн.

у тому числі по видам робіт:

- будівництво – 11 449,9 тис. грн;
- реконструкція – 3 317,0 тис. грн;
- капітальний ремонт – 132 466,2 тис. грн;
- поточний середній ремонт – 4 663,8 тис. грн;
- експлуатаційне утримання – 1 010 471,3 тис. грн.

Фактичне виконання станом на 01.01.2025 склало 947 569,3 тис. грн, у тому числі по видам робіт:

- будівництво – 11 449,9 тис. грн;
- реконструкція – 3 317,0 тис. грн;
- капітальний ремонт – 3 138,3 тис. грн;
- поточний середній ремонт – 4 662,9 тис. грн;
- експлуатаційне утримання – 925 001,2 тис. грн.

 Поліпшення транспортно-експлуатаційного стану мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення та споруд на них, вулиць і доріг комунальної власності, а також інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах)

В рамках реалізації Регіональної програми розвитку автомобільних доріг комунальної власності Одеської області в 2024 р. на ремонт та експлуатаційне утримання доріг комунальної власності державного та місцевого значення спрямовано 1 074 300,0 тис. грн, в т.ч.

- кошти обласного бюджету – 829 858,8 тис. грн;
- кошти місцевих бюджетів – 105 114,0 тис. грн;
- залишок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах – 139 327,2 тис. грн.

Розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 11 березня 2024 року № 229/А-2024 «Про виділення коштів Департаменту капітального будівництва та дорожнього господарства Одеської обласної державної адміністрації» затверджено перелік об'єктів (зі змінами), видатки по яких здійснювалися протягом 2024 року на ремонт та утримання доріг загального користування місцевого значення.

На виконання робіт з капітального та поточного ремонту, експлуатаційного утримання та поточного дрібного ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення у 2024 році спрямовано 815 073,3 млн грн, в т.ч. за рахунок коштів обласного бюджету – 710 309,4 млн грн, місцевих бюджетів – 104 764,0 млн грн. За напрямками використання кошти спрямовувались на:

- капітальний ремонт – 99 712,8 тис. грн;
- поточний середній та дрібний ремонт – 113 771,0 тис. грн;
- експлуатаційне утримання доріг - 601 589,6 тис. грн.

Здійснені наступні заходи у 2024 році:

– відновлено роботи з капітального ремонту об'єктів незавершеного будівництва, розпочаті у довоєнні часи;

– проведено капітальний ремонт верхніх шарів дорожнього одягу на протяжності 5,854 км доріг загального користування місцевого значення (О161930, О161320, О161525, О161726, С160701);

– виконані роботи з будівництва, реконструкції, капітального ремонту автомобільних доріг загального користування державного значення, штучних споруд (мостових переходів), у тому числі проєктні роботи на об'єктах: М-15 – 2,6 км, М-15 – 11 км, М-15 – 11 км, М-15 – 0,5 км, М-15 – 28,88 км, М-15 – 5,0 км, М-15 – 11,198 км, Т-16-06 – 6,588 км, М-14 – 0,8 км, М-15 – 0,8 км, М-28 – 0,8 км, Т-16-15 – 26,580 м.п., Р-72 – 10,155 м.п., М-15 – 59,100 км, М-05 – 72,3 м.п., М-05 – 38,3 м.п., Н-33 – 36,8 м.п., Н-33 – 11,46 м.п., Т-16-31 – 2,945 км.

✚ **Забезпечення безперервного розвитку мережі автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності, а також інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах)**

Виконано роботи з поточного ремонту доріг загального користування місцевого значення на 7,2 км доріг (С161901, С162501, С161105).

Здійснено усунення ямковості, поліпшення стану автопавільйонів та утримання мостових переходів.

✚ **Відновлення і розвиток автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності, а також інших доріг, які є складовими автомобільних доріг державного значення (як співфінансування на договірних засадах), підвищення на них рівня безпеки руху, швидкості, комфортності та економічності перевезень**

У межах виконання завдань із поточного дрібного ремонту та експлуатаційного утримання забезпечено належний проїзний стан на 757,5 км автомобільних доріг загального користування місцевого значення. Зокрема, виконано роботи з ремонту штучних споруд, таких як мостові переходи, автопавільйони та інші об'єкти інфраструктури.

✚ **Поліпшення транспортної доступності віддалених населених пунктів до районного та обласного центрів**

У межах виконання завдань із поточного дрібного ремонту та експлуатаційного утримання проведено роботи із забезпечення якісного стану проїзду, що сприяє доступності віддалених населених пунктів до районних і обласного центрів у всіх семи районах Одеської області.

✚ **Поліпшення якості будівництва автомобільних доріг та проведення щорічного контролю**

У результаті реалізації заходів вдалося покращити транспортно-експлуатаційний стан автомобільних доріг загального користування місцевого значення, а також вулиць і доріг комунальної власності. Це сприяло підвищенню рівня безпеки дорожнього руху, комфортності пересування мешканців та покращенню умов для розвитку транспортної інфраструктури регіону.

2.6. Будівництво та житлова політика

✚ **Розроблення Комплексних планів територій територіальних громад**

28 територіальних громад Одеської області прийняли рішення про розроблення Комплексних планів просторового розвитку території територіальної громади (далі – Комплексні плани).

Жодного Комплексного плану повністю не розроблено та не затверджено. Южненська міська територіальна громада і Визирська сільська територіальна громада розпочали розроблення другого етапу.

У першу чергу повільність у розробленні Комплексних планів обумовлена відсутністю фінансування в органах місцевого самоврядування, значним відтоком населення, зокрема підприємців, фахівців з розроблення містобудівної документації та посадових осіб органів місцевого самоврядування.

Також на активність розроблення Комплексних планів певним чином впливає відсутність відповідних програм, у яких передбачено співфінансування робіт з розроблення Комплексних планів та наявність певних умов для отримання державної субвенції (на розробку Комплексних планів).

З метою забезпечення територіальних громад Одеської області містобудівною документацією, а саме Комплексними планами, було розроблено Програму із забезпечення територіальних громад Одеської області містобудівною документацією з просторового розвитку територій на 2022-2025 роки (далі – Програма).

Фінансування Програми передбачалося за рахунок коштів обласного та місцевих бюджетів.

Зазначений проєкт Програми був опрацьований в Одеській обласній державній адміністрації, але не був затверджений Одеською обласною радою.

На сьогодні здійснюється оновлення даних по територіальним громадам для подальшого внесення змін у Програму.

 Розвиток функціонування містобудівного кадастру регіонального рівня та координація робіт щодо створення містобудівних кадастрів базового рівня

З метою забезпечення діяльності та подальшого розвитку системи містобудівного кадастру Одеської області була розроблена Регіональна цільова програма з ведення містобудівного кадастру Одеської області на 2022-2024 роки (далі – Регіональна програма).

З огляду на відсутність системи містобудівних кадастрів районного рівня, розвиток регіонального кадастру зміг би задовольнити інформаційні потреби в отриманні базової інформації (інформації, що має публікуватись на місцевому рівні), а також забезпечити органи управління, проєктні установи та організації, фізичних та юридичних осіб актуальною та об'єктивною інформацією про дійсний стан і статус об'єктів землекористування та нерухомості, зміни їх характеристик, функціональне використання, результати економічної оцінки тощо.

З урахуванням того, що програмне забезпечення та технічний комплекс містобудівного кадастру Одеської області застаріли та не оновлювалися останні п'ять років, та зважаючи на загрози несанкціонованого доступу до його інформаційних систем після повномасштабного вторгнення російської федерації до України, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 № 263 припинено доступ користувачів до нього.

На сьогодні формується оновлена інформація про необхідне технічне та програмне забезпечення містобудівного кадастру для подальшого внесення змін до Регіональної програми.

Також, з урахуванням змін, внесених до низки законів України, які у т.ч. регламентують діяльність у сфері містобудування, створення додаткових містобудівних кадастрів нижчого рівня на сьогодні недоцільно.

3. РИНКОВІ ПЕРЕТВОРЕННЯ ТА ЇХ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

3.1. Реформування відносин власності

 Забезпечення масштабної, прозорої приватизації державної власності, оптимізації частки державного сектору економіки

Відповідно до наказу Фонду державного майна України № 1 від 04.01.2022 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації» (зі змінами) Регіональне відділення Фонду державного майна України по Одеській та Миколаївській областях (далі – Регіональне відділення) у 2024 році визначено органом приватизації 97 об'єктів державної власності, які розташовані в Одеському регіоні, з яких 28 ЄМК, 1 пакет акцій, 58 об'єктів окремого майна, 0 об'єктів незавершеного будівництва та 10 об'єктів соціально-культурного призначення.

На обліку та у сфері управління Регіонального відділення перебувають 582 об'єкти, які у процесі приватизації не увійшли до статутних капіталів господарських товариств, але залишилися на їх балансі, з яких 28 об'єктів передано в оренду, по 72 об'єктах укладені договори безоплатного зберігання, 9 об'єктів передано у безстрокове безоплатне користування.

 Забезпечення надходження коштів від приватизації та оренди державного майна

Протягом 2024 року Регіональним відділенням за результатами електронних аукціонів реалізовано 23 об'єкти малої приватизації:

– 4 ЄМК, у т.ч ЄМК ДП «Білгород-Дністровський морський торговельний порт» та об'єкт соціально-культурного призначення ЄМК Державного комерційного підприємства «Одеське експериментальне протезно-ортопедичне підприємство»;

– 17 об'єктів окремого нерухомого майна, розташованого в Одеській області;

– 1 об'єкт соціально-культурного призначення;

– 1 пакет акцій, а саме контрольний пакет акцій ПАТ МВО «Оріон».

З початку 2024 року від приватизації об'єктів Одеського регіону отримано 688 572 145,29 грн, що перевищує плановий показник на 440,0 млн грн річного плану Регіонального відділення.

 Організація управління державною власністю

За 2024 рік Регіональним відділенням укладено 110 нових договорів оренди державного нерухомого майна та проведена робота щодо пролонгації 12 діючих договорів оренди на черговий термін дії шляхом внесення до них відповідних змін.

Протягом періоду з січня до грудня 2024 року до Державного бюджету України надійшло коштів за оренду державного майна у сумі 280 112 784,4 грн.

3.2. Управління об'єктами комунальної власності

 Підвищення рівня наповнення доходної частини обласного бюджету від використання об'єктів спільної власності територіальних громад області

Відповідно до статті 15 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», рішення Одеської обласної ради від 22.09.2006 №73-V «Про майно спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області,

управління якими здійснює обласна рада» розпорядженням голови облдержадміністрації від 21.04.2017 № 318/А-2017 «Про покладання управління окремими об'єктами спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області на структурні підрозділи облдержадміністрації» (зі змінами) функції з управління 130 об'єктами спільної власності територіальних громад області покладені на відповідні структурні підрозділи обласної державної адміністрації.

Надходження до обласного бюджету від оренди комунального майна на 2024 рік затверджені у сумі 19 616,4 тис. грн, фактично за 12 місяців 2024 року надійшло 15 189,4 тис. грн, що становить 77,43 % від річного плану.

Надходження до обласного бюджету частини чистого прибутку на 2024 рік затверджено у сумі 1,4 тис. грн, фактично за 12 місяців 2024 року надходження до обласного бюджету за рахунок відрахування обласними комунальними підприємствами частини чистого прибутку становили 198,4 тис. грн (з яких 191,4 тис. грн стягнуто з КНП «Одеський обласний центр екстренної медичної допомоги і медицини катастроф» згідно з рішенням Господарського суду Одеської області від 07.02.2024 по справі № 916/4171/23).

3.3. Цифрова трансформація та надання адміністративних послуг

 Координаційна та фахова підтримка органів місцевого самоврядування, для організації підключення до широкосмугового доступу до мережі Інтернет населених пунктів сільської місцевості, де наявний хоча б один заклад соціальної інфраструктури

У 2024 році здійснено наступні заходи:

- збір інформації та її аналіз щодо виявлення населених пунктів Одеської області, що потребують підключення до широкосмугового доступу до мережі Інтернет, кожного кварталу 2024 року;

- оцінка наявності провайдерів у сільській місцевості та аналіз технічних можливостей підключення;

- створення покрокового плану підключення населених пунктів до Інтернету;

- визначення пріоритетних територій для реалізації проекту;

- організація консультацій для органів місцевого самоврядування з питань підключення до Інтернету;

- організація круглих столів або зустрічей із представниками провайдерів для узгодження умов і можливостей підключення.

У результаті з 1022 населених пунктів Одеської області широкосмуговий доступ до мережі Інтернет наявний у 711 (70%). Також у 778 населених пунктах наявне покриття 4G мобільним інтернетом.

 Фахова підтримка органів місцевого самоврядування для здійснення підключення закладів соціальної інфраструктури до широкосмугового доступу до мережі Інтернет та закупівля послуг територіальними громадами

У рамках даного ключового кроку проводилися такі заходи:

- визначення мінімальних вимог до швидкості та стабільності Інтернету для закладів соціальної інфраструктури;

- розробка технічних рекомендацій щодо підключення;

- надання консультацій щодо складання технічного завдання для підключення до Інтернету;

- рекомендації щодо вибору оптимального обладнання для забезпечення якісного інтернет-зв'язку;
- сприяння в пошуку вигідних умов закупівлі послуг Інтернету;
- інформування населення про нові можливості, які забезпечить Інтернет у закладах соціальної інфраструктури.

У результаті:

- з 128 закладів соціального захисту населення широкосмуговий доступ до мережі Інтернет наявний у 120 (94%). З 42 закладів соціального захисту населення, що мають укриття, у 32 (76%) забезпечено широкосмуговий доступ до мережі Інтернет безпосередньо в укриттях;
- з 572 бібліотек широкосмуговий доступ до мережі Інтернет наявний у 352 (62%) закладів. З 75 бібліотек, що мають укриття, у 60 (80%) забезпечено широкосмуговий доступ до мережі Інтернет безпосередньо в укриттях;
- з 685 закладів загальної середньої освіти (далі – ЗЗСО) широкосмуговий доступ до мережі Інтернет наявний у 609 (89%). З 571 ЗЗСО, що мають укриття, у 452 (79%) забезпечено широкосмуговий доступ до мережі Інтернет безпосередньо в укриттях;
- з 577 закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) широкосмуговий доступ до мережі Інтернет наявний у 407 (71%). З 376 ЗДО, що мають укриття, у 257 (68%) забезпечено широкосмуговий доступ до мережі Інтернет безпосередньо в укриттях;
- з 400 закладів охорони здоров'я (далі – ЗОЗ) широкосмуговий доступ до мережі Інтернет наявний у 309 (77%). З 115 ЗОЗ, що мають укриття, у 100 (87%) забезпечено широкосмуговий доступ до мережі Інтернет безпосередньо в укриттях;
- з 421 пункту незламності широкосмуговий доступ до мережі Інтернет наявний у 393 (93%) закладах.

Сегментована модернізація комутаційного обладнання центру обробки даних

За даними комунального підприємства «Обласний інформаційно-аналітичний центр» у 2024 році їх фахівцями виконано сегментовану модернізацію комутаційного обладнання у повному обсязі.

Впровадження системи електронного документообігу СЕД «АСКОД»

Для реалізації цього кроку в рамках заходу «Впровадження та технічна підтримка впровадження системи електронного документообігу (СЕД) «АСКОД» у територіальних громадах області» Регіональної програми цифрової трансформації Одеської області на 2024–2026 роки було придбано необмежену кількість ліцензій СЕД «АСКОД» для впровадження в територіальних громадах, а також у комунальних підприємствах, установах та організаціях області.

На сьогодні 91 територіальна громада вже створила кабінети у цій системі. Крім того, у рамках проєкту «СЕД «АСКОД» для комунальних підприємств області» з метою прискорення процесу передачі документів та забезпечення їх конфіденційності у 2024 році до системи підключено 17 комунальних підприємств Одеської області, що працюють у сфері охорони здоров'я.

Впровадження системи типу SIEM

У зв'язку з обмеженими фінансовими можливостями виконання поставленого завдання у 2024 році було неможливим.

Забезпечення підключення до сервісів з використанням технології VPN

За даними комунального підприємства «Обласний інформаційно-аналітичний центр» у 2024 році їх фахівцями забезпечено можливість надання інформаційних сервісів з підключенням інформаційно-комунікаційної системи з використанням технології virtual private network (VPN).

4. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ТА ІНВЕСТИЦІЙНА ПОЛІТИКА

 Стимулювання залучення інвестицій у відновлювальні проєкти у сферах інфраструктури, промисловості, виробництва продуктів харчування, інших стратегічно важливих товарів, будівництва житла тощо

Залучення інвестицій під час війни є складним завданням, оскільки воєнні ризики нівелюють ринкові ефекти від вкладання інвестицій. Та попри війну іноземні інвестори у 2024 році вкладали кошти у розвиток регіональної економіки.

На 30 вересня 2024 року за даними Національного банку України обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку Одеської області збільшився на 16,4 % порівняно з даними на 31 грудня 2023 року, досягнувши показника 1,67 млрд дол США.

Драйверами росту прямих іноземних інвестицій у 2024 році стали такі сфери:

- інформація та телекомунікації – зростання обсягу прямих іноземних інвестицій майже у 36,3 рази;

- операції з нерухомим майном – збільшення обсягу інвестицій на 27,7%.

З метою стимулювання залучення інвестицій у пріоритетні сфери економіки області було забезпечено підготовку інформаційно-презентаційних матеріалів щодо:

- стану співробітництва Одеської області з Грецькою Республікою для представлення в рамках Конференції на тему «Стратегія відбудови регіону та відновлення економіки Одеської області», яка відбулася 15 лютого 2024 року у м. Афіни (Грецька Республіка);

- інвестиційних пропозицій для представлення їх в рамках Конференції з відновлення, яка відбулася 11-12 червня 2024 року у м. Берлін (Німеччина);

- інвестиційних пропозицій Одеської області для презентації на форумі «Rebuilding Ukraine Forum 2024», що відбувся у жовтні 2024 року у м. Бухарест (Румунія).

 Сприяння залученню коштів міжнародних фінансових інституцій та донорських організацій на реалізацію проєктів з підтримки діяльності бізнесу та відбудови економіки в умовах війни

У рамках програми «Екстрена підтримка засобів до існування», що реалізовувалась у 2024 році Французькою міжнародною неурядовою організацією ACTED, грантову допомогу отримали мешканці наступних громад області:

- Юженської міської ТГ – в обсязі 3,27 млн грн (96 грантів);

- Авангардівської селищної ТГ – 1,02 млн грн (29 грантів);

- Саф'янівської селищної ТГ – 3,1 млн грн (86 грантів).

Гранти надавалися на підтримку таких видів діяльності:

- розширення або відновлення діяльності в сфері надання послуг, зокрема перукарських, косметичних та масажних;

- створення теплиці для вирощування овочів і розсади;
- вирощування свійської птиці;
- розведення великої рогатої худоби та свиней;
- придбання обладнання та сировини для випічки/виготовлення хлібобулочних та кондитерських виробів, у тому числі напівфабрикатів.

Також впродовж минулого року в рамках програми «Конкурентоспроможна економіка» (USAID) отримали гранти на придбання обладнання і устаткування 9 суб'єктів підприємницької діяльності області.

 Актуалізація інформації територіальних громад щодо незадіяних виробничих приміщень/площ та вільних земельних ділянок з розміщенням на сайті обласної державної адміністрації

Забезпечено актуалізацію інвестиційних пропозицій територіальних громад області у розрізі інвестиційних майданчиків типу greenfield та brownfield з розміщенням на офіційному сайті обласної державної (військової) адміністрації. Наразі нараховується 161 майданчик типу greenfield та 85 майданчиків типу brownfield.

 Надання консультативно-методичної допомоги територіальним громадам з розробки інвестиційних паспортів та презентації інвестиційного потенціалу з використанням різних маркетингових інструментів

Консультативно-методична підтримка щодо використання територіальними громадами різних маркетингових інструментів для популяризації інвестиційного потенціалу надається на постійній основі. Для забезпечення комплексного підходу до формування інвестиційної політики надаються рекомендації щодо форми надання інформації про перспективні галузі (сектори) економіки; підготовки інформації щодо наявних вільних земельних ділянок та незадіяних виробничих приміщень, структури інвестиційного паспорта громади тощо.

 Забезпечення моніторингу географічної та товарної структури експорту Одеської області з наданням пропозицій регіональним товаровиробникам, бізнес об'єднанням та асоціаціям щодо перспективних ринків збуту

Впродовж 2024 року забезпечувався щомісячний моніторинг географічної та товарної структури експорту Одеської області. З метою інформування усіх зацікавлених щодо тенденцій розвитку експорту та імпорту регіону на підставі уточнених річних статистичних даних актуалізуються інформаційно-презентаційні матеріали щодо зовнішньої торгівлі товарами Одеської області з розміщенням підсумкової інформації (презентації) на сайті обласної державної (військової) адміністрації.

 Досягнення сталої позитивної динаміки експорту послуг Одеської області в умовах активізації діяльності підприємств сфери логістики та транспортного комплексу

У січні – грудні 2024 року експорт товарів становив 1854,7 млн дол. США, що на 3,2 % більше порівняно з січнем – груднем 2023 року, а імпорт товарів – 2788,2 млн дол. США, збільшення на 18,6%.

Зовнішньоторговельні операції проводилися з партнерами зі 168 країн світу.

У товарній структурі експортних надходжень товарів переважали:

- продукти рослинного походження – 858,2 млн дол. США (46,3% від загального обсягу експорту);

- жири та олії тваринного та рослинного походження – 527,5 млн дол. США (28,4%);

- готові харчові продукти – 187,3 млн дол. США (10,1%);
- недорогоцінні метали та вироби з них – 113,5 млн дол. США (6,1%);
- машини, обладнання та механізми; електричне обладнання – 46,7 млн дол. США (2,5%);
- живі тварини, продукти тваринного походження – 30,4 млн дол. США (1,6%);
- засоби наземного транспорту, літальні апарати, плавучі засоби – 26,7 млн дол. США (1,4%);
- полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 11,4 млн дол. США (0,6%).

Зовнішньоторговельний оборот товарів та послуг за підсумками 2024 року склав 6020,4 млн дол. США і збільшився порівняно з аналогічним показником 2023 року на 14,6%.

 Популяризація у бізнес-середовищі діючих урядових та неурядових економічних інструментів та програм (гранти, програми, безповоротна фінансова допомога) з метою залучення додаткових коштів у розвиток економіки області

Впродовж 2024 року проводилася активна робота щодо популяризації чинних програм державної підтримки бізнесу.

Так, питання отримання грантів за рахунок коштів державних та регіональних програм розглядалося у рамках:

- Форуму «Крафтовий бізнес Одещини», який зібрав понад 110 учасників (09 серпня 2024 року, м. Одеса);
- робочої зустрічі керівництва обласної державної (військової) адміністрації з представниками регіональної бізнес-спільноти (09 жовтня 2024 року, м. Одеса);
- щотижневих зустрічей на онлайн-платформі «Діалог влади та бізнесу», започаткованих на виконання доручення Президента України в рамках Конгресу місцевих і регіональних влад тощо.

У рамках урядового проєкту «єРобота» на регіональному рівні на 01 січня 2025 року отримали гранти на розвиток бізнесу 819 заявників на 335,5 млн грн.

 Сприяння просуванню продукції місцевих підприємств-виробників та постачальників послуг на нові перспективні ринки ЄС, Азії, інших країн світу та поверненню на втрачені ринки збуту

У січні-грудні 2024 року обсяг експорту товарів з країнами ЄС становив 780,2 млн дол. США, (42,1 % від загального обсягу експорту області) та імпорту 961,3 млн дол. США (34,5% від загального обсягу імпорту).

У географічній структурі експорту товарів у 2024 році найбільші обсяги припадали на: Іспанію (146,5 млн дол. США); Італію (128,3 млн дол. США); Польщу (84,1 млн дол. США); Болгарію (78,7 млн дол. США); Румунію (68,5 млн дол. США); Німеччину (38,2 млн дол. США); Грецію (30,5 млн дол. США). За підсумками минулого року зросли обсяги експорту товарів до Італії, Польщі та Болгарії.

Щодо країн Азії, то найбільші обсяги експорту товарів виробників області за підсумками 2024 року прийшлися на Китай (97,8 млн дол.), Індію (62,1 млн дол. США), Пакистан (24,9 млн дол. США), Сінгапур (24,6 млн дол. США), Індонезію (10,3 млн дол. США), Малайзію (8,6 млн дол. США), В'єтнам (5,3 млн дол. США), Японію (0,3 млн дол. США). У минулому році суттєво зросли обсяги експорту товарів до Індії – у 37 разів (+60,5 млн дол. США) та Пакистану – у 12 разів (+23 млн дол. США).

 Надання інформаційної підтримки підприємствам-експортерам у розширенні їх присутності на міжнародних торговельних ринках та пошуку бізнес-партнерів

З метою сприяння експортній діяльності підприємців області, розширення ринків збуту їх продукції та товарів Департаментом економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації розроблено електронний Каталог «Виробники Одеського регіону» з детальною інформацією про напрями діяльності та товарний асортимент підприємств, а також наявні та бажані ринки збуту товарів. Каталог розміщено на офіційному вебсайті обласної державної (військової) адміністрації та на порталі Дія.Бізнес (розділ «Довідник експортера»), що сприятиме підвищенню конкурентоспроможності регіональної економіки за рахунок нарощування обсягів експорту товарів з більшою доданою вартістю, зростанню податкових та валютних надходжень.

 Залучення суб'єктів господарювання до участі у тематичних заходах з презентації економічного та інвестиційного потенціалу області в рамках тематичних онлайн та офлайн заходів

Знаковим заходом з презентації продукції та товарів крафтових виробників регіону став Форум «Крафтовий бізнес Одещини», який відбувся 09 серпня 2024 року у м. Одеса. До участі у заході залучили майже 60 крафтярів з усієї області, надавши їм можливість продемонструвати свою продукцію та товари гостям Форуму, які також мали змогу продегустувати усю представлену продукцію: ексклюзивне крафтове вино, пиво, виготовлені за власними рецептами страви з равликів, сир та бринзу, м'ясні снеки, мед та солодощі з нього, кондитерські вироби тощо.

Форум став своєрідним майданчиком для знайомства крафтових виробників області з потенційними діловими партнерами: торговельними мережами, представниками ресторанного та туристичного бізнесу.

За підсумками проведення Форуму Департаментом економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації було розроблено електронний Каталог «Крафтовий бізнес Одещини».

Також було проведено роботу щодо залучення регіональних виробників до участі у форумі «Зроблено в Україні» (11-12 жовтня 2024 року, м. Київ) з метою презентації продукції та товарів власного виробництва потенційним контрагентам. Крім того, підприємці запрошувалися до участі у онлайн виставці «Ukraine Exports 2024», в рамках якої відкривалися нові можливості щодо виходу на чеський ринок.

5. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

 Просування проєктів повоєнного відновлення та пропозицій регіону серед потенційних іноземних ділових партнерів

Під час проведення URC 2024 у Берліні укладено багатосторонній Меморандум про взаєморозуміння щодо партнерства «Одеса – Одеська область – Італія» між Міністерством розвитку громад та територій України та Міністерством закордонних справ і міжнародного співробітництва Італійської

Республіки, яким передбачено подальшу співпрацю у напрямку відновлення міста Одеса та Одеської області.

Від Одеської області підготовлено пріоритетні проекти для відновлення, зокрема у сфері культурної спадщини, сільського господарства, медицини. Загальна сума проектів складає близько 93 млн євро. Окремо ведеться робота щодо забезпечення енергетичних потреб області.

Не менш важливим для Італії є й економічне відновлення, зокрема італійська сторона планує залучати кошти приватного сектору Італії, а також інших країн, та збільшувати їх присутність у регіоні, для реалізації планів відновлення Одещини.

Італійська Республіка продовжує відігравати важливу роль у відбудові регіону. Італійці надаватимуть свої найкращі напрацювання та досвід в галузі реставрації, захисту та охорони культурної спадщини. Вже сьогодні до робіт з відновлення історичного центру Одеси залучені провідні італійські фахівці та підприємства.

 Залучення міжнародних партнерів та донорів для забезпечення потреб Одеської області (Управління координації гуманітарних справ ООН; Продовольча та сільськогосподарська організація ООН; Всесвітня організація охорони здоров'я; Дитячий фонд ООН; Управління Верховного комісара у справах біженців; Міжнародна організація з міграції; Всесвітня продовольча програма; Програма розвитку ООН, Швейцарсько-український проект «DECIDE», USAID, EGAP, CLIR, USAID «Конкурентноспроможна економіка», UNOPS, USAID АГРО, KOIKA, KITA, USAID UCBI IV, GIZ, USAID ERA, КМЄС, EUBAM, ACTED, чинні та нові міжрегіональні партнери Одеської області, Уряди Греції та Італії)

Одеська область має тісні зв'язки з багатьма країнами світу, зокрема, на її території діє 26 дипломатичних установ країн світу, з яких 9 генеральних консульств, 17 почесних консульств. Функціонує Регіональне представництво Консультативної Місії Європейського Союзу в Одесі, а Місія Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні (EUBAM) наразі працює в Кишиневі (Республіка Молдова).

Після 24 лютого 2022 року більшість генеральних консульств та місій міжнародних організацій було евакуйовано, але наразі продовжується тенденція до відновлення роботи дипломатичних представництв в регіоні.

В Одесі активно провадить свою діяльність Хаб Організації Об'єднаних Націй, в якому представлені різні агенції ООН: Управління координації гуманітарних справ ООН; Продовольча та сільськогосподарська організація ООН; Всесвітня організація охорони здоров'я; Дитячий фонд ООН; Управління Верховного комісара у справах біженців; Міжнародна організація з міграції; Всесвітня продовольча програма; Програма розвитку ООН.

В Одеської області є й інші важливі міжнародні партнери, які активно підтримують та працюють. До них входять міжнародні неурядові організації, Міжнародний медичний корпус, ACTED, CORE, ISRAAID, INTERSOS, NRC, AICS, Medicine du Monde, AFD, Французьке агентство технічного співробітництва Expertise France, а також ряд урядових організацій, такі як USAID та GIZ.

 Створення передумов для формування конкурентоспроможного та позитивного міжнародного економічного й інвестиційного іміджу у світовому просторі

Представники дипломатичного корпусу та міжнародних урядових і неурядових організацій згуртовано функціонують, комунікують та підтримують добродійні справи спільно з Одеською обласною державною (військовою) адміністрацією, зокрема задля підтримки жителів області й внутрішньо переміщених осіб.

Після початку широкомасштабного вторгнення росії на територію України Одеська область стала південним хабом для вирішення гуманітарних, економічних та політичних питань, для здійснення гуманітарного кризового реагування та ресурсною базою для території не тільки Одещини, а й інших регіонів країни. Чимала кількість міжнародних гуманітарних місій та проєктів, що працюють на Півдні України, розміщують свої офіси на території регіону.

 Позиціонування області у світовому економічному просторі як перспективної території для започаткування підприємницької діяльності

Постійно проводиться співпраця з агенціями ООН, такими як ЮНІСЕФ, Управління Верховного комісара ООН у справах біженців (УВКБ ООН), Всесвітня продовольча програма ООН (ВПП ООН), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ) та інші, яка є важливим компонентом у підтримці регіону та забезпечення гуманітарних потреб області. Вона спрямована на забезпечення соціальної, економічної та гуманітарної допомоги як внутрішньо переміщеним особам, так і місцевому населенню Одеської області. Ця співпраця забезпечує значний внесок у подолання поточних викликів регіону, пов'язаних з безпекою, гуманітарними потребами та зміцненням соціальної інфраструктури.

У співпраці з різними агенціями ООН, включаючи ПРООН (Програму розвитку ООН), реалізуються проєкти, спрямовані на підтримку економічного відновлення регіону. Це включає розвиток програм з працевлаштування, стимулювання підприємництва серед ВПО та підтримку малого і середнього бізнесу, зокрема через грантові програми. Завдяки фінансуванню та технічній допомозі від ПРООН, в регіоні вдалося підтримати численні бізнес-ініціативи та знизити рівень безробіття. Також відновлюються заклади освіти та підтримується енергетична сталість регіону.

 Сприяння модернізації виробничого комплексу регіону

У липні 2024 року залучено громади до участі у спільній онлайн-конференції Установи «Агенція регіонального розвитку Одеської області» з представниками Секретаріату Кабінету Міністрів України щодо можливостей Програм та проєктів ЄС, у ході якої було висвітлено покроковий план участі у міжнародних програмах. Також взято участь в онлайн-тренінгу «Європейський Союз та Фонди ЄС» із циклу тренінгів на тему: «Можливості для фінансування з боку ЄС», що організований у співпраці з Міністерством закордонних та європейських справ Республіки Хорватія та за підтримки Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції, а також Вищої школи публічного управління Національного агентства України з питань державної служби.

Наразі на території Одеської області діють 5 проєктів міжнародної технічної допомоги.

У рамках Програми Interreg (Interreg VI-B) NEXT «Басейн Чорного моря»:

– Болградська міська рада Одеської області реалізує проєкт «Чисті території, зелені та відкриті вулиці»;

– Куяльницька сільська рада Подільського району Одеської області реалізує проєкт «Co-Resilience: кооперація з метою нарощування потенціалу громади для стійкості до лісових пожеж та їх раннього попередження в басейні Чорного моря»;

– державна установа «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України» реалізує проєкт «Мережа для збереження осетрових і сталого розвитку екосистеми Чорноморського басейну»;

– Одеський державний аграрний університет реалізує проєкти «Використання сили водоростей для зменшення забруднення та блакитного зростання» та «Менше вразливості, більше адаптивності – пілотне дистанційне зондування задля відновлення зелених зон у прибережних та міських територіях Чорноморського регіону».

На початку 2024 року відбувся офіційний запуск ініціативи «Інклюзивне відновлення за лідерства громад (CLIR)» в рамках якої Шабівська та Білгород-Дністровська громади від експертів CLIR отримають підтримку за такими напрямками: стратегічне управління та планування, налагодження партнерств із міжнародними організаціями, залучення зовнішніх інвестицій, розвиток сфери соціальних послуг, підтримка з розробки планів і стратегій відновлення та розвитку, впровадження принципів сталого розвитку тощо.

Протягом 2024 року від міжнародних партнерів Одещини отримано та розподілено близько 200 генераторів великої потужності для підготовки до зимового періоду 2024/2025. Більшість з них були встановлені у закладах охорони здоров'я, об'єктах критичної інфраструктури та в пунктах незламності для забезпечення безперебійного функціонування важливих систем під час ймовірних ударів країни-агресора по нашій енергосистемі.

 Активізація міжнародного співробітництва та розширення географії міжрегіонального партнерства

Протягом 2024 року було організовано більше 130 міжнародних зустрічей і заходів різного рівня, зокрема з високими візитами Одеську область відвідали: директор Регіонального бюро для Європи та СНД ПРООН Нік Хартманн, голова Комітету Бундестагу ФРН з питань оборонної політики Маркус Фабер, Верховний комісар ООН у справах біженців Філіппо Гранді, Спеціальний уповноважений Президента Французької Республіки з питань економічної допомоги та відбудови України П'єр Ельбронн, Повноважний міністр, спеціальний посланник з питань відбудови та зміцнення стійкості України Давіде Ла Чечіліа, Віце-президентка Бундестагу ФРН Катрін Герінг-Екардт, Постійний представник США в НАТО (2008-2009), спеціальний представник Державного департаменту США з питань України (2017-2019) Курт Волкер, депутат Палати Представників Королівства Бельгія Жорж Дальмань, Міністерка закордонних справ ФРН Анналена Бербок, депутати німецького Бундестагу Петер Гайдт, Фалько Дроссман, Кнут Абрагам, Оттмар фон Гольц, Макс Штір, Прем'єр-міністр Грецької Республіки Кіріакос Міцотакіс, Голова національних зборів Французької Республіки Яель Брон-Піве, Посол з питань Східного партнерства та Чорного моря Мікаель Ру, міністри закордонних справ Норвегії, Латвії, Литви, Естонії, Данії, Швеції, Фінляндії, Ісландії, Спеціальний уповноважений МЗС Греції з питань України Спиридон Ламбрідіс, Тимчасово повірений у справах ЄС в Україні Ремі Дюфло, Віце-прем'єр-міністр – Міністр

закордонних справ Республіки Молдова Міхай Попшой, лорд Майкл Ешкрофт, Державний міністр у справах Європи та клімату Федеративної Республіки Німеччина Анна Люрман, Міністр у справах Європейського Союзу Республіки Польща Адам Шлапка, Генеральний директор ЕСНО Мацей Поповські, Міністр закордонних справ Нідерландів, Міністр оборони Нідерландів, Міністр оборони Великобританії, Державний секретар Святого Престолу П'єтро Паролін, Міністр навколишнього середовища Республіки Молдова Серджіу Лазаренку, колишній Прем'єр-міністр, голова політичної партії «Ensemble pour la Republique» (Разом для Республіки), член комітету у справах культури та освіти Національних зборів Французької Республіки Габріель Атталь, Заступник Голови Палати Депутатів Італійської Республіки Джорджо Муле, Генеральний секретар міжнародних економічних відносин Міністерства закордонних справ Грецької Республіки Дімітріос Скалкос та інші.

Серед зазначених заходів також були зустрічі з керівниками регіонів-партнерів та представниками міжнародних організацій, а також їх високим керівництвом. Кожна з цих зустрічей мала конкретну мету – залучити найнеобхіднішу допомогу для нашої області та покращити функціонування об'єктів критичної інфраструктури.

За роки незалежності Одеською обласною державною адміністрацією було укладено 24 міжрегіональні угоди про торговельно-економічне, науково-технічне і культурне співробітництво між Одеською областю та регіонами Болгарії, Грузії, Італії, Китаю, Кореї, Латвії, Литви, Молдови, Німеччини, Польщі, Румунії, Словенії, Туреччини, Угорщини, Франції, Чехії.

Протягом 2024 року було укладено ще 3 угоди, а саме:

- Меморандум про взаєморозуміння між Одеською обласною військовою (державною) адміністрацією (Україна) та Місцевою владою Регіону Прованс-Альпи-Лазурний берег (Французька Республіка);

- Угода про партнерство між Одеською областю (Україна) та регіоном Окситанія (Французька Республіка).

- Меморандум про взаєморозуміння між Одеською областю (Україна) та регіоном Венето (Італійська Республіка) про дружбу та партнерство.

Сьогодні область та територіальні громади разом мають понад 170 чинних двосторонніх угод з адміністративно-територіальними одиницями країн Європи та світу.

Вже 32 територіальні громади Одеської області стали учасниками проєкту Cities 4 Cities. Ініціатива Cities 4 Cities.United4Ukraine допомагає українським громадам налагоджувати міжнародне територіальне партнерство з відповідними адміністративно-територіальними одиницями європейських країн.

В області постійно триває робота щодо започаткування нових та зміцнення вже існуючих міжтериторіальних та транскордонних зв'язків, зокрема, здійснюються візити представників регіональних та місцевих влад з метою обміну досвідом та впровадження нових ідей для покращання життя у громадах Одещини.

Від початку збройного повномасштабного вторгнення російської федерації на територію України Одеська область кратно збільшила коло іноземних партнерів з країн Європи, Північної Америки, Азії, Африки та Близького Сходу. Так, починаючи з березня 2022 року, організовано роботу із започаткування

нових двосторонніх контактів з Женералітетом Валенсії Королівства Іспанія, Вільним ганзейським містом Бремен Федеративної Республіки Німеччина, регіонами Прованс-Альпи-Лазурний Берег та Окситанія Французької Республіки, штатами Меріленд, Каліфорнія Сполучених Штатів Америки, регіонами Венето та Фріулі-Венеція-Джулія Італійської Республіки та регіонами інших країн.

В авангарді допомоги Одеській області знову знаходиться надійний німецький регіон-партнер – Вільне Ганзейське місто Бремен. Після початку повномасштабного вторгнення німецькі партнери спільно з українською діаспорою розпочали активно збирати необхідні речі та передавати до Одещини. Формалізація відносин розпочалася з першого конвою з 10 фур, які привезли до Одеси: генератори, намети, польові кухні, гігієнічні набори тощо. Протягом 2024 року закуплено медичне обладнання, зокрема для реабілітації, меблі, обладнання для сенсорної кімнати тощо для Центру матері та дитини на 91,0 тис євро. Крім того, для оцифрування культурної спадщини Одеського регіону 14 закладів культури і мистецтва області (бібліотеки та музеї комунальної і державної власності, мистецькі коледжі) отримали 5 комп'ютерів у комплекті, 22 книжкових сканери, 5 3D сканерів на загальну суму 57,0 тис. євро. Завдяки дружнім відносинам Одеської області з Вільним ганзейським містом Бремен за підтримки Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ) Нерубайський академічний ліцей №1 було забезпечено новим обладнанням та меблями для шкільної їдальні загальною вартістю 60 тис. євро. Також варто зазначити, що діти з Одещини вже другий рік поспіль відвідують Бремен.

Польські регіони після початку вторгнення одними з перших відгукнулися та постійно надавали допомогу. Наразі Республіка Польща стала комунікаційним майданчиком з повоєнної відбудови України. В контексті євроінтеграційних процесів партнери Одещини з Підкарпатського, Західнопоморського, Поморського воєводств вже провели низку навчань для працівників міських рад та обласної державної адміністрації.

Окрім цього, важливим етапом розвитку міжнародних відносин з європейськими партнерами є розширення кола «друзів регіону» за сприяння платформ CoEER та CoR, що є як потужною рушійною силою для залучення як партнерської допомоги від країн-членів ЄС, так і надійним союзником в рамках просування та розвитку ініціативи Ukraine Facility із подальшим лобіюванням потреб Одеської області серед інших.

Крім того, 24 листопада 2024 року Європейський комітет регіонів поінформував про акцептування запиту Одеської обласної державної адміністрації про відкриття офісу Одеської області при Комітеті, що стане платформою для побудови партнерства українських міст та регіонів із містами та регіонами держав-членів Європейського Союзу, зокрема завдячуючи регулярним подіям й програмам, що діють в Європейському комітеті регіонів.

6. ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ

Будівництво ПЛ 330 кВ Новоодеська – Арциз із заміною АТ-2 на ПС 330 кВ «Арциз»

Будівництво ПЛ 330 кВ «Новоодеська – Арциз» дозволить уникнути проходження високовольтної лінії по території Республіки Молдова та вирішить

сьогоднішню проблему енергозалежності української енергосистеми від стабільності функціонування об'єктів енергосистеми Республіки Молдова. Даний проєкт затверджений розпорядженням КМУ від 16.12.2020 № 1581-р «Про затвердження переліку пріоритетних для держави інвестиційних проєктів до 2023 року» та визначений як один з пріоритетніших проєктів по південному регіону.

З метою прискорення реалізації даного проєкту розпорядженням начальника Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 30.06.2022 № 375/A2022 «Про погодження місця розташування об'єкта» НЕК Укренерго погоджено місце розташування об'єкта «Нове будівництво ПЛ 330 кВ Новоодеська Арциз», з використанням траси ПЛ 110 кВ із її перевлаштуванням у двоколову ЛЕП, на території Одеського та Білгород-Дністровського районів Одеської області.

7 листопада 2022 року НЕК «Укренерго» викуплено у АТ «ДТЕК Одеські електричні мережі» ПЛ 110 кВ Канал - Старокозаче, що дозволить використати її трасу для будівництва ПЛ 330 кВ «Новоодеська – Арциз», мінімізує вплив на навколишнє оточуюче середовище та прискорить реалізацію даного проєкту.

25 травня 2023 року НЕК «Укренерго» проведено тендерні процедури на визначення підрядної організації з будівництва першої черги лінії та укладено відповідний договір.

Розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 23.06.2023 № 371/A-2023 «Про надання приватному акціонерному товариству «Національна енергетична компанія «Укренерго» дозволу на розроблення проєкту землеустрою щодо відведення в постійне користування земельних ділянок, із зміною цільового призначення», ПАТ «НЕК «Укренерго» надано дозвіл на розроблення проєкту землеустрою щодо відведення в постійне користування 35 земельних ділянок загальною площею 0,63 га, зі зміною цільового призначення з 10,13 – земельні ділянки запасу, які не надані у власність або користування громадянам чи юридичним особам, на 14,02 – для розміщення, будівництва, експлуатації та обслуговування будівель і споруд об'єктів передачі електричної енергії, з метою розміщення опорних конструкцій лінії електропередачі ПЛ 330кВ «Новоодеська – Арциз». Наразі ПАТ НЕК «Укренерго» опрацьовується питання розроблення проєкту землеустрою відповідно до вищезазначеного розпорядження обласної державної адміністрації.

Крім того, ПАТ НЕК «Укренерго» 06 листопада 2023 року проведено тендерні процедури на визначення підрядної організації з будівництва першої черги лінії.

Наразі триває робота щодо узгодження зі Службою відновлення та розвитку інфраструктури в Одеській області та Державною агенцією відновлення та розвитку інфраструктури України остаточного варіанту паралельного проходження повітряної лінії ПЛ 330 «Новоодеська-Арциз» та автомобільної дороги М-15 Одеса – Рені (на м. Бухарест) на території Нижньодністровського національного природного парку та заповідного урочища місцевого значення «Дністровські плавні».

Службою відновлення та розвитку інфраструктури в Одеській області було зазначено, що остаточний варіант паралельного проходження повітряної лінії ПЛ 330 «Новоодеська-Арциз» та автомобільної дороги М-15 Одеса – Рені

(на м. Бухарест) на території Нижньодністровського національного природного парку та заповідного урочища місцевого значення «Дністровські плавні» перебуває на завершальному етапі узгодження у Державному агентстві відновлення та розвитку інфраструктури України.

Також встановлено, що площа, яку необхідно виключити з меж Нижньодністровського національного природного парку та заповідного урочища місцевого значення «Дністровські плавні», становить 142,0 га, після надходження погодження від Державного агентства відновлення та розвитку інфраструктури України розпочнеться робота в частині розробки наукового обґрунтування щодо можливості зміни меж території Нижньодністровського національного природного парку та заповідного урочища «Дністровські плавні».

 Розширення мережі енергетичної інфраструктури з відновлюваних джерел енергії (збільшення використання розподіленої генерації) з залученням вітчизняних та іноземних інвестицій в розвиток енергетичного сектору.

Структура мережі енергетичної інфраструктури області з відновлюваних джерел енергії охоплює об'єкти, суб'єкти господарювання яких отримали від НКРЕКП ліцензію на виробництво та відпуск електроенергії по «зеленому» тарифу, сонячні електростанції приватних домогосподарств, об'єкти критичної інфраструктури, соціальної сфери, житловий фонд, виробництво, вуличне освітлення та інші об'єкти, що використовують сонячну енергію для власного споживання. На початок 2025 року загальна потужність мережі досягла показника понад 847 МВт.

Відпуск електричної енергії з відновлюваних джерел енергії на території області здійснює 77 об'єктів (69 СЕС, 4 ВЕС, 1 ГЕС, 2 БІОГАЗ та 1 БІОМАСА; загальна потужність майже 764 МВт), суб'єкти господарювання яких отримали ліцензію на виробництво та відпуск електроенергії по «зеленому» тарифу.

На території області 3121 сонячна електростанція у приватних домогосподарствах, встановленою потужністю майже 79 МВт.

Окрім того, на теренах області налічується ще 40 СЕС (наземні та дахові) загальною потужністю майже 5 МВт, котрі виробляють електричну енергію для потреб окремих об'єктів критичної інфраструктури, соціальної сфери, житлового фонду, виробництва, вуличного освітлення та інших об'єктів.

У розвиток енергетичної інфраструктури з відновлювальних джерел енергії за 2024 рік орієнтовно залучено 13 млн євро вітчизняних та іноземних інвестицій.

 Реалізації енергоефективних та енергозберігаючих проєктів/заходів, спрямованих на зменшення обсягів питомого споживання енергії у нежитлових та житлових будівлях (підвищення рівня енергетичної ефективності).

На реалізацію енергозберігаючих та енергоефективних проєктів з початку року були залучені кошти з бюджетів різних рівнів.

У реалізації Програми «Енергодім» державної установи «Фонд енергоефективності» беруть участь 45 ОСББ області. Діяльність Фонду фінансується за рахунок коштів Держбюджету України, фінансової підтримки ЄС та уряду Німеччини.

На початок 2024 року 19 ОСББ області вже завершили реалізацію заходів з енергоефективності в багатоквартирних будинках. По 31 проєкту виплачене часткове (або повне) відшкодування на загальну суму понад 39 млн грн.

Економія енергії в завершених проєктах, за різницею показників енергетичних сертифікатів складає 8 846 549 кВт*год/рік, скорочення викидів CO₂ – 2 468,6 тонн/рік.

Також на території м. Одеса та м. Південне діють місцеві програми «Енергодім», що спрямовані на підвищення рівня енергоефективності житлового фонду міста шляхом створення дієвого механізму фінансової підтримки об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. Протягом 2024 року 11 ОСББ профінансована безповоротна фінансова допомога з бюджету м. Одеси на загальну суму майже 3,7 млн грн.

На території області здійснювалися енергоефективні заходи в рамках реалізації Регіональної цільової програми енергоефективності Одеської області на 2024-2027 роки. Протягом 2024 року за рахунок бюджетів різних рівнів на суму понад 620 млн грн здійснені енергозберігаючі та енергоефективні заходи, що спрямовані на підвищення теплотехнічних показників огорожувальних конструкцій, показників енергоефективності та енергозбереження всіх систем та конструктивних елементів будівель та житлових будинків.

✚ Реалізація проєктів із заміни і модернізації котлів, установлення блочно-модульних котелень, утилізаторів тепла вихідних газів, індивідуальних теплових пунктів, заміни аварійних і старих теплових мереж, з метою зниження енергоємності виробництва теплової енергії, зменшення обсягу втрат енергоресурсів під час її транспортування та постачання

З метою зниження енергоємності виробництва теплової енергії та зменшення обсягів втрат енергоресурсів за 2024 рік в рамках реалізації «Регіональної цільової програми енергоефективності Одеської області на 2024-2027 роки» за рахунок бюджетів різних рівнів (понад 137 млн грн) профінансовані роботи з модернізації (реконструкції) систем тепlopостачання (встановлення енергоефективного обладнання), технічне переоснащення та встановлення нових котлів на альтернативних видах палива.

✚ Впровадження технічних та організаційних заходів щодо зниження витрат бюджету на енергоносії та забезпечення економії обсягів паливно-енергетичних ресурсів бюджетними установами області

Для зниження витрат бюджету на енергоносії та забезпечення економії обсягів паливно-енергетичних ресурсів бюджетними установами області продовжується реалізація ЕСКО-механізму у бюджетній сфері.

На території Одеської області укладено з інвесторами 74 енергосервісних договорів (заклади освіти м. Одеса) на загальну суму майже 78,0 млн грн.

Заплановані заходи відповідно до укладених енергосервісних договорів щодо впровадження модульного індивідуального теплового пункту із системою погодного регулювання та онлайн диспетчеризацією, а також надання послуг з енергосервісу (забезпечення рівня скорочення споживання та витрат на теплову енергію). Реалізація зазначених проєктів дозволить зменшити споживання теплової енергії у закладах у середньому на 24% (від 18% до 30%). За розрахунками очікуване скорочення витрат на комунальні послуги на період дії договорів – 86,8 млн грн.

На об'єктах спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст області, повноваження з управління якими делеговані облдержадміністрації, та на об'єктах комунальної власності здійснюються заходи щодо впровадження

системи енергетичного менеджменту. Дані заходи запроваджуються з метою: ефективного споживання енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг; раціонального використання коштів на оплату енергії/енергетичних ресурсів та комунальних послуг, впровадження заходів з енергоефективності та інших витрат; підвищення рівня енергетичної ефективності у будівлях та зменшення викидів CO₂.

 Розширення мережі об'єктів теплоенергетики, що виробляють теплову енергію з альтернативних видів палива з метою зниження витрат бюджету на енергоносії, забезпечення економії обсягів паливно-енергетичних ресурсів бюджетними установами та заміщення традиційних видів палива альтернативними

На території області функціонує мережа об'єктів теплоенергетики, що виробляють теплову енергію з альтернативних видів палива (деревне паливо/вугілля, паливо з відходів сільського господарства у вигляді гранул або брикетів та інше).

З метою зменшення споживання та заміщення використання традиційних видів палива протягом 2024 року до мережі об'єктів теплоенергетики, що виробляють теплову енергію з альтернативних видів палива (або комбіноване використання – дрова/вугілля) приєдналось ще 53 об'єкта загальною потужністю понад 35 МВт.

Відтак, наразі мережа об'єктів теплоенергетики, що виробляють теплову енергію з альтернативних видів палива, досягла показника 296 котелень потужністю майже 147 МВт.

7. СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА СФЕРА

7.1. Демографічна ситуація, розвиток ринку праці та створення робочих місць

 Забезпечення надання шукачам роботи своєчасних та якісних послуг, спрямованих на прискорення їх працевлаштування

Протягом січня-грудня 2024 року в Одеській службі зайнятості:

- отримували послуги 35,9 тис. осіб;
- мали статус безробітного 18,7 тис. осіб;
- отримували допомогу по безробіттю 13,2 тис. осіб.

Всього отримали роботу 13,8 тис. осіб:

- до набуття статусу – 8,0 тис. осіб;
- зареєстровані безробітні – 5,8 тис. осіб.

Рівень працевлаштування безробітних складає 30,9%.

Безробітні працевлаштовані: 19,0% – в оптовій роздрібній торгівлі; 16,9% – безробітних знайшли роботу у сільському, лісовому та рибному господарстві; 11,0% – в освіті; 10,9% – в державному управлінні й обороні; 8,2% – охороні здоров'я та наданні соціальної допомоги; 7,6% – у переробній промисловості; 6,2% – у транспорті.

Кількість зареєстрованих вакансій складає 18,5 тис, з них укомплектованих вакансій – 12,4 тис. Рівень укомплектування вакансій – 67,4%.

За професійними групами лідирують вакансії «Робітники з обслуговування, експлуатації та контролювання за роботою технологічного устаткування» – 17,7%, «найпростіші професії» – 15,7%, «професіонали» – 14,5%.

За видами економічної діяльності: вакансії у освіті – 16,6%, у сільському, лісовому та рибному господарстві – 13,8%, у оптовій та роздрібній торгівлі; ремонті автотранспортних засобів і мотоциклів – 12,4%.

Майже 0,6 тис. осіб залучені до участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру (1,6 тис. направлень):

- понад 1,4 тис. направлень для участі у громадських роботах;
- 0,2 тис. направлень для участі в інших роботах тимчасового характеру.

Найбільш поширені види громадських робіт: благоустрій територій, зон відпочинку та інформування населення про субсидії, впорядкування місць поховання.

Одним з напрямків активної політики зайнятості населення є організація суспільно корисних робіт у рамках Урядового проєкту «Армія відновлення». Служба зайнятості залучає до суспільно корисних робіт зареєстрованих безробітних та здійснює фінансування заробітної плати цих осіб.

У рамках прийнятих обласною та районними державними (військовими) адміністраціями розпоряджень протягом січня-грудня 2024 року за сприяння Одеської обласної служби зайнятості до участі у суспільно корисних роботах залучено 1,4 тис. осіб (6,1 тис. направлень) з числа зареєстрованих безробітних.

Види суспільно корисних робіт: ліквідація стихійних сміттєзвалищ та облаштування полігонів твердих побутових відходів; упорядкування, відновлення та благоустрій території, прибережних смуг; надання допомоги населенню, насамперед особам з інвалідністю, дітям, громадянам похилого віку; плетіння захисних капронових сіток для потреб військових частин та інші.

Урядовий проєкт «єРобота», передбачає надання українцям грантів/мікрогрантів для започаткування бізнесу, розвитку підприємництва та навчання. Він спрямований на активізацію підприємницької діяльності та стимулювання створення робочих місць.

Протягом січня-грудня 2024 року було подано понад 1,4 тис. заяв на отримання мікрогрантів/грантів.

Державним центром зайнятості прийняті позитивні рішення щодо надання мікрогрантів 405 фізичним та юридичним особам на загальну суму 82,3 млн грн. Створено 897 нових робочих місць.

 Заохочення роботодавців, які зберігають діючі та створюють нові робочі місця насамперед для громадян, які недостатньо конкурентоспроможні на ринку праці

В області діють активні програми зайнятості, які передбачають надання компенсації роботодавцям за працевлаштування деяких категорій громадян, та спрямовані на створення та збереження робочих місць, розвиток бізнесу шляхом надання фінансової допомоги роботодавцям:

- за програмою надання компенсації витрат роботодавцям на оплату праці за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб внаслідок проведення бойових дій під час воєнного стану в Україні згідно з постановою КМУ від 20.03.2022 № 331 прийнято рішення щодо 554 працевлаштованих ВПО;

- за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб згідно з постановою КМУ від 08.09.2015 № 696 прийнято 73 рішення щодо надання роботодавцям компенсації на оплату праці;

- згідно з постановою КМУ від 10.02.2023 № 124 «Про затвердження Порядку надання роботодавцям компенсацій за працевлаштування

zareєстрованих безробітних» філіями Одеського обласного центру зайнятості прийнято 186 позитивних рішень;

– згідно з постановою КМУ від 18.04.2023 № 338 «Про затвердження Порядку компенсації суб'єктам малого підприємництва фактичних витрат у розмірі єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування за працевлаштування zareєстрованих безробітних на нові робочі місця» прийнято 407 позитивних рішень.

У рамках Програми зайнятості населення Одеської області у 2024 році з обласного бюджету на безповоротній основі для розвитку підприємницької діяльності особам, які працевлаштовують ВПО за направленням служби зайнятості, надано додаткову підтримку 29 суб'єктам господарювання за працевлаштування 33 ВПО на суму 330,0 тис. грн.

 Консолідація спільних зусиль всіх державних та недержавних структур та організацій як громадських, так і волонтерських, з метою сприяння наданню всебічних, повноцінних, якісних та своєчасних послуг внутрішньо переміщеним особам та учасникам бойових дій

Одеська обласна служба зайнятості реагує на виклики, спричинені складною ситуацією на ринку праці.

Для надання інформаційної та методичної підтримки населенню:

– організовано щотижневе проведення навчальних онлайн-семінарів за темами «Кредитування бізнесу» та «Бізнес-планування»;

– проведено 768 заходів за темами «Генеруй бізнес-ідею та розпочни свій бізнес», «Кредитування бізнесу» та «Бізнес-планування» для 6,2 тис. учасників.

Державний навчальний заклад «Одеський Центр професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості України» проводить короткострокове онлайн навчання щодо підготовки бізнес-планів на мікрогранти/гранти.

Служба зайнятості пропонує ряд сервісів та послуг, спрямованих на сприяння у працевлаштуванні переселенців на новому місці, а саме підбір роботи, профорієнтаційні послуги, отримання ваучера на навчання, надання грантів для створення або розвитку власної справи тощо.

Впродовж січня-грудня 2024 року внутрішньо переміщені особи:

- скористались послугами 5,2 тис. осіб;
- мали статус безробітного – 3,1 тис. осіб, з них 170 – особи з інвалідністю;
- працевлаштовані майже 1,0 тис. осіб;
- отримали компенсацію (постанова КМУ 331) – 554 особи;
- проходили професійне навчання – 0,2 тис. осіб;
- отримали ваучер – 157 осіб;
- отримали гранти – 31 особа;
- брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру – 49 осіб;
- здійснено направлень для участі у суспільно корисних роботах – 475 для 137 осіб;
- охоплено профорієнтаційними послугами – 3,0 тис. осіб.

Учасники бойових дій звертаються за допомогою до служби зайнятості, яка пропонує найширший спектр послуг з професійної адаптації, забезпечує супровід і надання практичної та методичної допомоги.

Протягом січня-грудня 2024 року учасники бойових дій:

- скористалися послугами – 529 осіб;
- мали статус безробітного – 460 осіб, з них 123 особи з інвалідністю;
- працевлаштовані – 102 особи;
- проходили професійне навчання – 36 осіб;
- отримали ваучер – 24 особи;
- брали участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру – 3 особи;
- здійснено направлень для участі у суспільно корисних роботах – 14 для 5 осіб;
- охоплено профорієнтаційними послугами – 0,5 тис. осіб.

Відповідно до постанови КМУ від 15.09.2023 № 984 учасники бойових дій та особи з інвалідністю внаслідок війни мають можливість пройти навчання в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Державної служби зайнятості для підвищення їх конкурентоспроможності на ринку праці. За цей період направлено на навчання 57 осіб.

 Забезпечення підвищення професійної якості робочої сили та її мобільності на ринку праці шляхом організації професійного навчання, орієнтованого на задоволення поточних та перспективних потреб роботодавців, з максимальним використанням навчальної бази Одеського центру професійно-технічної освіти державної служби зайнятості

Служба зайнятості виступає ключовою складовою, що допомагає суспільству розвивати свої навички через навчання та перепідготовку. Професійне навчання безробітних є одним з актуальних інструментів зниження рівня безробіття, підвищення якості трудового потенціалу.

У січні-грудні 2024 року проходили професійне навчання 1,7 тис. осіб, рівень працевлаштування після закінчення професійного навчання склав 83,4%.

Навчалися та підвищували кваліфікацію на курсах цільового призначення в Державному навчальному закладі «Одеський центр професійно-технічної освіти ДСЗ» 1,5 тис. осіб; навчалися шляхом стажування у роботодавців майже 0,2 тис. осіб.

Для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці філіями Одеського обласного центру зайнятості видано 1352 ваучерів, з них:

- 157 – особам з числа внутрішньо переміщених осіб;
- 79 – особам з інвалідністю;
- 25 – особам з числа учасників бойових дій;
- 1091 – особами віком старше 45 років, страховий стаж яких становить не менше 15 років.

Особи, які скористалися можливістю навчання на підставі ваучера, обрали наступні професії та спеціальності:

– за професіями: «Електрогазозварник», «Водій автотранспортних засобів», «Водій навантажувача», «Швачка», «Оператор котельні», «Слюсар-сантехнік», «Кухар», «Бджоляр»;

– за спеціальностями: «Медсестринство», «Кібербезпека та захист інформації», «Електроенергетика», «Будівництво та цивільна інженерія», «Соціальна робота», «Психологія», «Харчові технології».

7.2. Грошові доходи населення, заробітна плата, легалізація заробітної плати та погашення заборгованості з її виплатами

✚ Налагодження ефективної співпраці відповідних територіальних підрозділів центральних органів виконавчої влади та місцевих органів виконавчої влади щодо здійснення контролю своєчасної і не нижче визначеного державою мінімального розміру оплати праці, виконання роботодавцями умов колективних договорів та галузевих угод у частині оплати праці, недопущення необґрунтованого зменшення заробітної плати.

Управлінням інспекційної діяльності в Одеській області Південного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці проводились позапланові заходи державного нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю, з питань дотримання строків та першочерговості виплати заробітної плати. У ході заходів державного нагляду (контролю) встановлено, що 39 роботодавців заборгували працівникам заробітну плату на загальну суму 261,5 млн грн. Матеріали 36 перевірок направлені до Головного управління Національної поліції в Одеській області за ознаками злочину, передбаченого ст.175 Кримінального Кодексу України, складено 12 протоколів про адміністративну відповідальність за ч.1 ст.41 Кодексу України про адміністративні провипорухення. За результатами перевірок 32 роботодавця повністю (або частково) погасили заборгованість із виплати заробітної плати 3105 працівникам на загальну суму 62,7 млн грн.

За результатами розгляду 216 матеріалів перевірок Головного управління ДПС в Одеській області управлінням інспекційної діяльності в Одеській області Південного міжрегіонального управління Державної служби з питань праці, у зв'язку з виявленими порушеннями законодавства про працю, винесено 90 постанов про накладання штрафу на загальну суму 13,0 млн грн та 92 попередження; 30 суб'єктами господарювання сплачено штрафні санкції на загальну суму 2,5 млн грн, у добровільному порядку – 1,3 млн грн.

Головним управлінням статистики в Одеській області щомісячно надається інформація про заборгованість з виплати заробітної плати штатних працівників на підприємствах (організаціях, установах) області.

Проведено засідання обласної комісії з питань дотримання законодавства про працю за участю керівників: ДП ВШ «Устьдунайводшлях», ДП «ДГ «Ялпуг ННЦ «ІВІВ ім. В.Є.Таїрова», ДП «ДГ «Андріївське» ІВПМ НААН України», ДП «ДГ «Южний» СГІ НЦНС», ДРПВІ «Укрпівдендипроводгосп», «СП «Одеські дріжджі», ТОВ «Бетонекс», ДП Одеський обласний автодор ВАТ «ДАК «Автомобільні дороги України»; у березні, квітні, червні проведено робочі зустрічі з керівниками підприємств-боржників з виплати заробітної плати, у тому числі: ТОВ «Техтранссервіс», ДП «ДГ «Андріївське» ІКОСГ НААН, ДП «Причорномор'я», КНП «Одеський обласний лікарсько-фізкультурний диспансер» Одеської обласної ради, АТ «Одеснафтопродукт», АТ «Ексімнафтопродукт», ПРАТ «Чорноморський паливний термінал», ТОВ «Укрлоудсистем. Керівникам підприємств надані протокольні доручення та здійснено контроль за їх виконанням.

Крім того, керівництвом Одеської обласної державної (військової) адміністрації взято участь у нарадах Міжвідомчої робочої групи з питань погашення заборгованості із заробітної плати під головуванням заступника Міністра економіки України, які відбулись у січні, серпні та листопаді.

У липні 2024 року проведено засідання колегії Одеської обласної державної (військової) адміністрації з питання погашення заборгованості з виплати заробітної плати на підприємствах Одеської області.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.09.2022 № 1037 «Деякі питання здійснення спеціального моніторингу погашення підприємствами, установами і організаціями заборгованості із заробітної плати» обласною, районними державними (військовими) адміністраціями щотижня забезпечується здійснення спеціального моніторингу погашення заборгованості із заробітної плати на підприємствах, в установах і організаціях, які належать до сфери їх управління або розміщуються на відповідній території.

Департаментом економічної політики та стратегічного планування облдержадміністрації системно здійснюється аналіз рівня заробітної плати штатних працівників у розрізі 91 територіальної громади.

✚ Проведення роз'яснювальної роботи серед роботодавців щодо недопустимості використання робочої сили з порушенням трудового законодавства.

Південним міжрегіональним управлінням Державної служби з питань праці з метою інформування про найбільш ефективні способи дотримання законодавства про працю з питань оформлення трудових відносин проведено 14115 інформаційних відвідувань, у тому числі з питань оформлення трудових відносин – 9 002.

Одеською обласною службою зайнятості протягом 2024 року проведено 304 семінари за участю 1801 роботодавця щодо офіційного оформлення трудових відносин та створення гідних умов праці. На веб-сторінці Одеського ОЦЗ було розміщено 93 публікації із зазначеної тематики, на офіційних телеграм-каналах – 105 матеріалів. Питання висвітлювалося в сюжетах ТРК «Град», «1Міський» та «7 канал», всього – 25 ефірів.

✚ Сприяння скороченню нелегальної зайнятості населення області, легалізації трудових відносин та зростання середнього рівня заробітної плати.

Головним управлінням ДПС в Одеській області за січень – грудень 2024 року під час проведення 353 фактичних перевірок, встановлено 343 працівника без офіційного працевлаштування. Оформлено трудові відносини з 517 особами.

✚ Посилення роботи щодо забезпечення дотримання мінімальних гарантій з оплати праці та у сфері боротьби з тіньовою зайнятістю, проведення правової роз'яснювальної роботи.

Підрозділами ГУ ДПС в Одеській області заслухано 1127 керівників підприємств, з них 332 фізичних осіб-підприємців, що використовують працю найманих працівників. Підвищили рівень заробітної плати 456 платників, до бюджету додатково надійшло 2,6 млн грн податку та збору на доходи фізичних осіб, єдиного внеску – 3,2 млн грн.

На спільних комісіях з місцевими органами влади заслухано 669 керівників підприємств, підвищив рівень заробітної плати 271 платник, до бюджету додатково надійшло 22,0 млн грн податку та збору на доходи фізичних осіб та 26,9 млн грн єдиного внеску.

7.3. Соціальне забезпечення

 Формування нової формули державної політики, надання можливостей всебічної реалізації для ветеранів, одночасно з впровадженням політики щодо гарантій їх соціального захисту

Відповідно до розпорядження виконуючого обов'язки голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 28.11.2024 № 1124/А-2024 «Про внесення змін до розпорядження голови Одеської обласної державної адміністрації від 07 жовтня 2021 року № 1007/од-2021» утворено відділ з питань ветеранської політики Одеської обласної державної (військової) адміністрації зі статусом юридичної особи публічного права штатною чисельністю 7 осіб.

Відповідні структурні підрозділи ветеранської політики зі статусом юридичної особи публічного права створюються в районних державних (військових) адміністраціях.

У 2 селищних територіальних громадах (Тарутинській та Любашівській) створені сектори ветеранської політики.

У 82 територіальних громадах у структурних підрозділах соціального захисту визначені уповноважені особи, до посадових обов'язків яких відносяться питання ветеранської політики.

На 01.01.2025 в області свою діяльність здійснюють:

- комунальна установа «Одеський обласний центр допомоги ветеранам війни» (м. Одеса, вул. Канатна, 83);
- комунальна установа «Сервісний офіс «Ветеран Хаб» (м. Одеса, вул. Косівська, 2-д);
- ГО «Ветеранс ХАБ Одеса» (м. Одеса, провул. Новобазарний, 5);
- Ветеран-Хаб у селищі Доброслав (с. Доброслав, вул. Київська, 77).

Ветеранський мобільний офіс створено тільки при ГО «Ветеранс ХАБ Одеса».

На 01.01.2025 в 32 територіальних громадах області створено 43 посади з яких працевлаштовано у 2024 році 12 фахівців з супроводу ветеранів війни та демобілізованих осіб.

 Створення єдиної системи обліку отриманих послуг ветераном

На 01.01.2025 в Одеській області за даними Єдиного державного реєстру ветеранів зареєстровано 68944 особи, з них:

- 49400 учасників бойових дій;
- 6566 осіб з інвалідністю внаслідок війни;
- 6693 члени сімей загиблих (померлих) ветеранів війни;
- 1460 членів сімей загиблих (померлих) захисників/захисниць України;
- 5 осіб, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною;
- 4809 учасників війни.

 Адаптація ветеранів до цивільного життя, інтеграція в суспільство, отримання соціальної та професійної адаптації

Обласною комплексною програмою реабілітації, інтеграції та соціального захисту захисників та захисниць України, членів сімей загиблих Одеської області у 2024 році за рахунок обласного бюджету профінансовано:

- комплексну реабілітацію особам з інвалідністю внаслідок війни І, ІІ груп та військовослужбовцям, які втратили функціональні можливості нижніх та верхніх кінцівок з числа осіб, які брали безпосередню участь у забезпеченні оборони України, захисті безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з

військовою агресією російської федерації проти України у сумі 4,0 млн грн. На 01.01.2025 реабілітацію пройшли 46 осіб на 830,6 тис. грн;

– одноразову допомогу неповнолітнім дітям загиблих (померлих) учасників антитерористичної операції/операції об'єднаних сил, осіб з числа захисників і захисниць України до Дня Незалежності України у розмірі 2000 грн. Відповідну виплату отримало 437 дітей на суму 874,0 тис. грн.

З метою адаптації ветеранів війни до умов ринку праці та професійної реінтеграції у суспільство організовується професійне навчання на базі професійно-технічних навчальних закладів, у т.ч. на базі державного навчального закладу «Одеський центр професійно-технічної освіти державної служби зайнятості».

За 2024 рік пройшли професійне навчання 36 учасників бойових дій. Переважна більшість навчалась на базі ДНЗ «Одеський ЦПТО ДСЗ». За напрямками підвищення кваліфікації на короткострокових курсах проходили навчання 27 осіб; 4 особи отримували нову професію. Також 5 осіб стажувалися на робочих місцях адміністратора, продавця, оператора котельні, робітника з комплексного обслуговування сільськогосподарського виробництва та тракториста-машиніста сільськогосподарського (лісгосподарського) виробництва безпосередньо на підприємствах.

Також Одеською обласною службою зайнятості взято участь у експериментальному проєкті з організації професійного навчання учасників бойових дій та осіб з інвалідністю внаслідок війни в закладах професійної (професійно-технічної) освіти Державної служби зайнятості (згідно з постановою від 15.09.2023 № 984). З початку року в рамках даного проєкту проходили навчання 57 осіб вказаної категорії (52 – учасники бойових дій, 5 – особи з інвалідністю внаслідок війни).

 Виконання державних програм щодо забезпечення житлом окремих категорій громадян

У 2024 році Одеська область отримала державну субвенцію у розмірі 811,0 млн грн на придбання житла для 346 ветеранів війни і членів їхніх родин, у тому числі на:

– 97 осіб з інвалідністю 1-2 групи внаслідок війни з числа учасників АТО/ООС, захисників України та членів сімей загиблих на суму 245,8 млн грн (постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.2016 № 719);

– 32 особи, які брали участь у бойових діях на території інших держав, та членів їх сімей на суму 74,6 млн грн (постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.2018 № 214);

– 217 внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України на суму 490,6 млн грн (постанова Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280).

Кошти субвенції у сумі 13,8 млн грн, які надійшли до області розподілені на місто Одеса, згідно з розпорядженням від 24.12.2024 № 1251/А-2024. Кошти в повному обсязі перераховані на рахунки отримувачів.

13.12.2024 проведено захід щодо вручення сертифікатів на отримання житла ветеранами війни та членами їх сімей із залученням представника Міністерства у справах ветеранів України Руслани Величко.

Підтримка осіб, які отримали інвалідність внаслідок війни, членів родин загиблих (померлих) ветеранів війни

З метою професійної реінтеграції осіб, які отримали інвалідність внаслідок війни Одеська обласна служба зайнятості сприяє започаткуванню та розвитку власної справи шляхом надання грантів.

Протягом 2024 року Державним центром зайнятості прийняті позитивні рішення про надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу 31 заявнику з числа учасників бойових дій та членів їх сімей нашого регіону.

Також для підвищення професійного рівня обласною службою зайнятості здійснюється видача ваучерів для підтримання конкурентоспроможності осіб на ринку праці шляхом підготовки, перепідготовки, спеціалізації, підвищення кваліфікації за професіями та спеціальностями для пріоритетних видів економічної діяльності.

Впровадження ефективних механізмів задоволення базових потреб внутрішньо переміщених осіб (далі - ВПО) та забезпечення доступу до послуг

В умовах російського воєнного вторгнення в Україну, що розпочалося 20 лютого 2014 року і набуло повномасштабного характеру 24 лютого 2022 року, в Україні постійно зростає чисельність внутрішньо переміщених осіб, основною причиною чого є глобальні руйнування житлового фонду та інфраструктури населених пунктів на територіях проведення активних бойових дій.

В Одеській області всього на обліку з 2014 року по 31 грудня 2024 року перебувало 218352 внутрішньо переміщені особи, в тому числі 50819 дітей. З початку повномасштабного вторгнення до Одеської області перемістилося 177990 осіб, з яких 42695 дітей.

Державну допомогу сьогодні отримують понад 56 тисяч осіб.

За інформацією районних державних адміністрацій, в області є 1452 вільних місця для проживання, у тому числі 703 – в місцях компактного поселення.

Посилення здатності громад сприяти адаптації ВПО та ефективно реагувати на нові виклики

В Одеській області затверджено:

- Комплексну програму реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення в Одеській області на 2023-2025 роки, в яку включені заходи з працевлаштування та професійного навчання внутрішньо переміщених осіб;

- Програму зайнятості населення Одеської області на 2024-2025 роки, до якої включено напрям щодо «Сприяння зайнятості ветеранів війни-учасників бойових дій, осіб з інвалідністю внаслідок війни, професійна реінтеграція Захисників та Захисниць України».

Одеська обласна служба зайнятості активно проводить інформаційно-роз'яснювальну роботу для роботодавців щодо можливостей отримання компенсації витрат за працевлаштування внутрішньо переміщених осіб. У рамках цієї діяльності організовуються семінари, в яких беруть участь роботодавці. Під час заходів обговорюються механізми компенсації витрат на працевлаштування ВПО, нормативно-правові аспекти програми, практичний досвід інтеграції ВПО в робочий процес.

З початку 2024 року статус безробітного мали 962 особи з числа ВПО. За допомогою служби зайнятості вдалося працевлаштувати 84 особи. Для

підвищення конкурентоспроможності ВПО на регіональному ринку праці беруть участь у тренінгах з технік пошуку роботи, розвитку soft-skills та цифрової грамотності, у презентаціях послуг з професійного навчання, у т.ч. у Центрах професійно-технічної освіти Державної служби зайнятості.

На 01.01.2025 у закладах вищої, фахової передвищої та професійної (професійно-технічної) освіти навчалися 2557 здобувачів освіти з числа внутрішньо переміщених осіб, з них 905 – з використанням дистанційних технологій. У гуртожитках закладів освіти перебувають 577 внутрішньо переміщених осіб, з них 353 – здобувачі освіти.

З метою забезпечення права внутрішньо переміщених осіб працездатного віку на професійну, фахову передвищу та вищу освіту на підставі ваучерів заклади освіти активно співпрацюють з центрами зайнятості та органами місцевого самоврядування.

На офіційних сайтах закладів освіти висвітлено інформацію про перелік професій/спеціальностей та видів підготовки, за якими може бути виданий ваучер. Разом з цим під час проведення профорієнтаційних заходів представники закладів освіти інформують населення про умови надання ваучерів.

У закладах професійної (професійно-технічної) освіти організовано професійно-технічне навчання за короткостроковими програмами, у тому числі для осіб зазначеної категорії.

Забезпечення ВПО місцем тимчасового проживання

Затверджено перелік місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб в Одеській області, яким передбачено 32 місця тимчасового проживання (далі – МТП), розрахованих на 1124 ліжко-місця.

Продовжується робота щодо забезпечення додаткових місць для розміщення ВПО, відкриття нових та дообладнання існуючих МТП.

Обсяг фінансування Програми забезпечення житлом в Одеській області внутрішньо переміщених осіб, учасників проведення антитерористичної операції АТО та/або учасників проведення операції об'єднаних сил (ООС) на 2020-2024 роки з обласного бюджету за 2024 рік становив 6373, 0 тис. грн, освоєно 6203,3 тис. грн.

Починаючи з дати набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2022 року № 495 «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (далі – Постанова), за інформацією районних державних (військових) адміністрацій в органах місцевого самоврядування Одеської області сформовано фонд тимчасового житла, до складу якого увійшли 28 квартир загальною площею 1506,77 кв.м.

Внутрішньо переміщеним особам для тимчасового проживання, починаючи з дати набрання чинності Постанови, надано 25 квартир.

Виконання державних програм щодо забезпечення житлом ВПО

У 2024 році Одеська область отримала державну субвенцію на придбання житла, 217 внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, на суму 490,56 млн грн (постанова Кабінету Міністрів України від 18.04.2018 № 280).

Підтримка осіб та дітей з інвалідністю, інших незахищених верств населення

У 2024 році забезпечено реабілітацію дітей з інвалідністю (дітей з діагностикою захворювань нервової системи та опорно-рухового апарату): за рахунок державного бюджету – 826 дітей з інвалідністю на суму 15692,5 тис. грн; за рахунок обласного бюджету – 503 дитини з інвалідністю та діагностикою захворювань нервової системи та опорно-рухового апарату на суму 9997,7 тис. грн.

В області продовжується робота щодо створення системи надання послуг раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя. На 01.01.2025 послугу раннього втручання у 6 установах і закладах системи соціального захисту і охорони здоров'я отримала/отримує 601 сім'я з дітьми.

Групою експертів обласного методичного центру раннього втручання, який діє на базі Комунальної установи «Обласний центр методичної роботи і соціальних виплат», проведено навчання (підвищення кваліфікації) спеціалістів і фахівців структурних підрозділів соціального захисту населення сільських, селищних і міських територіальних громад з питань раннього втручання. Також Центром проводяться тренінги за Програмою навчання (підвищення кваліфікації) спеціалістів і фахівців, задіяних в управлінні системою раннього втручання, затвердженою наказом Міністерства соціальної політики України від 29.09.2021 № 552. У травні 2024 року 27 фахівців пройшли таке навчання за рахунок коштів обласного бюджету та отримали відповідні сертифікати.

Згідно з обласною комплексною програмою соціальної підтримки населення на 2024 – 2026 роки «Соціальний захист населення в Одеській області» у 2024 році з обласного бюджету фінансову підтримку отримали: Одеська обласна організація ветеранів на суму 217100,00 грн, громадська організація «Одеська обласна організація Української спілки ветеранів Афганістану (воїнів-інтернаціоналістів)» на суму 84700,00 грн та Одеська обласна організація Всеукраїнська громадська організація інвалідів «Союз Чорнобиль України» на суму 150,00 тис. грн.

Також обласною комплексною програмою соціальної підтримки населення на 2024-2026 роки «Соціальний захист населення в Одеській області» на 2024 рік передбачено 2124,00 тис. грн на організацію оздоровлення вихованців та підопічних, які перебувають у дитячих будинках-інтернатах системи соціального захисту.

За передбачені кошти було заплановано оздоровити 118 дітей Білгород-Дністровського дитячого будинку-інтернату. Оздоровлення дітей не здійснювалося.

На 31 грудня 2024 року з місцевих бюджетів громад на проведення оздоровчої кампанії використано понад 18 млн. грн (18236,1 тис. грн), з яких: 4,5 млн грн – на оздоровлення у стаціонарних оздоровчих таборах та 13,7 млн грн – на відпочинок у пришкільних таборах.

За інформацією територіальних громад області, на 4,5 млн грн оздоровлено 151 дитину пільгових категорій в таборах Закарпатської та Івано-Франківської областей.

На 01.01.2025 кількість одержувачів усіх видів державних соціальних допомог становить 102,31 тисяч сімей.

Сума за 12 місяців 2024 року призначених та виплачених державних допомог становить 4 431 779,3 тис. грн, заборгованості по виплатах немає.

Кількість отримувачів допомоги на дітей, які виховуються в багатодітних сім'ях, становить 13409 сімей. Протягом 2024 року зазначена допомога профінансована на суму 4252662,89 тис. грн.

За рахунок коштів Державного бюджету в Одеській області на 01.01.2025 профінансовано 9 програм соціальних виплат та допомог на загальну суму 4 689 851,4 тис. грн, а саме:

- «Заходи з ментальної, спортивної, фізичної, психологічної реабілітації та професійної адаптації» – 395,4 тис. грн;
- «Виплата одноразової грошової допомоги в разі загибелі (смерті) або інвалідності деяких категорій осіб відповідно до Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» – 1 029,2 тис. грн;
- «Виплата особам, які мають особливі та особливі трудові заслуги перед Батьківщиною або за роботу в спеціальних умовах» – 226,6 тис. грн;
- «Забезпечення виконання рішень суду» – 4 110,2 тис. грн;
- «Соціальний захист дітей та сім'ї» – 1 624 257,5 тис. грн;
- «Соціальний захист громадян, які потрапили у складні життєві обставини» – 1 928 338,6 тис. грн;
- «Підтримка малозабезпечених сімей» – 1 114 472,0 тис. грн;
- «Виплата матеріальної допомоги військовослужбовцям, звільненим з військової строкової служби» – 1 297,8 тис. грн;
- «Соціальний захист осіб з інвалідністю» – 15 724,1 тис. грн.

Розгалуження системи надання соціальних послуг у громадах області

На 01.01.2025 в 91 територіальній громаді Одеської області надає соціальні послуги 121 суб'єкт-надавач соціальних послуг, підпорядкований міським, селищним та сільським радам, у тому числі:

- 12 територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг);
- 47 центрів надання соціальних послуг;
- 22 територіальні громади, в яких соціальні послуги надаються відділами/секторами соціального захисту населення або соціальними працівниками у штаті сільської ради;
- в 13 територіальних громадах, в яких немає спеціалізованих закладів чи не введено до штату працівників, що надавали б соціальні послуги, передбачено кошти в місцевих бюджетах для забезпечення утримання своїх мешканців на договірних умовах в установах, що функціонують;
- 8 комунальних закладів та установ, що надають соціальні послуги, засновниками яких є територіальні громади;
- 8 центрів соціальних служб, підпорядкованих територіальним громадам;
- 11 центрів соціально-психологічної реабілітації для дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування служб у справах дітей.

Крім цього, соціальні послуги надають 310 надавачів недержавного сектору (приватні, благодійні, релігійні організації тощо).

7.4. Житлово-комунальне господарство

Забезпечення населення Одеської області питною водою є однією з найбільш важливих проблем, розв'язати яку необхідно для збереження здоров'я, поліпшення умов проживання та підвищення рівня життя населення регіону.

Відповідно до Закону України «Про питну воду, питне водопостачання та водовідведення» та з метою розвитку водопровідно-каналізаційного господарства, Департаментом розроблено регіональну програму «Питна вода

Одещини» на 2021-2025 роки, яка затверджена рішенням Одеської обласної ради від 16.04.2021 № 141-VIII (далі – Програма) (зі змінами згідно з розпорядженням голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 27.11.2024 № 1119/А-2024 «Про продовження строку дії регіональної програми «Питна вода Одещини» на 2021-2024 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 16.04.2021 № 141-VIII»).

У 2024 році з обласного бюджету виділено кошти на виконання зазначеної Програми у сумі 14 247,8 тис. грн, з них профінансовано 13 219,9 тис. грн.

Забезпеченість населення області якісною питною водою є пріоритетним напрямком діяльності облдержадміністрації і насамперед у період війни. Тому у 2024 році на розвиток та реконструкцію систем водопостачання та водовідведення області спрямовано 256 589,2 тис. грн у тому числі за рахунок:

- державного бюджету – 1 261,2 тис. грн;
- обласного бюджету розвитку (в рамках Програми) – 7 396,2 тис. грн;
- місцевих районних бюджетів – 13 724,2 тис. грн;
- бюджетів органів місцевого самоврядування – 139 432,8 тис. грн;
- інших коштів небюджетних джерел – 88 951,0 тис. грн.

Протягом 2024 року виконані такі заходи:

- пробурено артезіанських свердловин – 14 од.;
- проведено ремонт артезіанських свердловин – 17 од, у т.ч. замінено 4 башти;

- замінено насосне обладнання на артезіанських свердловинах – 21 од;
- побудовано водопровідних мереж – 11,4 км;
- замінено водопровідних мереж – 5,8 км;
- проведено капітальний ремонт на водопровідних мережах – 5,2 км;
- замінено каналізаційних мереж – 2,6 км;
- проведено капітальний ремонт на каналізаційних мережах – 1,8 км;
- проведено реконструкцію однієї каналізаційно-насосної станції;
- здійснено ремонтні роботи на 4 ВНС.

Проведено заходи щодо встановлення 8 одиниць систем доочищення питної води (у селах Вишневе та Шабо Білгород-Дністровського району, с. Новоселівка Болградського району, у м. Ізмаїл Ізмаїльського району та у с. Трояндове, селищах Доброслав і Чорноморськ та м. Одеса Одеського району).

За рахунок державного бюджету через систему DREAM, розпочалась реалізація проекту «Реконструкція очисних каналізаційних споруд повної біологічної очистки м. Арциз Одеської області». У 2024 році профінансовано 1 261,2 тис. грн.

8. ГУМАНІТАРНА СФЕРА

8.1. Освіта

Відновлення приміщень пошкоджених закладів освіти

В умовах війни, під час постійних обстрілів не уникнути пошкоджень будівель закладів освіти.

В області налічується:

- 807 закладів дошкільної освіти, з них: 720 закладів комунальної власності територіальних громад, 2 заклади державної власності та 85 приватних закладів. Було пошкоджено 17 закладів, проведено роботи з відновлення приміщень 12 освітніх установ, тривають відновлювальні роботи у 5 закладах дошкільної освіти;

– 702 заклади загальної середньої освіти, з них: 618 закладів комунальної форми власності територіальних громад, 2 заклади державної форми власності, 25 закладів обласної комунальної власності, 57 приватних закладів. Зазнали пошкоджень 51 заклад загальної середньої освіти, проведено роботи з відновлення 44 освітніх установ, тривають відновлювальні роботи у 7 закладах загальної середньої освіти;

– 29 закладів професійної (професійно-технічної) освіти: з них 24 – самостійні юридичні особи (2 – в стадії реорганізації, 3 – без контингенту), 3 у складі закладів вищої освіти, 1 коледж та 1 навчальний центр при установі виконання покарань, 37 закладів фахової передвищої освіти та 17 закладів вищої освіти (2 – зі специфічними умовами навчання). Зазнали пошкоджень 24 заклади освіти, приміщення усіх закладів відновлено.

– 99 закладів позашкільної освіти, з них: 63 заклади позашкільної освіти комунальної форми власності територіальних громад та 36 спеціалізованих закладів позашкільної освіти спортивного профілю (ДЮСШ). Пошкоджено приміщення 8 закладів освіти, проведено роботи з відновлення приміщень у 5 закладах.

 Створення безпечних умов для всіх категорій учасників освітнього процесу закладів освіти області усіх типів та форм власності

Для забезпечення права громадян на доступність та якість освіти в області функціонує 1711 закладів освіти різних типів та форм власності в Одеській області.

У 1703 закладах освіти Одеської області знаходиться 1984 об'єкти (будівель), у яких навчаються 478581 учасник освітнього процесу.

Для укриття учасників освітнього процесу використовується 140 споруд цивільного захисту (ПРУ, сховища) для укриття 39497 осіб, 1056 найпростіших укриттів, що перебувають на балансі закладів освіти різних типів, для укриття 204 414 осіб.

Ще 304 споруди цивільного захисту (різних типів) інших суб'єктів господарювання використовуються для укриття 85789 учасників освітнього процесу.

Таким чином, загальна кількість споруд цивільного захисту (у тому числі укриттів), що використовується для захисту учасників освітнього процесу, становить 1500 одиниць для 329700 учасників освітнього процесу.

На даний час наявність споруд цивільного захисту дозволяє здійснювати освітній процес в очному та змішаному форматах у 667 (94%) закладах загальної середньої та 588 (73%) закладах дошкільної освіти.

 Розвиток мережі закладів дошкільної освіти різних типів та форм, підтримка приватної ініціативи щодо ліцензування освітньої діяльності на рівні дошкільної освіти

В області функціонує 807 закладів дошкільної освіти, що охоплюють всіма формами дошкільної освіти 51 498 дітей віком від 3 до 6 років, фактично в закладах дошкільної освіти перебуває 38 661 дитина.

Організовано освітній процес серед закладів дошкільної освіти:

- 557 (69%) працюють в очній (денній) формі для 32 575 вихованців;
- 173 (21%) працюють у дистанційній формі для 5 644 вихованців;
- 31 (4%) працює у змішаному режимі для 642 вихованців;

– 46 (6%) знаходяться на простоті з різних причин.

Трансформація мережі закладів загальної середньої освіти, розбудова мережі профільних ліцеїв

Визначено пріоритети щодо формування оптимальної мережі закладів загальної середньої освіти з урахуванням розбудови мережі опорних шкіл та їх філій. В області функціонує 88 опорних закладів загальної середньої освіти з 96 філіями та учнівським контингентом – 47 144 особи.

У межах реалізації власних повноважень та з метою забезпечення необхідності охоплення на відповідній території усіх профілів навчання, визначених законодавством, гарантування і забезпечення права кожного учня на вибір відповідного профілю навчання, сформована прогнозована мережа ліцеїв для здобуття профільної середньої освіти, яка затверджена розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 29.08.2024 № 829/ОД-2024 «Про мережу ліцеїв Одеської області». До прогнозованої мережі профільних ліцеїв ввійшли 240 закладів освіти, серед них: 206 – академічні, 34 – професійні.

Впровадження реформи системи шкільного харчування

З метою забезпечення організованим та якісним харчуванням учнів області видано розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 18.12.2023 № 1116/А-2023 «Про затвердження операційного плану заходів щодо реалізації Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року у закладах загальної середньої освіти Одеської області на 2023-2024 роки», визначено відповідальних осіб за виконання операційного плану заходів і розроблено комплексну регіональну програму «Реформування системи шкільного харчування в Одеській області на 2024-2027 роки» та затверджено розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.02.2024 №120/А-2024 «Про затвердження обласної комплексної програми «Реформування системи шкільного харчування в Одеській області на 2024-2027 роки».

У 2024 році організація харчування школярів з використанням потужностей власних харчоблоків реалізована у 462 закладах освіти. Послуга з організації харчування школярів «аутсорсинг» реалізована у 73 закладах освіти, «кейтеринг» – у 120 закладах загальної середньої освіти області. Наразі гаряче харчування організовано для 103 299 здобувачів освіти, серед яких: 69 475 учнів 1-4 класів та пільгової категорії, 8 543 здобувачі освіти з числа внутрішньо переміщених осіб, 11 789 дітей учасників бойових дій.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.02.2022 № 120 «Про затвердження порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти» (зі змінами), розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.08.2024 № 763-р розподілено кошти субвенції бюджетам 11 територіальних громад Одеської області. Загальний обсяг субвенції зазнав змін та становить 116 533,7 тис. грн, 24 538,9 тис. грн передбачено в місцевих бюджетах.

Роботи тривають на всіх 13 об'єктах, на 9 з них будівельна готовність складає 100%, на 1 – 80%, на 3 – 75%. Забезпечено реалізацію нових

технологічних моделей організації харчування «Опорна кухня» на базі 3 харчоблоків, «Базова кухня» – 10 харчоблоків шкіл області.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.10.2024 № 1145 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам Одеської області на забезпечення харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти у 2024 році» для 91 територіальної громади області передбачено кошти на харчування учнів 1-4 класів у сумі 126,8 млн грн. Низкою закладів загальної середньої освіти забезпечено використання передбачених коштів у сумі 81,1 млн. грн.

Успішним для регіону залишається пілотування реформи харчування в частині відкриття 3 Кулінарних хабів на базі центрів професійної освіти області. У 2024 році 853 кваліфікованих кухарів закладів загальної середньої освіти регіону пройшли навчання та відповідну перепідготовку, також до цього процесу залучено кухарів закладів дошкільної освіти громад області.

До переліку закладів освіти на отримання разової грошової допомоги від Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) на 2024/25 навчальний рік увійшли 133 заклади загальної середньої освіти області, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2024 № 1114. Кошти разової грошової допомоги спрямовані на часткову модернізацію шкільних їдалень та харчоблоків. Водночас 38 закладів загальної середньої освіти області очікують на отримання такої ж допомоги у 2025 році.

 Реалізація заходів Концепції «Нова українська школа» у закладах загальної середньої освіти

У 2024 році продовжено роботу стосовно реалізації Концепції «Нова українська школа», зокрема, пілотування в межах інноваційно-освітнього проєкту «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації нового Державного стандарту базової середньої освіти».

Продовжувалося пілотування у 8-х класах 7-ми закладів загальної середньої освіти області. Продовжено роботу щодо підвищення кваліфікації керівників закладів загальної середньої освіти та вчителів, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти у 8-х класах.

У 2024 році реалізовано навчання за державним замовленням щодо впровадження Нової української школи:

- вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти, які пройшли навчання за програмами НУШ (7 клас) – 3941 педагог;

- керівників ЗЗСО, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти (7 клас) – 321 директор та їх заступники;

- тренерів-педагогів, які навчають вчителів закладів загальної середньої освіти, які забезпечуватимуть реалізацію нового Державного стандарту базової середньої освіти – 132 тренери НУШ;

- вчителів закладів освіти, які пілотують Державний стандарт базової середньої освіти (8 клас) – 82 педагоги;

- надавачів послуг з професійної підтримки та допомоги педагогічним працівникам (здійснення супервізії) у сфері загальної середньої освіти – 68 педагогів-супервізорів.

З метою реалізації інноваційного освітнього проекту видано розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.09.2024 № 875/А-2024 «Про затвердження переліку осередків викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти Одеської області», визначено та затверджено 100 осередків викладання навчального предмета «Захист України» в Одеській області, а саме: 86 – в ЗЗСО громад, 13 – в ЗПТО(ЗПО) та ФПВ, 1 – в ЗЗСО обласного підпорядкування.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.2024 № 841 «Про початок навчального року під час воєнного стану в Україні», наказу Міністерства освіти і науки України від 01.07.2024 № 940 «Про реалізацію інноваційного освітнього проекту на всеукраїнському рівні за темою «Теоретико-методичні засади викладання навчального предмета/інтегрованого курсу «Захист України» курсову перепідготовку пройшли 120 педагогів області.

Розширення мережі інклюзивно-ресурсних центрів в області

В області сформовано потужну мережу інклюзивно-ресурсних центрів (далі – ІРЦ), наразі їх 42. Два з цих ІРЦ утворені у 2024 році. Мережа є однією з найбільших в Україні.

34 територіальні громади мають власні ІРЦ, ще 35 територіальних громад уклали договори про співпрацю між собою у частині супроводу інклюзивно-ресурсними центрами. Таким чином, супровід дитячого населення фахівцями ІРЦ забезпечувався у 69 територіальних громадах, що становить 76 %.

Для методичної підтримки фахівців інклюзивно-ресурсних центрів на базі КЗВО «Одеська академія неперервної освіти Одеської обласної ради» працює обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти та облаштовано єдиний в Україні тренінговий центр, що є аналогом інклюзивно-ресурсного центру і сучасним ХАБом для фахівців ІРЦ.

8 інклюзивно-ресурсних центрів та Обласний ресурсний центр підтримки інклюзивної освіти забезпечені мобільними ІРЦ для організації доступу до дітей з особливими освітніми потребами віддалених територій громад.

Сприяння організації інклюзивного навчання у закладах освіти

Діяльність органів управління освітою була спрямована на розвиток безпечного освітнього простору у закладах освіти, формування безбар'єрного середовища, створення умов для інклюзивного навчання та захисту дітей, які потребують підтримки з боку держави.

У 2024 році у закладах освіти Одещини отримували освітні послуги 7 109 дітей (осіб) з особливими освітніми потребами.

З них, у закладах загальної середньої освіти – 5 291 (в інклюзивних класах – 3 268 дітей, в спеціальних класах – 72 дитини, у закладах спеціальної освіти – 1389 дітей, в умовах педагогічного патронажу – 532 дитини); у закладах дошкільної освіти – 1 687 дітей (в інклюзивних групах – 748 дітей, у спеціальних групах – 522 дитини, у закладах дошкільної освіти компенсуючого типу – 417 дітей); у закладах професійної (професійно-технічної) освіти – 131 учень з особливими освітніми потребами.

До надання корекційно-розвиткових занять (послуг) учням з особливими освітніми потребами залучені практичні психологи, логопеди, спеціальні педагоги та реабілітологи (вчителі лікувальної фізкультури).

Загальна кількість працевлаштованих фахівців за професіями «асистент вихователя», «асистент вчителя» складає 2 273 особи (на 2 784 інклюзивні класи

– 1 958 асистентів вчителя; на 393 інклюзивні групи – 315 асистентів вихователя).

Для соціального супроводу дітей з особливими освітніми потребами під час інклюзивного навчання до освітнього процесу допущено асистенти дитини та соціальні працівники, що реалізують соціальну послугу «супровід під час інклюзивного навчання». Наразі, у поточному навчальному році 55 асистентів дитини (44 – у ЗЗСО та 11 – у ЗДО), соціальних працівників лише 11 (у ЗЗСО).

У 2024 році Одеська область приєдналася до мережі освітніх центрів державної установи «Школа супергероїв».

З 01.06.2024 Одеський освітній центр державної установи «Школа супергероїв» розпочав свою роботу на базі закладу охорони здоров'я «Комунальне некомерційне підприємство «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» Одеської обласної ради», м. Одеса, вулиця Віталія Нестеренка, 3.

 Продовження цифровізації освітнього процесу закладів освіти області, використання новітніх інформаційних технологій, використання можливостей електронних цифрових сервісів в управлінських процесах

У закладах загальної середньої освіти налічується 49346 одиниць комп'ютерної техніки. Показник кількості учнів на один ПК становить 14%, вчителів – 2%. 26% (13038 одиниці) комп'ютерної техніки не працює та є застарілою, яка потребує оновлення. 702 заклади загальної середньої освіти підключені до мережі Інтернет та здійснюють ведення електронних журналів та щоденників, що становить 100%.

Підключено до платформи Дія. Освіта – 334 заклади освіти – 51%, з них вчителів, які використовують Дія. Освіта – 9127 осіб – 42%.

Підключено до платформи Дія.QR 363 закладів загальної середньої освіти (56%). Зареєстровано в ІТ-студіях 299 вчителів інформатики закладів освіти.

З метою підтримки ініціативи Президента України Володимира Зеленського стосовно цифровізації освітнього процесу, освітній цифровий проєкт «Мрія» запроваджується у 6 закладах загальної середньої освіти області, що увійшли до списку 40 шкіл України та розпочали пілотування даного проєкту.

Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) разом з фундацією Олени Зеленської з метою першочергового задоволення потреб дітей, які мають обмежений доступ до освітнього процесу (дистанційного навчання) у зв'язку з відсутністю необхідного технічного обладнання, передано до закладів загальної середньої освіти 1000 ноутбуків та 1000 планшетів.

У 8 закладах освіти області, серед яких: 7 закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти, та 1 заклад загальної середньої освіти, організували роботу цифрових освітніх центрів за участі Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ), Уряду Японії та Міністерства освіти і науки України.

Проєкт реалізується Асоціацією інноваційної та цифрової освіти спільно з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ) за фінансової підтримки Глобального партнерства заради освіти (GPE).

Збереження та розвиток мережі закладів позашкільної освіти області

Мережа закладів позашкільної освіти області становить 99 закладів позашкільної освіти, серед них: 63 заклади позашкільної освіти (палаці, центри, будинки дитячої та юнацької творчості тощо), 36 спеціалізовані заклади позашкільної освіти спортивного профілю (ДЮСШ). Всього позашкільною освітою охоплено 80 793 дітей.

 Здійснення системних заходів, спрямованих на посилення національно-патріотичного виховання дітей та молоді – формування нового українця, що діє на основі національних та європейських цінностей

Всеукраїнська дитячо-юнацька військово-патріотична гра «Сокіл» («Джура») – важливий засіб формування патріотичної свідомості та є базовою основою для організації комплексної системи національно-патріотичного виховання учнівської молоді і однією із важливих форм виховної роботи.

У грі «Сокіл» («Джура») взяли участь 15 роїв середньої та старшої вікових груп (120 вихованців).

Школярі Одещини активно долучаються до джурівського руху. Так, протягом 2024 року зареєстровано 9 куренів-осередків національно-патріотичного виховання (протокол № 17 від 11 листопада 2024 року) 4 – готуються до реєстрації, загальна кількість – 112 куренів.

У закладах освіти області зареєстровано 122 музеї: 91 – історичного профілю, 11 – краєзнавчого, 2 – природничого, 1 літературного, 17 – етнографічного.

Реалізація завдань державної молодіжної політики в Одеській області

Наразі в області діють 4 молодіжних центри: Кодимський, Подільський, Чорноморський та Одеський міський, як комунальні установи та зареєстровані на платформі ДІЯ – Молодіжні центри України.

У територіальних громадах регіону утворено 30 молодіжних рад та 3 знаходяться на етапі утворення, що складає 36% від загальної кількості громад області, а саме:

- Березівський район – 3 молодіжні ради;
- Білгород-Дністровський район – 3 молодіжні ради;
- Болградський район – 3 молодіжні ради;
- Ізмаїльський район – 1 молодіжна рада;
- Одеський район – 9 молодіжних рад, на етапі утворення – 2;
- Подільський район – 5 молодіжних рад;
- Роздільнянський район – 6 молодіжних рад, на етапі утворення – 1.

Триває робота щодо утворення Молодіжної ради при Одеській обласній державній (військовій) адміністрації, а саме підписано розпорядження голови (начальника) обласної державної (військової) адміністрації від 20.11.2024 № 1100/А-2024 «Про затвердження Положення про молодіжну раду при Одеській обласній (військовій) державній адміністрації», наразі триває процедура створення ініціативної групи.

В Одеській області створено 11 молодіжних просторів: у Чорноморській міській громаді – 4, у Доброславській селищній громаді – 1, у Курісовській сільській громаді – 3 і по одному у містах Кодима, Подільськ, Південне.

У місті Одеса діють 2 молодіжні простори (U-Point та спільноти «На часі»).

Питання реалізації державної молодіжної політики в Одеській області неодноразово обговорювалося в межах засідань Координаційної ради з питань утвердження української національної і громадянської ідентичності при Одеській обласній державній адміністрації із запрошенням заступників голів районних державних (військових) адміністрацій.

У 2024 році проведені 4 набори на UPSHIFT в Одеській області та 1 об'єднаний набір з іншими областями Півдня, та залучено до участі у програмі 45 команд — 186 молодих людей віком від 14 до 24 років з 20 громад Одещини.

Створення багатопрофільних центрів професійної освіти

Шляхом реорганізації (об'єднання) в регіоні створено потужні багатопрофільні центри професійної освіти, а саме: Заклад професійної (професійно-технічної) освіти «Дунайський центр професійної освіти», Державний навчальний заклад «Одеський професійний ліцей морського транспорту» та Відокремлений підрозділ «Об'єднане вище професійно-технічне училище сфери послуг Національного університету «Одеська юридична академія».

Разом з тим тривають реорганізаційні заходи щодо об'єднання ДНЗ «Одеське професійно-технічне училище машинобудування» та ДНЗ «Одеське вище професійне училище автомобільного транспорту», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей та ДНЗ «Березівський професійний аграрний ліцей», а також ліквідація ДНЗ «Теплодарський професійний ліцей».

Водночас розпочався процес ліквідації ДНЗ «Одеський професійний ліцей сфери послуг Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського» та створення на його базі ЗП(ПТ)О «Одеський професійний коледж інформаційних технологій та сфери послуг», а також зміни найменування Північного центру професійної освіти на ЗП(ПТ)О «Північний професійний коледж».

Модернізація професійної (професійно-технічної), фахової передвищої та вищої освіти області

В області продовжується робота щодо модернізації мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

На виконання Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 № 851 «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти», головою Одеської обласної державної (військової) адміністрації було видано розпорядження від 29.08.2024 № 829/А-2024 «Про мережу ліцеїв Одеської області». Цим розпорядженням передбачено створення мережі закладів старшої профільної освіти, яка включатиме академічні та професійні ліцеї. Зокрема, планується трансформація 20 закладів професійної (професійно-технічної) освіти у профільні ліцеї.

Водночас тривають реорганізаційні заходи щодо об'єднання ДНЗ «Одеське професійно-технічне училище машинобудування» та ДНЗ «Одеське вище професійне училище автомобільного транспорту», ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» та ДНЗ «Березівський професійний аграрний ліцей».

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 08.07.2024 № 969 здійснюються заходи щодо перейменування Північного центру професійної освіти на Заклад професійної (професійно-технічної) освіти «Північний професійний коледж».

Наказом Міністерства освіти і науки України від 27.05.2024 № 755 здійснюються заходи щодо створення Закладу професійної (професійно-технічної) освіти «Одеський професійний коледж інформаційних технологій та сфери послуг» на базі ліквідованого ДНЗ «Одеський професійний ліцей сфери послуг Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К.Д. Ушинського».

Разом з цим, рішенням Одеської обласної ради від 12.12.2024 № 728-VIII затверджено передавальний акт (акт приймання-передачі) цілісного майнового комплексу Державного навчального закладу «Арцизький професійний аграрний ліцей» включно з правами та обов'язками юридичної особи у спільну власність територіальних громад сіл, селищ, міст Одеської області.

Зазначені оптимізаційні рішення нададуть можливість відійти від дублювання професій у поблизу розташованих закладах, покращити (зміцнити) матеріально-технічну базу та забезпечити раціональне використання майна закладів освіти, забезпечити створення сучасного освітнього середовища, що прямо впливатиме на якість практичної та теоретичної підготовки здобувачів освіти.

На базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти створюються навчально-практичні центри (далі – НПЦ) за професіями слюсарного, будівельного, електротехнічного, швейного та інших напрямків, що дозволяє впроваджувати сучасні технології в освітній процес; організовувати стажування викладачів професійної підготовки та майстрів виробничого навчання; здійснювати професійне навчання незайнятого населення; здійснювати підготовку кваліфікованих робітників у відповідності до сучасних державних стандартів професійно-технічної освіти та потреби ринку праці.

Протягом року продовжено роботу щодо створення у закладах професійної (професійно-технічної) освіти нового освітнього простору.

Сьогодні у закладах професійної (професійно-технічної) освіти області функціонує 37 навчально-практичних центрів, які створено за кошти державного, обласного бюджетів та кошти соціальних партнерів. У процесі відкриття перебувають ще 5 навчально-практичних центрів:

- з професії «Слюсар з ремонту колісних транспортних засобів» на базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти»;

- з професії «Плодоовочівник» на базі Північного центру професійної освіти;

- за професіями «Тракторист-машиніст сільськогосподарського виробництва» і «Слюсар з ремонту сільськогосподарських машин та устаткування» на базі ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей»;

- за професіями гарячої та холодної обробки металів на базі ДНЗ «Одеський професійний ліцей морського транспорту»;

- за професією «Перукар (перукар-модельєр)» на базі ВСП «Березівське вище професійне училище НУ «Одеська політехніка».

Відкрито 7 цифрових освітніх центрів (Digital Learning Centers (DLC): 1 (ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури») – за підтримки міжнародної організації UNICEF та 6 – за підтримки Уряду Японії у рамках «Програми екстреного відновлення між Урядом України та Японським агентством міжнародного співробітництва» (ДНЗ «Ананьївський професійний аграрний ліцей», КЗ «Балтський педагогічний фаховий коледж», Північний центр професійної освіти, ДНЗ «Одеський центр професійної освіти», Одеський фаховий коледж транспортних технологій, ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури»).

Головна мета цифрових освітніх центрів (Digital Learning Centers (DLC) – надання безпечного доступу до дистанційної формальної та неформальної освіти дітям.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 06.06.2023 № 573 на базі ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти» буде створено Центр професійної досконалості, який реалізується за підтримки Європейського Інвестиційного Банку.

У рамках пілотного проєкту, який реалізується в рамках стратегії реформи шкільного харчування першої леді Олени Зеленської на базі: ДНЗ «Одеський центр професійно-технічної освіти», ЗП(ПТ)О «Дунайський центр професійної освіти» та Північному центрі професійної освіти створені кулінарні хаби.

Північний центр професійної освіти відібрано до напрямку «DECIDE: ПРОФТЕХ», який реалізує Швейцарсько-український проєкт DECIDE у партнерстві з Міністерством освіти і науки України. На базі зазначеного закладу освіти буде створено професійно-орієнтаційний хаб.

У рамках Грантової угоди для Програми екстреного відновлення між Урядом України та Японським агентством міжнародного співробітництва проводиться оновлення матеріально-технічної бази закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Зокрема Північний центр професійної освіти та ДНЗ «Ісаєвський професійний аграрний ліцей» у 2025 році отримують сучасну сільськогосподарську техніку.

Також у співпраці з ТОВ «Макіта Україна» буде відкрито 2 сучасні лабораторії будівельного напрямку на базі ДНЗ «Одеський професійний ліцей будівництва та архітектури» та ДНЗ «Білгород-Дністровський професійний будівельний ліцей» з метою облаштування сучасним обладнанням для підготовки фахівців у будівельній галузі.

Відповідно до розпорядження голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 12.09.2024 № 875/А-2024 затверджено перелік осередків викладання навчального предмета «Захист України» у закладах освіти Одеської області, зокрема на базі закладів професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти буде створено 13 осередків викладання навчального предмета «Захист України».

 Використання науково-технічного потенціалу області у частині реалізації проєктів регіонального розвитку

У 2024 році представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) разом з фундацією Олени Зеленської з метою першочергового задоволення потреб дітей, які мають обмежений доступ до освітнього процесу (дистанційного навчання) у

зв'язку з відсутністю необхідного технічного обладнання, передано до закладів загальної середньої освіти 1000 ноутбуків та 1000 планшетів.

Заклади загальної середньої освіти області беруть участь у проєкті ЮНІСЕФ та МОНУ з організації роботи цифрових освітніх центрів. Наразі визначено 13 закладів освіти області, що розпочали свою роботу. Проєкт реалізується за участі та підтримки Японського агентства міжнародного співробітництва та Дитячого Фонду ООН (ЮНІСЕФ).

Зазначені заклади освіти забезпечені обладнанням: ноутбуками (20 шт.), планшетами (20 шт.), багатофункціональним пристроєм (принтер, сканер), проєктором, інтерактивною дошкою, інтернет-обладнанням (Wi-fi роутером), генератором, 3D-принтером, наборами робототехніки (15 шт.).

 Продовження співпраці з Міжнародним надзвичайним фондом допомоги дітям при Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) та Всесвітньою продовольчою програмою ООН у частині всебічної підтримки освітньої діяльності здобувачів закладів освіти області, реалізації програми покращання шкільного харчування для учнів 1-4 класів тощо

Між Одеською обласною державною (військовою) адміністрацією та Всесвітньою Продовольчою Програмою (автономною спільною дочірньою структурою ООН та Продовольчою сільськогосподарською організацією ООН) підписано Меморандум, відповідно до якого у 2024 році залучено фінансової допомоги для покращання якості харчування учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти на суму 7978562,00 тис. грн.

У 2024-2025 навчальному році до переліку закладів освіти на отримання разової грошової допомоги від Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) увійшли 133 заклади загальної середньої освіти області, затверджені постановою Кабінету Міністрів України від 26.09.2024 № 1114. Кошти разової грошової допомоги спрямовані на часткову модернізацію шкільних їдалень та харчоблоків. Водночас 38 закладів загальної середньої освіти області очікують на отримання такої ж допомоги у 2025 році.

З державного бюджету в 2024 році для 91 територіальної громади області виділено кошти на харчування учнів 1-4 класів у сумі 126,8 млн грн відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 04.10.2024 № 1145 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам Одеської області на забезпечення харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти у 2024 році». Низкою закладів загальної середньої освіти області забезпечено використання коштів, передбачених субвенцією, у розмірі 81,1 млн грн.

8.2. Підтримка сім'ї, дітей та молоді

Розвиток системи патронатного виховання

Збільшено кількість громад, в яких створено патронат: кількість патронатних родин у 2024 році збільшилась з 15 до 19.

З початку 2024 року на території Одеської області було створено 15 сімей патронатного вихователя. З цієї кількості сімей 3 сім'ї патронатного вихователя з початком повномасштабного вторгнення російської федерації проти України виїхали за кордон та на теперішній час послуги патронату над дитиною не надають. За період з 01.01.2024 по 31.12.2024 припинила свою діяльність одна сім'я патронатного вихователя Кілійської міської територіальної громади Ізмайльського району.

3 березня 2024 року в Одеській області стартував Проєкт «Родина для кожної дитини: розвиток сімейного патронату» спільно з Дитячим фондом ООН (ЮНІСЕФ), Партнерством «Кожній дитині», Міністерством соціальної політики України, Координаційним центром із розвитку сімейного виховання та догляду дітей, Національною соціальною сервісною службою України. Учасниками проекту є служби у справах дітей 18 територіальних громад. У рамках зазначеного проєкту протягом 2024 року проводилися різноманітні заходи на території не тільки громад-учасниць, але по всій Одеській області.

За результатами проведеної інформаційної кампанії на місцях, заходів Проєкту на території Одеської області було створено 4 патронатні сім'ї.

На навчання, яке відбулося в лютому 2025 році, заяву подали 3 кандидати в патронатні вихователі з 3-х територіальних громад області.

Створення умов для реалізації права кожної дитини на виховання в сім'ї

Збільшено кількість влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування до сімейних форм, у т.ч. у будинки сімейного типу та прийомні сім'ї: до прийомних родин та дитячих будинків сімейного типу влаштовано 151 статусну дитину. На кінець року у цих сімейних формах перебуває 835 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, осіб з їх числа, що на 72 дитини більше в порівнянні з минулим роком.

Покращання співпраці суб'єктів виявлення дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах

Посилено превентивну роботу та підтримку сімей з дітьми, що опинилися в складних життєвих обставинах. Так, протягом 2024 року Службами у справах дітей Одеської області було проведено 3251 профілактичний рейд та обстежено 7009 сімей, 3809 батьків попереджені за неналежне виконання батьківських обов'язків, а по відношенню до 825 батьків ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності за неналежне виконання батьківських обов'язків. Стосовно кожної дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах складено індивідуальні плани соціального захисту, а також направлено повідомлення до відповідних центрів соціальних служб з метою надання соціальних послуг родинам або, у разі необхідності, взяття родин під соціальний супровід.

Соціально-правовий захист дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах

Забезпечено попередження та профілактику негативних явищ у підлітковому середовищі, зниження рівня криміналізації серед дітей. Протягом 2024 року службами у справах дітей Одеської області було проведено 3251 профілактичний рейд. У ході проведення рейдів представниками служб у справах дітей проведені індивідуальні бесіди з дітьми та їх батькам щодо недопущення та попередження скоєння правопорушення, залучення неповнолітніх до протиправної діяльності. Протягом 2024 року було відвідано 7009 сімей. Під час візитів також проведена робота з неповнолітніми, схильними до правопорушень, яка спрямована на формування правосвідомості та недопущення повторних злочинів.

Крім того, щоквартально службами у справах дітей територіальних громад Одеської області спільно з відділами освіти, Центрами надання соціальних послуг, сектором ювенальної превенції та Центром пробації проведені взаємозвірки обліку дітей, які притягувалися до кримінальної відповідальності або до яких застосовано примусові заходи виховного характеру. Протягом 2024 року кримінальні правопорушення скоїло 167 дітей, що на 4,7 % менше у порівнянні з 2023 роком (175 дітей).

Забезпечено моніторинг стану соціально-правового захисту дітей, сімей з дітьми, захисту від насильства в сім'ї, заходів з профілактики торгівлі людьми, соціальної роботи з дітьми. Моніторинг здійснюється через безпосереднє звернення місцевих служб у справах дітей, а також надання щомісячно, щоквартально інформації щодо дітей:

- які залишилися без батьківського піклування з початку повномасштабного вторгнення російської федерації проти України, з наданням їм відповідного статусу та влаштування до сімейних форм виховання. У разі відсутності родичів або інших громадян України, які бажали би взяти таку дитину в свою сім'ю на виховання, дитина влаштовується до закладу. Станом на 01.01.2025 кількість дітей, які залишились без батьківського піклування, становить 1815 дітей. З них 117 дітей були повернуті батькам, 1329 дітей отримали статус дитини-сироти та дитини, позбавленої батьківського піклування. Із загальної кількості 1329 дітей 79 було усиновлено, 821 дитину влаштовано до сім'ї опікуна, піклувальника, 131 – в прийомні сім'ю, дитячий будинок сімейного типу, 68 – продовжують перебувати в центрах соціально-психологічної реабілітації дітей служб у справах дітей, 1 – в сім'ї патронатного вихователя; 82 – в сім'ї родичів, 14 – вступили до закладів передвищої фахової освіти або ВНЗ;

- які отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. (Протягом 2024 року 1789 дітей отримали статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів. У 2023 році, такий статус отримали 917 дітей);

- які були залишені без батьківського піклування на підставі актів представників поліції, служби у справах дітей та закладів охорони здоров'я. Так, протягом 2024 року 28 дітей залишилося без батьківського піклування по Акту закладу охорони здоров'я та органу внутрішніх справ України про дитину, покинуту в пологовому будинку, іншому закладі охорони здоров'я, 57 – по Акту органу внутрішніх справ України та закладу охорони здоров'я про підкинуту чи знайдену дитину та її доставку, 14 – по Акту закладу охорони здоров'я та органу внутрішніх справ України про дитину, яку батьки (матір або батько), інші родичі або законний представник відмовилися забрати з пологового будинку, іншого закладу охорони здоров'я;

- які постраждали від жорстокого поводження та вжиття заходів щодо захисту прав та законних інтересів дітей. Протягом 2024 року на облік служб у справах дітей області взято 239 дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах з причин жорстокого поводження. З загальної кількості дітей 9 дітей було вилучено з сім'ї та влаштовано до закладу соціального захисту дітей (ЦСПР), 3 дітей – до лікарні, а 227 дітей разом з законними представниками отримали різного виду допомогу (юридичну, консультативну, психологічну тощо). По відношенню до 8 дітей, які постраждали від жорстокого поводження,

представниками органів опіки та піклування було подано позови до суду про відібрання від батьків без позбавлення батьківських прав, а також щодо 8 дітей подано позов про позбавлення батьківських прав. За результатами проведеної роботи було ініційовано притягнення до адміністративної відповідальності 152 батьків, 6 батьків – до кримінальної відповідальності та 4 особи притягнені до адміністративної відповідальності. Зі 106 сім'ями центрами соціальних служб проводилася робота за карткою отримувача послуг з причин жорстокого поводження, 32 сім'ї були взяті під соціальний супровід.

На території області випадків торгівлі дітьми не зареєстровано.

 Забезпечення роботи єдиної інформаційно-аналітичної системи ЄІАС «Діти», ведення електронного банку даних дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування та дітей, які опинилися у складних життєвих обставинах, потенційних усиновителів, опікунів (піклувальників), прийомних батьків та батьків-вихователів

Статтями 13 і 14 Закону України «Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування», статтею 4 Закону України «Про органи і служби у справах дітей та спеціальні установи для дітей», пунктами 15 і 16 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 року № 866 (зі змінами), пунктом 8 Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 жовтня 2008 року № 905 (зі змінами) передбачено ведення банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, що міститься в Єдиній інформаційно-аналітичній системі «Діти» (ЄІАС «Діти»).

Так, протягом 2024 року служби у справах дітей міських, сільських, селищних рад створили картки про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей, які перебувають в СЖО, з даними про опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів, усиновлювачів та продовжували працювати у вже створених картках кількістю 8618. База підтримується в дієвому стані.

8.3. Охорона здоров'я

 Реконструкція обласних лікарень (доросла та дитяча) Одеської області

Підготовано проектно-кошторисну документацію з будівництва лікувального корпусу КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» ООР для реалізації проекту в співпраці з іноземними партнерами. Крім того, у КНП «Одеська обласна дитяча клінічна лікарня» ООР проведено ремонт в реанімаційному відділенні зі створенням палат для спільного перебування матері та дитини та для паліативних хворих. За сприяння міжнародних партнерів проведено капітальний ремонт вхідної групи та холу 9-поверхового корпусу із заміною вікон, дверей, сходів.

Готується приміщення для МРТ-апарату в КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» ООР.

 Збільшення доступності та наближення медичних послуг до споживача

З метою збільшення доступності та наближення медичних й реабілітаційних послуг для населення протягом 2024 року відбувалось оновлення та покращання матеріально-технічної бази закладів охорони здоров'я. Так на базі КНП «Одеський регіональний клінічний протипухлинний центр» ООР облаштовано бункер та встановлено лінійний прискорювач, наданий Міністерством охорони здоров'я України. З метою введення в експлуатацію отриманого «важкого» обладнання в рамках обласної цільової програми «Здоров'я Одещини» на 2024-2026 роки закуплено необхідне додаткове дозиметричне та фіксуєчне обладнання.

Організовано та проведено серію виїзних профілактичних медичних оглядів населення віддалених куточків області із залученням обласних фахівців. За кошти обласного бюджету проводиться закупівля високовартісних лікарських засобів та витратних матеріалів (зокрема – для новонароджених з дихальними розладами закуплено препарати сурфактанта).

Подальше впровадження та розвиток трансплантації в Одеській області

У рамках розвитку напрямку трансплантації в умовах КНП «Роздільнянська багатопрофільна лікарня» РМР двічі проведено експлантацію органів (серця, нирок), що врятувало життя 5 пацієнтам, в тому числі багатодітній матері.

Збільшення кількості укладених контрактів із НСЗУ за пріоритетними напрямками.

Національна служба здоров'я України відповідно до постанов Кабінету Міністрів України щодо реалізації програми медичних гарантій (далі – ПМГ) укладає контракти на медичне обслуговування населення за ПМГ відповідного року з закладами охорони здоров'я, що відповідають низці вимог, які постійно підвищуються.

Пріоритетними напрямками стаціонарної медичної допомоги вважаються пакети медичних послуг «Медична допомога при гострому мозковому інсульті», «Медична допомога при гострому інфаркті міокарду», «Медична допомога при пологах», «Медична допомога новонародженим у складних неонатальних випадках». У 2025 році перелік закладів охорони здоров'я для контракування за деякими з пріоритетних пакетів погоджує (або рекомендує Міністерство охорони здоров'я України (далі – МОЗ). За результатами аналізу пропозицій закладів охорони здоров'я та їх відповідності вимогам (в тому числі щодо пролікованих випадків), з урахуванням рекомендацій МОЗ проводиться контракування. Завдяки покращанню матеріально-технічної бази медичної мережі кількість закладів охорони здоров'я, що могли бути законтраковані за пріоритетними пакетами, збільшилась, однак кілька медичних закладів з об'єктивних причин не відповідають по кількості пролікованих випадків, вимоги по яким збільшено, у зв'язку з чим загальна кількість надавачів послуг за пріоритетними пакетами дещо зменшилась.

Подальший розвиток мережі медичних установ, що надають медичну допомогу хворим з гострим ішемічним інсультом, розробка та впровадження нових алгоритмів профілактики раку молочної залози на первинній та вторинній ланці

Протягом 2024 року відбувався розвиток мережі медичних установ, що надають медичну допомогу пацієнтам з серцево-судинними та судинно мозковими захворюваннями. Отримано від МОЗ України та введено в експлуатацію «важке» обладнання – сучасні ангіографічні системи в

Дунайському підрозділі КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» ООР та КНП «Міська клінічна лікарня № 11» ОМР.

Організовано та проводяться виїзні медичні огляди обласних фахівців для мешканців сільської місцевості з залученням мультидисциплінарних команд лікарів та психологів, у тому числі з використанням пересувного мамографічного комплексу.

 Затвердження спроможної мережі закладів охорони здоров'я госпітального округу, плану розвитку госпітального округу, за погодженням з МОЗ

Існуюча неоднаковість між містом та селом, яка характеризується цілим рядом факторів (хуторність заселення сільських жителів, мала компактність, тобто, розкиданість населених пунктів і їх віддаленість один від одного, щільність населення на 1км² та ін.) має суттєвий вплив на доступність медичної допомоги і є важливою умовою формування оптимальної мережі медичних закладів, особливо на селі.

За останні роки відбулося оновлення мережі лікувально-профілактичних закладів Одеської області. Медичну допомогу населенню регіону станом на 01.01.2025 надають 143 заклади, в т.ч. 130 установ, які утримуються за рахунок місцевих бюджетів.

На 01.01.2025 загальна кількість закладів охорони здоров'я в Одеській області становить 150. З них:

- першого рівня надання медичної допомоги – 63 заклади, серед яких 50 центрів первинної медико-санітарної допомоги, 307 амбулаторій загальної практики – сімейної медицини та 286 ФАП і ФП;

- другого рівня – 51 заклад, серед яких центральні, багатoproфільні, міські та районні лікарні;

- третього рівня – 16 закладів охорони здоров'я обласного підпорядкування, з яких: 1 диспансер, 4 центри, 1 станція переливання крові, 3 спеціалізованих будинки дитини, 2 психіатричні лікарні, 1 багатoproфільний шпиталь ветеранів, 3 лікарні (дитяча, обласна клінічна, обласний клінічний медичний центр).

- інші заклади – 20 закладів (санаторії, заклади МОЗ України, навчальні заклади).

Надають медичну допомогу 6207 лікарів, 9353 фізичні особи середнього медичного персоналу, 5419 – молодшого.

Екстрену медичну допомогу в області надають 176 бригад екстреної медичної допомоги КНП «Одеський обласний центр екстреної медичної допомоги і медицини катастроф» Одеської обласної ради.

Воєнний стан формує нові пріоритетні виклики у сфері охорони здоров'я, пов'язані, як з новими видами тілесних ушкоджень, появою мінно-вибухових травм, вогнепальних поранень та контузій, колосальним навантаженням психологічного характеру в умовах гострого дефіциту кадрового потенціалу та збільшення потреб населення у психологічній підтримці, реабілітації та соціальному супроводі.

У контексті медичної підтримки одним із пріоритетів протягом 2024 року стала медична реабілітація. Очікується, що протягом найближчого часу найбільш потрібними будуть санаторно-курортне лікування, протезування, лікування складних травм/хвороб за кордоном, лікування акубаротравми (контузії) та ПТСР, психологічна реабілітація не лише осіб, що безпосередньо

постраждали від повномасштабної агресії російської федерації проти України, а й членів їх родин. Для забезпечення населення якісною реабілітаційною допомогою у надкластерних та майже всіх кластерних закладах функціонують реабілітаційні відділення та протягом 2024 року збільшено кількість надавачів послуг за даним пакетом програми медичних гарантій.

 Підвищення рівня обізнаності населення щодо профілактики інфекційних захворювань, в тому числі туберкульозу, ВІЛ-інфікування, вірусних гепатитів

Підвищення рівня обізнаності населення щодо профілактики інфекційних захворювань, зокрема туберкульозу, ВІЛ-інфекції та вірусних гепатитів проводиться на постійній основі шляхом виступах фахівців в медіа та висвітлення інформації на інтернет-ресурсах спеціалізованих закладів охорони здоров'я, Центру контролю та профілактики хвороб.

 Підвищення рівня охоплення населення плановою імунопрофілактикою

З метою створення імунного прошарку населення проводяться заходи з активного пропагування необхідності проведення планової імунопрофілактики для дитячого та дорослого населення. На жаль, нестабільне забезпечення імунобіологічними препаратами (зокрема живої вакцини для профілактики поліомієліту) негативно впливає на рівень виконання плану профілактичних щеплень.

 Покращання роботи медичних сервісів для надання медичної допомоги населенню області та внутрішньо переміщеним особам

Сьогодні актуальним є питання надання медичних послуг внутрішньо переміщеним особам у період війни, і держава створює умови для ефективного та доступного для всіх громадян медичного обслуговування в закладах охорони здоров'я Одеської області.

З початку воєнного стану, на 01.01.2025 госпіталізовано до стаціонару 30748 внутрішньо переміщених осіб (в тому числі за 2024 рік – 8328 осіб). За період з 24.02.2022 по 01.01.2025 року зареєстровано всього звернень до ЦПМСД, дитячих поліклінік, поліклінічних відділень (для ЦРЛ), консультативно-діагностичних центрів – 113 224 особи (в т.ч. у 2024 році – 26 129 осіб), з яких дорослі – 91 275 осіб, діти – 21 949 осіб.

Відповідно до вимог чинного законодавства медична допомога населенню області та внутрішньо переміщеним особам проводиться відповідно до чинних протоколів та алгоритмів профілактики, діагностики та лікування безкоштовно для пацієнтів в рамках виконання договірних відносин з Національною службою здоров'я України. Впроваджено відповідні маршрути пацієнтів.

 Підвищення рівня охоплення наркозалежних замісною підтримуючою терапією

З метою підвищення рівня охоплення наркозалежних замісною терапією (далі – ЗПТ) протягом 2024 року впроваджено роботу сайтів ЗПТ на базі закладів охорони здоров'я первинної ланки (ЦПМСД №3, №18, №16 м. Одеси), а також в КНП «Міський центр профілактики та боротьби з ВІЛ-інфекцією/СНІДом» Одеської міської ради, КНП «Міський психіатричний диспансер» Одеської міської ради, КНП «Одеський обласний центр соціально значущих хвороб» Одеської обласної ради, КНП «Білгород-Дністровська міська багатопрофільна лікарня» Білгород-Дністровської міської ради, КНП «Березівська центральна міська лікарня» Березівської міської ради, КНП Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Ізмаїльська міська центральна лікарня». В Одеській

області всього для обслуговування на 9 таких сайтах залучено 1183 наркозалежних, в тому числі протягом 2024 року – 424 пацієнта поступили на ЗПТ.

✚ **Вакцинація медичних працівників та пацієнтів із хронічною нирковою недостатністю проти вірусного гепатиту В**

На території Одеської області процедуру амбулаторного гемодіалізу надають: КНП «Одеська обласна клінічна лікарня» Одеської обласної ради»; КНП «Міська клінічна лікарня № 10»; КНП «Одеський обласний центр нефрології та діалізу» Одеської обласної ради».

КНП «Одеський обласний центр нефрології та діалізу» Одеської обласної ради» є єдиним обласним центром з чотирма філіалами в таких містах, як: м. Ізмаїл, м. Білгород-Дністровський, м. Подільськ, м. Арциз.

КНП «Одеський обласний центр нефрології та діалізу» Одеської обласної ради» надає спеціалізовану медичну допомогу пацієнтам з хронічною хворобою нирок, а саме послугу гемодіалізу, 174 пацієнтам.

Більше 80% всіх пацієнтів з хронічною нирковою недостатністю (за виключенням осіб, що відмовилися від щеплення) вакциновано проти вірусного гепатиту В. З іншими проводиться робота щодо необхідності імунізації.

✚ **Забезпечення устаткування для безпечної та якісної вакцинації**

Протягом 2024 року в медичних закладах продовжено оновлення холодильного обладнання для забезпечення безпечної та якісної вакцинації.

✚ **Розбудова системи інфекційного контролю в закладах охорони здоров'я**

В закладах охорони здоров'я області впроваджено систему інфекційного контролю відповідно до норм чинного законодавства.

✚ **Зниження рівня смертності від інфекційних захворювань**

Від початку повномасштабного вторгнення рф в Україну, актуалізація даних з 2022 року недоступна та є закритою інформацією. У 2021 році в Одеській області смертність від усіх форм інфекційних захворювань склала 682 особи.

У 2024 році в Одеській області зафіксовано зниження захворюваності на туберкульоз на 20,0% порівняно з попереднім роком. Показник захворюваності на туберкульоз серед нових випадків і рецидивів у 2024 році знизився на 20,0% і становить 79,7 на 100 тис. населення (проти 99,6 у 2023 році).

Захворюваність на ВІЛ-інфекцію в Одеській області за 2024 рік у порівнянні з 2023 роком зменшилася на 22,6% (2024 рік – 1585 випадків (67,0 на 100 тис. нас), 2023 рік – 2047 випадків (86,5 на 100 тис. нас.).

При цьому показники захворюваності по ВІЛ/СНІД та туберкульозу в Одеській області протягом останніх 5 років займають топові місця у рейтингу захворюваності по Україні, що є значною загрозою для здоров'я жителів регіону.

✚ **Підвищення рівня раннього виявлення туберкульозу на первинній ланці**

Для своєчасного виявлення, діагностики і профілактики туберкульозу, як основних складових у його подоланні були впроваджені наступні кроки.

На виконання закладами охорони здоров'я Одеської області вимог наказу Міністерства охорони здоров'я України від 16.02.2022 № 302 «Про затвердження Порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної інфекції» Департаментом охорони здоров'я облдержадміністрації був виданий наказ «Про впровадження в роботу закладів охорони здоров'я Одеської області «Порядку організації виявлення туберкульозу та латентної туберкульозної

інфекції» від 31.08.2022 № 882-ОД, в якому прописані правила формування груп ризику, обласні маршрути пацієнтів з підозрою на ТБ та система звітування.

Щоквартально проводиться аналіз інформації про загальну кількість осіб з груп ризику розвитку туберкульозу, їх розподіл за групами ризику та результатами систематичного скринінгу на ТБ, інформація про осіб з груп ризику розвитку туберкульозу, які підлягають систематичному скринінгу на латентну туберкульозну інфекцію, його результати та призначення профілактичного лікування по Одеській області.

Протягом 2024 року відбувалися виїзди мультидисциплінарної команди КНП «ООЦСЗХ» ООР» для обстеження груп ризику по туберкульозу, в тому числі внутрішньо переміщеним особам за допомогою пересувного (портативного) рентген обладнання за місцем мешкання пацієнтів. Всього проведено виїзди до 72 територіальних громад. Обстежено близько 5000 осіб.

✚ Підвищення рівня прихильності пацієнтів з комбінованою патологією (ВІЛ + туберкульоз, ВІЛ + наркозалежність, туберкульоз + наркозалежність, ВІЛ + туберкульоз + наркозалежність) лікуванню запропонованими сучасними методами.

З метою підвищення рівня прихильності пацієнтів з комбінованою патологією (ВІЛ + туберкульоз, ВІЛ + наркозалежність, туберкульоз + наркозалежність, ВІЛ + туберкульоз + наркозалежність) лікуванню запропонованими сучасними методами лікування таких пацієнтів в Одеській області проводиться за декількома сучасними методиками з залученням технологічних засобів зв'язку та соціального супроводу з боку неурядових організацій. Забезпечено консультування за принципом «рівний – рівному».

✚ Відновлення (будівництво) об'єктів інфраструктури стаціонарних госпіталів (польових мобільних госпіталів).

КНП «Багатопрофільний шпиталь ветеранів» Одеської обласної ради» є лікувально-профілактичним закладом, що здійснює стаціонарне лікування.

В умовах повномасштабної війни цей шпиталь став пріоритетним закладом у системі охорони здоров'я Одещини з впровадження фізичної та неврологічної реабілітації ветеранів війни, учасників бойових дій, членів сімей загиблих чи померлих Захисників і Захисниць України.

Шпиталь знаходиться на території м. Одеса, за 500 м до моря. Має зручну логістичну розв'язку. Лікарня наразі розрахована на 180 ліжок, працює 200 фахівців. У шпиталі функціонує модернізоване відділення медичної реабілітації для поранених військових, до якого за кошти обласного бюджету закуплено додаткове реабілітаційне обладнання.

Наразі відділення оснащене інноваційним обладнанням, в тому числі з віртуальною реальністю, що значно прискорює термін відновлення пацієнтів. Облаштовано зали фізичної терапії та кінезотерапії, три кабінети апаратної фізіотерапії, кабінет ерготерапії, кабінет психологічної підтримки, маніпуляційну, а також 13 палат на 30 ліжок.

8.4. Культура

На 01.01.2025 року до мережі закладів культури області відноситься: 6 театрів (1 – Національний), обласна філармонія, 672 бібліотеки (1 – Національна), 671 клубний заклад, 74 мистецькі школи, 24 музеї (юридичні особи, 1 – Національний) та 146 музеїв (не юридичні особи), 3 заклади фахової

передвищої освіти, 10 кінотеатрів (приватні), 7 парків культури та відпочинку, державний цирк. Закрито 4 публічні бібліотеки, 2 клубних заклади.

Свою діяльність заклади культури і мистецтва здійснювали у рамках реалізації обласних комплексних програм, зокрема:

- обласна комплексна програма «Культура Одещини – 2020-2024 роки», затверджена розпорядженням голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 19.12.2022 № 858/А-2022 «Про продовження строку дії обласної комплексної програми «Культура Одещини – 2020-2022 роки», затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 20 грудня 2019 року № 1166-VII». На виконання заходів Програми у 2024 році було передбачено 2444,0 тис. грн, з них профінансовано 2363,76 тис. грн, що становить 96,72%.

- «Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Одеській області на 2023-2025 роки», затверджена розпорядженням голови Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 20.12.2022 № 864/А-2022. На реалізацію Програми в обласному бюджеті на 2024 рік передбачено 450,0 тис. грн, профінансовано 324,028 тис. грн, що становить 72,01%.

 Відновлення пошкоджених внаслідок збройної агресії російської федерації проти України закладів культури та об'єктів культурної спадщини

У ході агресії російської федерації проти України протягом 2022-2024 років пошкоджено 28 закладів культури: 5 публічних бібліотек, 10 будинків культури, 6 музеїв, 3 театри, 4 заклади мистецької освіти.

За рахунок коштів місцевих бюджетів та інших джерел, не заборонених законодавством, відновлено 15 об'єктів.

Спільно з громадською організацією «Museum for Change» заклади культури і мистецтва області активно співпрацюють з міжнародними фондами та організаціями: ALIPH (Швейцарія), Гранд Принц, ЮНЕСКО тощо.

За рахунок коштів міжнародного благодійного фонду ALIPH проведені стабілізаційні роботи на будівлі Одеського національного художнього музею – пам'ятці архітектури та містобудування національного значення.

Проведено консерваційні роботи на будівлі Одеського музею морського флоту – пам'ятці архітектури та містобудування національного значення за фінансової підтримки Світового фонду пам'яток (США).

У 2024 році за допомогою ЮНЕСКО проведено обстеження 3D-сканування будівель Одеського національного художнього музею та Будинку вчених, які були пошкоджені у 2023 році. Також ЮНЕСКО взяла на себе зобов'язання підтримати розробку плану консервації Будинку вчених, а також проведення аварійно-стабілізаційних робіт. Наразі складено дефектний акт та кошторис на відновлення підпірної стіни.

За підтримки міжнародних партнерів 15 пріоритетних об'єктів культурної спадщини захищені щитами з OSB та броньованою плівкою. Реалізовано проєкт фонду «Cultural Emergency Response» на потреби музеїв Одеської області на загальну суму 49,0 тис. євро.

В рамках реалізації обласної комплексної програми «Культура Одещини – 2020-2024 роки» виготовлено облікову документацію на 4 пам'ятки культурної спадщини, в яких розташовані комунальні заклади культури: Одеський академічний український музично-драматичний театр ім. В. Василька, Одеський

обласний академічний драматичний театр, Одеський театр юного глядача, Одеський художній фаховий коледж імені М. Грекова.

 Виконання заходів Програми розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя в Одеській області на 2023- 2025 роки

З метою виконання заходів Програми здійснюється моніторинг щодо дотримання вимог законодавства про функціонування державної мови при веденні діловодства та при виконанні посадових обов'язків працівниками комунальних підприємств, установ та організацій у сфері культури.

На базі закладів культури діють майже 40 мовних курсів та клубів з вивчення української мови, проводяться тренінги для різних категорій населення. В м. Подільськ на базі міського будинку культури діє любительське об'єднання «Українська скарбничка – любов до традицій».

Продовжується робота щодо оновлення книжкових фондів публічних бібліотек області. У 2024 році з обласного бюджету виділено 300,0 тис грн для придбання літератури українських та світових авторів для 3-х обласних бібліотек. За Програмою поповнення фондів публічних бібліотек від Українського інституту книги отримано 6012 прим. книг на суму 592,75 тис. грн для публічних бібліотек 54 територіальних громад.

Одеським обласним центром української культури проведено обласний фестиваль літературно-музичних композицій, моновистав та читців «Співець українського слова», обласним центром національних культур в м. Рені проведено регіональний фестиваль українського мистецтва «Відчуйте серцем Україну», лекцію Вероніки Мунтян «Дикі думи Чорногори» про життя і творчість Юрія Федьковича, справжнє ім'я якого – Осип Домінік Горянський.

В Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. Грушевського проведено: Диктант свободи на честь Дня Незалежності України, лекцію наукової співробітниці Одеського літературного музею Дар'ї Гармидер «Подорожі до моря. Леся Українка та Одеса»; лекцію філологині Катерини Богданової «Пантелеймон Куліш: маловідоме із життя» (до 205-річчя від дня народження), мистецький захід «Поезія єднає Україну» – поезії українських поетів-класиків і сучасних авторів про Україну у виконанні артистів Одеського академічного українського музично-драматичного театру імені В.Василька тощо. Одеською обласною бібліотекою для юнацтва проведено: фестиваль української книги «Читай, юність!», семінар «Українська мова та література в контексті популяризації читання та патріотичного виховання молоді», цикл зустрічей з українськими письменниками «Наживо», засідання у рамках розмовного читачького клубу «PRO-читай» та розмовно-інтеграційного клубу для підлітків «Ріка». Одеською обласною бібліотекою для дітей на постійній основі проводилися зустрічі із сучасними українськими письменниками та презентації книг сучасних українських авторів. Також юні читачі взяли участь у загальнонаціональному уроці «Загальнолюдські цінності в українській літературі» тощо.

Проведено XXIV Всеукраїнську виставку-форум «Українська книга на Одещині» в Одеській національній науковій бібліотеці та Всеукраїнську науково-практичну конференцію «ОдесаБібліоСаміт» на базі Центральної міської бібліотеки ім.І.Рядченка м. Чорноморська. У заході взяли участь понад 4000 відвідувачів, представлено 3000 нових книжок понад 60 видавництв

України. Переможцями на кращі книги Форуму стало 32 видання провідних видавництв України. Одеською регіональною організацією національної спілки журналістів України за підтримки обласної державної (військової) адміністрації проведено Загальнонаціональний конкурс «Українська мова – мова єднання».

Одеським літературним музеєм спільно з Одеською національною науковою бібліотекою проведено Всеукраїнську конференцію з міжнародною участю «Обранець муз: Михайло Жук – художник, літератор, викладач», виставку «Сонцепоклонник» до 160-річчя Михайла Коцюбинського.

Учні мистецьких шкіл області взяли участь у обласному онлайн-відбірному етапі Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвяченому Шевченківським дням «Об'єднаймося ж, брати мої!» та обласному онлайн конкурсі читців «Жайвори землі моєї», присвяченому 190-річчю від дня народження Марка Вовчка та 160-річчю від дня народження Ольги Кобилянської..

 Продовження роботи щодо створення цифрової спадщини Одеського регіону, впровадження сучасних інформаційних та інтерактивних технологій для організації музейних виставок, розвитку музейних та бібліотечних послуг тощо

Одним з пріоритетних завдань, що реалізовувалось у 2024 році – створення електронних копій документів і артефактів – цифрової спадщини Одеського регіону.

Велика увага приділялась підвищенню рівня роботи публічних бібліотек як Хабів цифрової освіти. 50 представників публічних бібліотек області, координаторів Хабів цифрової освіти пройшли навчання «Здобуття цифрових навичок у бібліотеках – Хабах цифрової освіти» на базі Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки імені М.С.Грушевського у межах проєкту ВГО Української бібліотечної асоціації, що реалізується за підтримки Програми розвитку ООН в Україні у рамках «Проєкту підтримки Дія», за фінансування Швеції, та у співпраці із Міністерством цифрової трансформації України. Хаб цифрової освіти КЗ «Роздільнянська публічна бібліотека Роздільнянської міської ради» став одним з кращих з 500-та Хабів України.

Музеї Одеської області (юридичні особи) розпочали роботу в рамках експериментального проєкту щодо запровадження електронної системи Реєстру Музейного фонду України. Станом на 01.01.2025 року внесено 2051 музейний предмет, оцифровано 53204 музейних предмета.

Одеським національним художнім музеєм реалізується проєкт «Оцифрування фондів Одеського національного художнього музею для мультимедійного онлайн-архіву» за програмою House of Europe. Одеським музеєм західного і східного мистецтва опрацьовано 301 науково-уніфікований паспорт. Всього пройшли повну наукову обробку 2728 електронних паспортів.

Одеська обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Грушевського продовжує роботу щодо створення електронної бібліотеки, всього оцифровано 222 книги (30565 сторінок), у 2024 році – 123 книги (6506 сторінок).

З метою надання допомоги одеським музеям оцифрувати колекції та автоматизувати процеси за міжнародними стандартами у травні 2024 року між Департаментом культури, національностей, релігій та охорони об'єктів культурної спадщини обласної державної адміністрації та Національним університетом «Одеська політехніка» був підписаний Меморандум щодо

сприяння розвитку культурної сфери та інформаційного середовища у сфері науки та освіти.

Портал культурної спадщини Одеської області містить інформацію про 750 об'єктів. Оцифровано та зведено в електронний каталог понад 50000 аркушів документації.

 Продовження роботи щодо формування нової моделі мережі закладів культури області з урахуванням ефективності їх діяльності

У Болградській громаді реалізовано проєкт «Кіно Болград: створення безперешкодного аудіовізуального простору для мешканців Болградської громади з урахуванням потреб маломобільних груп населення та осіб з інвалідністю» за підтримка Фонду «Партнерство за сильну Україну», який фінансується урядами Великої Британії, Естонії, Канади, Нідерландів, Сполучених Штатів Америки, Фінляндії, Швейцарії та Швеції (260,0 тис. грн).

На цей час в області діє два Центри культурних послуг: Центр культурних послуг Біляївської міської ради та Центр культурних послуг Авангардівської селищної ради.

 Участь культурних інституцій області в реалізації міжнародних мистецьких проєктів через культурну дипломатію, з метою поширення інформації про Україну та її культуру, війну росії в Україні, налагоджування діалогу між Україною та світовим суспільством

З метою просування українського мистецтва в світі музейні інституції області взяли участь у різноманітних міжнародних проєктах. З травня по вересень 2024 року в Міжнародному культурному центрі (м. Краків, Польща) експонувалась виставка «Одеса. Довге» ХХ століття» за участю одеських музеїв: національного художнього, літературного та сучасного мистецтва.

Значною подією стало експонування виставки: «Кімната Шедевра. Євангелісти Франса Галса з колекції Одеського музею західного і східного мистецтва» в Литовському національному художньому музеї (Вільнюс, Литовська Республіка), зараз твори мистецтва експонуються у Берлінській картинній галереї Gemäldegalerie (м. Берлін, Німеччина). Відбулося урочисте відкриття першого етапу великого виставкового проєкту «Прелюдія. З Одеси у Берлін» («Auftakt. Von Odessa nach Berlin») та показ фільму про життя музею у час війни.

Одеським академічним українським музично-драматичним театром імені В. Василька спільно з «Bremer Shakespeare Company» (Бремен, Німеччина) та «Prague Shakespeare Company» (Прага, Чехія) в рамках отриманого гранту від «EU Creative Grant Award» створено унікальний театральний проєкт «WE ARE HAMLET» (сучасне театральне переосмислення «Гамлета» Вільяма Шекспіра). Прем'єри відбулись в Німеччині та Чехії.

Обласним центром естетичного виховання імені Емілії Євдокимової (м. Ізмаїл) до Дня захисту дітей проведено Міжнародний фестиваль-конкурс дитячої творчості «Дунай – ріка дружби», де було представлено 641 роботу майже 300 учасників з України, Молдови, Болгарії, Румунії, Греції та США. В м. Болград відбувся V Міжнародний етнографічний кінофестиваль «ОКО», у м. Ізмаїл – V Міжнародний культурно-мистецький фестиваль «Козацькій славі жити у віках» (Київ – Галац – Софія 2024).

Творчі колективи Обласного центру національних культур у м. Рені взяли участь у Міжнародному фестивалі «ЕТНО на мегдана» (с. Билгарево, Болгарія). Майстриня з писанкарства Антоніна Димова взяла участь у III Міжнародному фестивалі ремесел (Вірменія, Арені, регіон Вайоц-Дзор).

Творчі колективи Болградської територіальної громади взяли участь 9-ти міжнародних заходах у Румунії, Болгарії, Греції, Молдові, Туреччині, Сербії.

Аматорські художні колективи Ізмаїльської територіальної громади взяли участь у міжнародних фестивалях: «International festivals of folklore, choir, majorette teams modern dans and orchestra. MIOFF» (Албанія, Дуррес); XXX Міжнародному конкурсі імені Джорджео Джорджеску (Румунія); VI Міжнародному фестивалі-конкурсі «SUMMER! SEA! FESTIVAL-2024» (Болгарія).

8.5. Фізична культура і спорт

 Створення системи фізкультурно-спортивної реабілітації, розвиток спорту ветеранів війни

З метою налагодження процесу створення системи фізкультурно-спортивної реабілітації та забезпечення розвитку спорту ветеранів війни в 2024 році у складі управління фізичної культури і спорту Одеської обласної державної адміністрації утворено відділ координації фізкультурно-спортивної реабілітації, спорту осіб з інвалідністю та спорту ветеранів війни.

Проводилася робота щодо створення умов для занять фізичною культурою і спортом ветеранів війни та членів їх сімей.

В 2024 році на території Одеської області проведено понад 95 заходів зі спорту ветеранів війни, участь у яких взяли майже 600 осіб.

В листопаді 2024 року в м. Одесі було проведено відбірковий етап всеукраїнських змагань «Ігри ветеранів». Одеська область стала першим регіоном, де були проведені такі змагання.

Також, у 2024 році на території області були започатковані регулярні тренування для ветеранів війни з тенісу настольного, стрільби з лука, стрільби кульової, веслування, ампфутболу тощо.

 Реалізація проєктів та заходів із залучення всіх верств населення до регулярних занять фізичною культурою і спортом

Враховуючи значну роль фізичної культури і спорту в подоланні психологічних та фізичних наслідків стресу протягом 2024 року, за підтримки Одеської обласної державної (військової) адміністрації, управлінням фізичної культури і спорту Одеської обласної державної адміністрації (далі – Управління), спільно з органами місцевого самоврядування, обласними спортивними федераціями та фізкультурно-спортивними організаціями регіону, реалізовано низку заходів щодо розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області.

Основною умовою реалізації заходів з розвитку фізичної культури і спорту визначено забезпечення безпеки учасників фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів та змагань.

У рамках реалізації соціального проєкту «Активні парки – локації здорової України» в Одеській області з 2021 року облаштовано 20 локацій «активних парків». Жодна локація на території Одеської області не зазнала пошкоджень та руйнувань внаслідок російської збройної агресії проти України.

В 2024 році в Одеській області продовжили роботу координатори проєкту «Активні парки – локації здорової України». До участі у проєкті долучились 42 громади регіону. Впродовж року працювали 53 координатори.

На сьогоднішній день в Одеській області діє 7 центрів фізичного здоров'я населення, з яких – 1 регіональний, 3 міських, 3 селищні.

Обласним та міськими центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» в місцях масового відпочинку громадян (парках, скверах тощо), для різних груп населення проводяться заняття з фізичної культури і спорту, як важливої складової здорового способу життя. Систематично організовуються масові акції фізкультурно-оздоровчого спрямування: майстер-класи, пробіги, спортивні змагання, турніри, велопробіги, відкриті тренування тощо. До заходів залучалися внутрішньо переміщені особи, військовослужбовці, провідні спортсмени та тренери Одещини, а також усі бажаючі.

Протягом 2024 року в Одеській області обласним та міськими центрами фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» було проведено 400 заходів, в яких взяли участь понад 12 тисяч осіб.

До реалізації заходів відповідно до напрямів роботи залучались територіальні організації всеукраїнських фізкультурно-спортивних товариств «Динамо», «Колос», «Спартак» та «Україна», обласні федерації з різних видів спорту, фізкультурно-спортивні організації Одеської області.

Представники зазначених організацій регулярно залучаються до участі у нарадах, робочих зустрічах з питань подальшого розвитку фізичної культури і спорту, формування регіональної політики та цільових програм, проведення спільних фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів, роботи колегіальних та дорадчих органів управління фізичної культури і спорту обласної державної адміністрації, зокрема територіальної атестаційної комісії, комісії з надання ДЮСШ першої категорії тощо.

Управлінням, спільно з Одеською територіальною організацією ВФСТ «Колос» у 2024 році проведено традиційні щорічні Обласні спортивні ігри серед територіальних громад, а також змагання серед голів територіальних громад, їх заступників і старост старостинських округів Одеської області. Гасло щогорічних змагань, які проводилися на підтримку Збройних Сил України – «Рухайся до Перемоги».

Змагання Обласних спортивних ігор з 17 видів спорту: армреспорту, баскетболу, волейболу (чоловіки, жінки), волейболу пляжного (чоловіки, жінки), гандболу, гирьового спорту, дартсу, легкоатлетичного кросу, міні-футболу, настільного тенісу, перетягування канату, футболу, футзалу, шахів, шашок та змагання серед спортивних сімей (дартс, естафета) проводилися з травня до листопада на спортивних базах області у 2-х групах:

- серед міських та селищних громад;
- серед сільських та селищних громад.

Всього в рамках Обласних спортивних ігор проведено 114 заходів місцевого, районного та обласного рівнів, участь у яких взяли понад 3 900 осіб.

Підтримка резервного спорту та спорту вищих досягнень

Протягом 2024 року спортсмени Одеської області неодноразово ставали чемпіонами та призерами всеукраїнських та міжнародних змагань з олімпійських та неолімпійських видів спорту, а також видів спорту осіб з інвалідністю.

У рамках Обласної комплексної програми розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області на 2022-2024 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 17.12.2021 року № 340-VIII (зі змінами та доповненнями) в 2024 році продовжилася виплата щомісячної грошової допомоги кращим спортсменам Одеської області та їх тренерам.

Розмір допомоги становить від 4,0 до 20,0 тис. грн щомісячно. Грошова допомога тренерам, які здійснювали підготовку спортсменів, складає 50 % виплати спортсмену. Грошова допомога призначається на квартал, за результатами попереднього кварталу.

Всього за результатами участі спортсменів регіону у всеукраїнських та міжнародних змаганнях у 2024 році грошову допомогу отримали 358 спортсменів та тренерів на загальну суму 7 148 000,0 грн.

У 2024 році спортсмени Одеської області взяли участь у найголовніших міжнародних змаганнях – Олімпійських та Паралімпійських іграх в Парижі, а також зимових Дефлімпійських іграх.

Представники Одещини Гончар Світлана та Білий Вадим вибороли 1, 2 та 3 місця Дефлімпійських ігор з шахів, Кравацька Олена та Комащук Аліна стали олімпійськими чемпіонками з фехтування, а Литвиненко Олександр виборов бронзу Паралімпійських ігор з легкої атлетики.

За результатами участі спортсменів Одеської області в Олімпійських, Паралімпійських та Дефлімпійських іграх чемпіони, призери та їх тренери отримали грошову винагороду на загальну суму 2 200 000,0 грн.

Регулярно проводяться зустрічі керівництва Одеської обласної державної адміністрації та Одеської обласної ради з провідними спортсменами Одеської області, їх тренерами.

З метою підготовки спортсменів Одеської області та забезпечення їх участі у змаганнях всіх рівнів, в рамках Обласної комплексної програми розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області на 2022-2024 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 17.12.2021 року № 340-VIII (зі змінами та доповненнями), у 2024 році за рахунок коштів обласного бюджету Одеської області:

- відряджено для участі у змаганнях та навчально-тренувальних зборах з 28 олімпійських та неолімпійських видів спорту на загальну суму 1 236 639,1 грн;
- на загальну суму 5 289 816,33 грн профінансовано розвиток окремих видів спорту, зокрема: волейболу, веслування на байдарках і каное, баскетболу, боксу, боротьби вільної та греко-римської, фехтування, гандболу, боротьби самбо, стрільби стендової та футзалу.

8.6. Туристично-рекреаційна галузь

 Регіональний розвиток туристичної інфраструктури та підвищення якості туристичного продукту

Протягом року було професійно опрацьовано та внесено 12 маршрутів, які пролягають через туристичні та історично-краєзнавчі зони Одеської області. Додаток Road by Porsche дозволяє подорожуючим знаходити зручні та цікаві маршрути, складати графіки та отримувати рекомендації щодо зупинок, ресторанів та туристичних локацій. Маршрути включають різноманітні об'єкти:

історичні фортеці, природні водойми, виноградники та гастрономічні локації, що сприяє розкриттю різноманітного туристичного потенціалу області.

Маркетингова та рекламно-інформаційна діяльність

У 2024 році було організовано зйомки для популярних туристичних блогерів України, які відвідали ключові локації області, такі як Аккерманська фортеця, НПП «Куяльницький», Одеські катакомби, с. Визирка, с. Протопопівка, с. Роксолани, м. Вилкове, м. Біляївка тощо. Публікації блогерів позитивно вплинули на імідж регіону.

Впроваджено нову айдентику. Розроблено логотип, слоган та брендбук Одеської області, які акцентують увагу на її культурній унікальності.

Проведено фестиваль «Арт-вікенд в Одесі». У рамках фестивалю були організовані: виступи українських митців і музикантів, виставки сучасного мистецтва, інтерактивні зони для туристів, майстер-класи та активності для дітей.

8.7. Розвиток громадянського суспільства

Аналіз практики функціонування громадських рад при органах виконавчої влади та подальше удосконалення засад їх діяльності, зокрема в частині процедури обрання складу громадських рад, посилення їх експертних функцій та залучення до формування і реалізації державної політики

В області функціонують 6 з 7 громадських рад при районних державних (військових) адміністраціях. Не утворено громадську раду при Одеській районній державній (військовій) адміністрації.

У 2024 році надано підтримку у проведенні 4-х засідань громадської ради при Одеській обласній державній (військовій) адміністрації. Забезпечено висвітлення діяльності громадської ради на сайтах обласної державної адміністрації та Департаменту цифрового розвитку, інформаційної політики та туризму обласної державної адміністрації та сторінці у соціальній мережі «Фейсбук».

Сприяння підвищенню рівня залученості громадян до створення та діяльності інститутів громадянського суспільства

Підготовлено та опубліковано інформаційні матеріали «Як отримати статус юридичної особи громадськими об'єднаннями, які були зареєстровані шляхом повідомлення про утворення, тобто без надання статусу юридичної особи?», «Громадянське суспільство в дії: Як створення організації допоможе вирішити проблеми громади», «Захист прав та інтересів: Переваги створення інститутів громадянського суспільства», «Суспільно корисна діяльність: Як об'єднання громадян може змінити ваше місто».

Сприяння підвищенню рівня обізнаності громадян, представників бізнесу, державних службовців, посадових осіб місцевого самоврядування про роль інститутів громадянського суспільства, дієві механізми міжсекторальної співпраці, можливість отримання державної підтримки інститутами громадянського суспільства

Забезпечено розміщення на ресурсах обласної державної (військової) адміністрації кращих прикладів взаємодії з інститутами громадянського суспільства. У 2024 році обласною державною (військовою) адміністрацією

проведено 18 консультацій з громадськістю, районними державними (військовими) адміністраціями, 87 консультацій, з питань, що стосуються суспільно-економічного розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів.

✚ **Сприяння професійному розвитку та сталості інститутів громадянського суспільства**

Спільно з ГО «Неурядовий позапартійний аналітичний центр» проведено семінар: «Юридичні аспекти діяльності ОГС: від створення до звітування» для представників інститутів громадянського суспільства області. Спільно з Національним університетом «Одеська політехніка» проведено навчання для 50 представників інститутів громадянського суспільства за напрямом «Фінансова підтримка громадських організацій за рахунок місцевих бюджетів».

✚ **Проведення інформаційної кампанії щодо здатності держави і суспільства ефективно протистояти загрозам будь-якого походження і характеру, адаптуватися до змін безпекового середовища, підтримувати стає функціонування всіх сфер життя, швидко відновлюватися до бажаної рівноваги після кризових ситуацій**

На вебресурсах органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування області регулярно висвітлювалась діяльність Уряду країни, спрямована на ефективне протистояння загрозам будь-якого походження та характеру. Наголошувалося на спроможності державних органів забезпечувати стає функціонування всіх сфер життя, швидко адаптуватися до змін та відновлюватися після кризових ситуацій до бажаної рівноваги.

✚ **Проведення інформаційної кампанії щодо протидії дезінформації**

Протягом звітного періоду підрозділи обласної державної (військової) та районних державних (військових) адміністрацій, відповідальні за комунікацію з громадськістю, постійно працювали над спростуванням фейків та дезінформації, які поширювали російські пропагандисти; промотували верифіковані джерела інформації; пропонували онлайн-сервіси для перевірки інформації.

На сучасному етапі розвитку громадянського суспільства особливого значення набуває розвиток умінь і навичок медіаграмотності як необхідних компетенцій сучасної людини. З цією метою було забезпечено розповсюдження в соціальних мережах матеріалів щодо розвитку у населення критичного мислення з метою отримання навичок приймати обґрунтовані самостійні рішення в умовах агресивного інформаційного впливу. Популяризувались освітні серіали на платформі Дія.Освіта, поширювались інформаційні матеріали щодо розвінчування наративів та міфів, створених державою-агресором.

✚ **Проведення інформаційної кампанії щодо функціонування української мови як державної, її всебічного розвитку та популяризації в усіх сферах суспільного життя**

З метою посилення державотворчих і консолідаційних функцій української мови, підвищення її ролі в забезпеченні територіальної цілісності та національної безпеки України проводилася інформаційна кампанія щодо всебічного розвитку і функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя.

У публікаціях особлива увага приділялася збільшенню обсягу програм державною мовою на телебаченні та радіо, використанню державної мови у сфері друкованих медіа.

Мотивування населення області до вивчення, навчання та спілкування українською мовою здійснювалося шляхом публікації на інтернет-ресурсах відповідних матеріалів.

Завдяки поступовому впровадженню норм закону українська мова стала обов'язковою для більшості сфер, зокрема реклами, освіти, культури, обслуговування, транспорту, охорони здоров'я, книговидання та книгорозповсюдження.

Протягом дії Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» спостерігається чітка тенденція: зростання рівня суспільної підтримки української мови та кардинальне збільшення її застосування у публічній сфері та приватному спілкуванні.

 Забезпечення проведення брифінгів та інтерв'ю з керівництвом облдержадміністрації та керівниками структурних підрозділів ОВА шляхом взаємодії та комунікації із регіональними та місцевими медіа задля донесення до населення важливих соціально-економічних, політичних та культурних аспектів життєдіяльності регіону та країни в цілому

У 2024 році в рамках інформаційно-комунікаційної діяльності у співпраці зі структурними підрозділами облдержадміністрації, комунальними і державними установами та засобами масової інформації області проведено 130 брифінгів щодо суспільно важливих тем життєдіяльності регіону. А також забезпечено організацію 24 інтерв'ю на регіональних та місцевих телеканалах Одещини відповідно до запитів журналістів та актуальності інформаційних приводів.

9. ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

 Координація розрахунків збитків завданих навколишньому природному середовищу внаслідок військової агресії рф на території області

У 2024 році Департаментом екології та природних ресурсів облдержадміністрації спільно з Державною екологічною інспекцією Південно-Західного округу (Миколаївська та Одеська області) проводилася координаційна робота з обстеження місць забруднення довкілля внаслідок військової агресії рф по всіх зафіксованих випадках на території Одеської області, складання актів і розрахунків шкоди, завданої навколишньому природному середовищу, надання відповідних матеріалів до оперативного штабу при Державній екологічній інспекції України. У 2024 році розраховані збитків довкіллю склали – 6,6 млрд грн.

 Виконання робіт з розчистки русел річок, захист від підтоплення та затоплення населених пунктів Одеської області

Одним з значних випадків з великим ризиком є обвалення кріплення берега та руйнування ділянки тіла захисної дамби шлюз Репіда – ІСРЗ на ділянці 97 км р. Дунай в Ізмаїльському районі із загрозою затоплення питного водозабору м. Ізмаїл, сільгоспугідь, територій населеного пункту. У 2024 році облдержадміністрацією виділено 62 тис. грн з обласного бюджету. ДП «Одеська дирекція будівництва водогосподарських об'єктів» здійснено коригування кошторисної частини робочого проєкту «Капітальний ремонт ділянки захисної дамби шлюз Репіда – ІСРЗ на 97 км р. Дунай», зведений кошторисний розрахунок вартості будівництва складає – 55,5 млн грн.

У 2024 році розпорядженнями Кабінету Міністрів України затверджені плани управління річковими басейнами Причорномор'я, Дунаю, Дністра та Південного Бугу на 2025-2030 роки (далі – ПУРБ). Басейновим управлінням водних ресурсів у межах відповідних річкових басейнів/суббасейнів визначено забезпечити взаємодію з місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування щодо включення до документів короткострокового та середньострокового планування, цільових програм, інших документів; взаємодію з установами та організаціями, відповідальними за виконання заходів ПУРБ; виконання заходів у частині їх компетенції.

Капітальний ремонт каналізаційних очисних споруд

Розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 30.11.2023 № 1044/А-2023 затверджена Регіональна комплексна програма з охорони довкілля Одеської області на 2024-2028 роки (зі змінами), якою заплановано захід з реконструкцією каналізаційних очисних споруд повної біологічної очистки м. Арциз Одеської області, протягом 2024 р. на будівельні роботи було виділено: з державного бюджету – 1 261,2 тис. грн, з місцевого бюджету – 252,2 тис. грн.

Ліквідація несанкціонованих сміттєзвалищ в межах відповідних територій

Протягом року територіальними громадами постійно проводилася робота з ліквідації несанкціонованих сміттєзвалищ у межах населених пунктів. У 2024 році було виявлено 245 несанкціонованих сміттєзвалищ, з них 167 ліквідовано (68,2%).

Розчистка каналів та шлюзів, які наповнюють Придунайські озера

Протягом 2024 року Кілійським і Болградським міжрайонними управліннями водного господарства та Ізмаїльським управлінням водного господарства проводилась робота з поточного обслуговування шлюзів і утримання каналів, які наповнюють Придунайські озера.

Виконання заходів Регіональної комплексної програми Одеської області з охорони довкілля на 2024 - 2028 рр. та реалізація її природоохоронних заходів

У 2024 році Регіональною комплексною програмою Одеської області з охорони довкілля на 2024-2028 роки було передбачено 42 природоохоронних заходи з обсягом фінансування на суму 1,5 млрд грн, з них з державного бюджету – 194,2 млн грн, з обласного бюджету – 74,8 млн грн, з бюджету сіл, селищ, міст районного значення – 539,1 млн грн, кошти небюджетних джерел – 753,7 млн грн.

За інформацією Департаменту фінансів облдержадміністрації у 2024 році в межах наявного фінансового ресурсу з обласного бюджету профінансовано 9 природоохоронних заходів Програми на суму 33,0 млн грн:

- надання висновків про технічний стан пунктів спостереження системи державного моніторингу у галузі охорони атмосферного повітря зони Одеська – обласний бюджет – 5,5 тис. грн;

- реконструкція очисних каналізаційних споруд повної біологічної очистки м. Арциз Одеської області – державний бюджет – 1 261,2 тис. грн, місцевий бюджет – 252,2 тис. грн;

- забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, видалення відходів виробництва, одержання і застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та

гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням (код А4030) у Березівському, Білгород-Дністровському, Болградському, Ізмаїльському, Одеському, Роздільнянському районах – обласний бюджет 14 346,7 тис. грн;

– забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення та оброблення наступних небезпечних відходів: упаковка, що містить залишки або забруднена небезпечними речовинами (код згідно Національного переліку відходів 15 01 10*) у Березівському, Білгород-Дністровському, Болградському, Ізмаїльському, Одеському, Роздільнянському районах Одеської області – обласний бюджет 11 100, 4 тис. грн;

– коригування проєктної документації на будівництво за робочим проєктом «Капітальний ремонт ділянки захисної дамби шлюз Репіда – ІСРЗ на 97 км р. Дунай» обласний бюджет – 60,8 тис. грн;

– охорона та раціональне використання природних ресурсів (послуги з комплексної біоекологічної санації Доброславського ставка (центр) в селищі Доброслав Одеського району Одеської області;

– внесення відомостей до Державного земельного кадастру територій та об'єктів природно-заповідного фонду: ландшафтний заказник місцевого значення «Каїрський»; ландшафтний заказник місцевого значення «Новомиколаївський; гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Джерело Гайдамацька криниця»; гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Джерело Кішево» обласний бюджет – 39,6 тис. грн;

– придбання обладнання (біноклі, тепловізори, човновий двигун підвісний, човен надувний, ноутбуки, планшети, мережеве сховище, джерела безперебійного живлення) та форменого одягу для Одеського рибоохоронного патруля» – обласний бюджет – 2 014,0 тис. грн.

Заходи з організації проведення стратегічної екологічної оцінки та розроблення цільових і комплексних державних і регіональних екологічних програм виконано Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації в рамках своєї діяльності (підготовлено стратегічну екологічну оцінку до Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області на 2025 рік).

 Розробка та впровадження Програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря для зони Одеська

Оголошена публічна закупівля з розробки зазначеної Програми державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря зони Одеська (далі – Програма) не відбулась через відсутність пропозицій. За результатом повторно оголошеної тендерної процедури, пропозицію єдиного учасника відхилено у зв'язку з порушенням законодавства про державні закупівлі. Тобто з об'єктивних причин Програма у 2024 році не розроблена.

Пунктом II протоколу засідання Міжвідомчої комісії з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря від 05.12.2024 рекомендовано органам управління якістю атмосферного повітря, які наразі ще не направили свої Програми на погодження, розробити та затвердити їх на період 2025-2029 років. Розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 10.12.2024 № 1167/А-2024 внесені зміни до Регіональної комплексної програми з охорони довкілля Одеської області на

2024–2028 роки, якою виконання заходу з розроблення зазначеної Програми передбачено у 2025 році.

✚ **Посилення нагляду (контролю) спеціально уповноваженими на це органами виконавчої влади з метою забезпечення дотримання вимог законодавства про охорону довкілля місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями та громадянами**

За 2024 рік Державна екологічна інспекція Південно-Західного округу (Миколаївська та Одеська області) на об'єктах державного нагляду (контролю) у частині додержання ними вимог природоохоронного законодавства проведено 4557 ресурсних перевірок підприємств, установ, організацій, в т.ч. за результатами заходів державного нагляду (контролю) – 32 та за результатами обстежень, перевірок ЦОВВ, ОМС, акцій, операцій – 4525. За порушення вимог природоохоронного законодавства складено 2892 протоколи про адміністративне правопорушення, в т.ч. 175 протоколів передано для розгляду у судові органи.

Штрафні санкції накладено на 2809 порушників природоохоронного законодавства на загальну суму 736,389 тис. грн, до Державного бюджету стягнуто 721,038 тис. грн, в т.ч. притягнуто до адміністративної відповідальності у вигляді попередження 2 особи.

До правоохоронних органів скеровано 62 матеріали з ознаками кримінального правопорушення, в порядку ст. 214 КПК України.

Заявлено 6 позовів органами прокуратури за поданими матеріалами для представництва інтересів держави в судах, загальна сума збитків становить 400,399 тис. грн.

Загальна сума розрахованих збитків, заподіяних державі внаслідок порушення вимог природоохоронного законодавства, становить 162 387,0 тис. грн, сума шкоди, нанесена невстановленими особами, складає 20 328,9 тис. грн.

З метою відшкодування збитків пред'явлено 280 претензій та позовів на загальну суму 89 119,9 тис. грн. Стягнуто коштів за 280 претензіями та позовами, з урахуванням раніше пред'явлених, на загальну суму 10 469,8 тис. грн, зокрема в добровільному порядку – 1 899,9 тис. грн, в примусовому порядку (за рішенням суду, органами державної виконавчої служби) – 8 569,9 тис. грн.

✚ **Розроблення, погодження та затвердження місцевих планів управління відходами**

Відповідно до вимог Закону України «Про управління відходами» від 20.06.2022 № 2320-IX встановлений послідовний порядок розроблення планів управління відходами: національного, регіонального, місцевих (територіальних громад). Національний план управління відходами до 2033 року затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2024 № 1353-р. Відповідно органами місцевого самоврядування у 2024 р. здійснювалася підготовка до розробки зазначених місцевих планів після затвердження регіонального плану управління відходами.

Місцеві (територіальних громад) плани управління відходами розробляються в установленому порядку після затвердження відповідного Регіонального плану. У 2024 році зазначений регіональний план управління відходами перебуває у стадії коригування і не затверджений.

✚ **Коригування та затвердження Регіонального плану управління відходами в Одеській області**

Розпорядженням голови (начальника) Одеської обласної державної (військової) адміністрації від 02.11.2023 № 917/А-2023 утворено робочу групу з питань розроблення Регіонального плану управління відходами в Одеській області до 2035 року. Протягом 2024 року Департаментом екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації організовано підготовчу роботу щодо коригування зазначеного Регіонального плану відповідно до вимог діючого законодавства у сфері управління відходами.

Створення нових територій та об'єктів природного-заповідного фонду

У 2024 році на території Одеської області створено три нових об'єкти ПЗФ:

- ландшафтний заказник місцевого значення «Чигринська балка» площею 579,18 га на території Раухівської селищної ради Березівського району (рішення Одеської обласної ради від 01.03.2024 № 635-VIII);

- ландшафтний заказник місцевого значення «Схили до Лунга» загальною площею 11,2134 га на території Саф'янівської сільської територіальної громади Ізмаїльського району (рішення Одеської обласної ради від 01.03.2024 № 636-VIII);

- ландшафтний заказник місцевого значення «Коло глея» загальною площею 45 га на території Овідіопольської селищної територіальної громади Одеського району (рішення Одеської обласної ради від 01.03.2024 № 637-VIII).

За рахунок створених територій площа ПЗФ у 2024 р. збільшена з 4,99 до 5,01% від загальної площі області.

Створення належних умов охорони, збереження та розвитку існуючих об'єктів природо-заповідного фонду

На території Дунайського біосферного заповідника НАН України облаштовано 4 екскурсійні маршрути: «0 км», «Острів Єрмаків», «Шлях до птахів» та «Лісове озеро». Через воєнні дії у 2024 році дельта Дунаю була обмежена для туризму. На території НПП «Тузловські лимани» облаштовано 3 туристичних маршрути: а саме: «Від «0 км» до Сільпрому», «Від «Фазана» до пеліканів» та «Тузлівська Амазонія». Разом з цим через воєнні дії у 2024 році туристичні маршрути були обмежені для відвідування.

На території Нижньодністровського НПП облаштовано дві екологічні стежки: «Шепіт заплав», «Дністровія» та три водних маршрути: «Царство птахів», «Дністровська Амазонія», «Мертвий ліс». На стадії модернізації знаходиться екологічна стежка «Острів Гонтаренка».

Внесені межі об'єктів ПЗФ до Державного земельного кадастру: ландшафтний заказник місцевого значення «Каїрський»; ландшафтний заказник місцевого значення «Новомиколаївський»; гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Джерело Гайдамацька криниця»; гідрологічна пам'ятка природи місцевого значення «Джерело Кішево».

Забезпечення екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення, видалення відходів виробництва, одержання і застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін придатності чи не придатні для використання за призначенням

У 2024 році виконані заходи з збирання, перевезення, зберігання, оброблення, видалення відходів виробництва, одержання і застосування біоцидів та фітофармацевтичних препаратів, включно з відходами пестицидів та гербіцидів, які не відповідають стандартам, мають прострочений термін

придатності чи не придатні для використання за призначенням (код А4030) та тари з-під них у Березівському, Роздільнянському, Одеському, Болградському, Ізмаїльському та Білгород-Дністровському районах Одеської області:

- зібрано, перевезено та видалено (спалено) 135,5 тонн непридатних пестицидів;

- зібрано, перевезено та оброблено 97,9 тонн упаковки (тари) забрудненої непридатними пестицидами.

Інформування населення про стан навколишнього природного середовища в Одеській області

Інформування населення про галузеві події та стан навколишнього природного середовища Одеської області здійснювалося регулярно через офіційний сайт Департаменту та сторінку Департаменту в соціальній мережі «Facebook». У 2024 році підготовлено та розміщено на офіційному сайті Департаменту щорічний «Екологічний паспорт регіону» та «Щорічна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Одеській області» за 2023 рік.

10. Основні показники економічного та соціального розвитку Одеської області за 2024 рік

Показник	Факт 2023 рік	2024 рік прогноз за Програмою	2024 факт (попередні дані)	Виконання у % до прогнозного показника
Індекс промислової продукції, %	к	102,0	к	х
Обсяг реалізованої промислової продукції, млн. грн	к	80 000,0	к	х
Індекс сільськогосподарського виробництва, %	122,7	105,9	100,1	х
Валова продукція сільського господарства у всіх категоріях господарств у цінах 2016 року, всього млн грн	54 178,0	32 158,5	55 911,7	173,9
у т.ч. рослинництва	49 366,3	29 718,9	51 242,2	172,4
тваринництва	4 838,9	2 439,6	4 669,5	191,4
Сальдо торговельного балансу, млн дол. США	х	-201,0	х	х
Обсяг експорту товарів – всього, млн дол. США	1 797,9	1 770,0	1 854,7	108,8
Обсяг експорту послуг – всього, млн дол. США	к	581,4	к	х
Обсяг імпорту товарів – всього, млн дол. США	2 351,2	2 150,0	2 788,2	129,7
Обсяг імпорту послуг – всього, млн дол. США	к	402,4	к	х
Обсяг прямих іноземних інвестицій – всього, млн дол. США	1 431,0	1 316,0	1 665,7	х
Обсяг капітальних інвестицій за рахунок усіх джерел фінансування у фактичних цінах, млн грн.	9 618,7	9 200,0	к	х
Обсяг виконаних будівельних робіт, млн грн.	к	8 085,0	к	х
Введення в експлуатацію загальної площі житла за рахунок усіх джерел фінансування, тис. м ²	294,5	420,0	581,2	138,4
Оборот роздрібної торгівлі (з урахуванням товарообороту як юридичних, так і фізичних осіб) – у фактичних цінах, млн грн	к	83 000,0	к	х
Індекс споживчих цін, відсотків	104,0	110,0	111,6	+1,6 в.п.
Середньомісячна заробітна плата працівників:				
номінальна, грн	к	14 200	к	х
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, відсотків до попереднього року	к	80,0	к	х
Чисельність населення у віці 15-70 років, зайнятого економічною діяльністю, тис. осіб	*	830,0	*	*
Рівень зайнятості населення у віці 15-70 років у відсотках до населення відповідної вікової групи, %	*	38,0	*	*
Рівень безробіття, визначений за методологією МОП, відсотків до економічно активного населення у віці від 15 до 70 років, %	*	15,5	*	*

* У зв'язку з введенням воєнного стану в країні, органи статистики не мають можливості проводити обстеження чисельності населення, робочої сили тощо, тому провести аналіз та надати фактичні показники щодо чисельності зайнятого населення та ринку праці неможливо.

**Попередні дані, остаточні за 2023 рік, будуть сформовані Головним управлінням статистики в Одеській області у травні-червні 2024 року.

***на сайті НБУ дані за 2023 рік не оприлюднено.

к Відповідно до ЗУ «Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та документів у період дії воєнного стану або стану війни» від 03.03.2022 № 2115-IX органи державної статистики призупинили поширення статистичної інформації.

11. Стан фінансування діючих регіональних цільових та комплексних програм з обласного бюджету у 2024 році (тис. грн)

№ з/п	Назва програми	Передбачено в обласному бюджеті на 2024 рік (з урахуванням змін)	Виконано на 01.01.2025	Виконання, %
1	Обласна програма розвитку освіти Одещини на 2022-2024 роки	505 790,8	182 838,2	36,1
2	Обласна цільова Програма «Здоров'я Одещини на 2024-2026 роки»	467 870,8	379 283,3	81,1
3	Обласна комплексна програма соціальної підтримки населення на 2024-2026 роки «Соціальний захист населення в Одеській області»	66 723,3	52 618,25	78,9
4	Обласна комплексна програма реабілітації, інтеграції та соціального захисту Захисників та Захисниць України, членів сімей загиблих Одеської області на 2024-2025 роки	1704,6	1 704,0	99,96
5	Обласна цільова соціальна програма «Молодь Одещини» на 2021-2025 роки	2 650,0	2 604,6	98,2
6	Обласна комплексна програма «Культура Одещини – 2020-2024 роки»	71 798,9	41 499,7	57,8
7	Програма розвитку та функціонування української мови як державної в усіх сферах суспільного життя у Одеській області на 2023-2025 роки	450,0	324,1	72,0
8	Обласна комплексна програма розвитку фізичної культури і спорту в Одеській області на 2022-2024 роки	27 254,8	25 773,9	94,6
9	Комплексна регіональна програма забезпечення громадян житлом в Одеській області на 2024-2027 роки	4 125,0	4 118,8	99,8
10	Програма забезпечення житлом в Одеській області внутрішньо переміщених осіб, учасників проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасників проведення операції об'єднаних сил (ООС) на 2020-2024 роки	6 373,0	6 203,8	97,3
11	Регіональна цільова програма сприяння розвитку громадянського суспільства в Одеській області на 2023-2026 роки	215,0	100,7	46,9
12	Регіональна Програма розвитку агропромислового комплексу Одеської області на 2019-2025 роки «Аграрна Одещина»	96 457,4	75 201,8	78,0
13	Регіональна цільова програма енергоефективності Одеської області на 2024 - 2027 роки	188 430,3	122 120,4	64,8
14	Обласна Програма надання фінансової підтримки комунальним підприємствам (установам, організаціям) спільної власності територіальних громад Одеської області, які забезпечують діяльність обласної ради та обласної державної адміністрації, та діяльність яких спрямована на забезпечення соціально- економічного розвитку регіону, на 2020-2024 роки	100 652,7	93 271,5	92,7
15	Програма розвитку конкурентоспроможності малого та середнього підприємництва в Одеській області на 2021-2024 роки	2 950,0	1 565,5	53,1
16	Регіональна програма «Питна вода Одещини» на 2021-2024 роки	14 809,7	14 450,6	97,6
17	Регіональна програма з підтримки індивідуального житлового будівництва на селі «Власний дім»	2 400,0	2 400,0	100
18	Програма підтримки місцевих органів виконавчої влади Одеської області з питань реалізації реформ та	209 801,0	206 658,5	98,5

№ з/п	Назва програми	Передбачено в обласному бюджеті на 2024 рік (з урахуванням змін)	Виконано на 01.01.2025	Виконання, %
	делегованих місцевим радам повноважень на 2021-2024 рік			
19	Регіональна програма розвитку автомобільних доріг загального користування, вулиць і доріг комунальної власності Одеської області на 2024 рік	1 118 213,4	1 074 300,0	96,1
20	Обласна комплексна цільова програма «Безпечна Одещина» на 2022-2024 роки	585 794,9	406 917,5	69,5
21	Регіональна програма цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Одеської області на 2022-2025 роки	207 227,2	111 795,3	54,0
22	Регіональна комплексна програма з охорони довкілля на 2024-2028 роки	30 338,5	26 102,5	86,0
23	Програма компенсації відсоткової ставки за іпотечними кредитами військовослужбовців Збройних Сил за контрактом, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Головного управління розвідки Міноборони, Національної гвардії, Держприкордонслужби, осіб рядового і начальницького складу ДСНС, поліцейських в Одеській області на 2023-2024 роки	11 050,0	9 472,3	85,7
24	Регіональна Програма цифрової трансформації Одеської області на 2024-2026 роки	7 978,0	6 875,2	86,2
25	Програма розвитку міжнародного співробітництва Одеської області на 2024–2027 роки	4221,5	4093,3	97,0
26	Програма зайнятості населення Одеської області на 2024–2025 рік	500,0	330,0	66,0
27	Програма розвитку земельних відносин та охорони земель 2024-2025 роки	5 000,0	4 700,0	94,0
28	Регіональна Програма розвитку галузі рибного господарства Одеської області на 2024 - 2025 роки	2 500,0	0	0
Регіональні програми, фінансування яких призупинено у 2024 році у зв'язку із введенням воєнного стану				
29	Обласна комплексна програма реформування системи шкільного харчування в Одеській області на 2024-2027 роки	0,0	0,0	
30	Обласна комплексна програма запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі, забезпечення гендерної рівності, протидії торгівлі людьми на 2024-2026 роки в Одеській області	0,0	0,0	
31	Обласна комплексна програма реалізації регіональної політики щодо внутрішнього переміщення в Одеській області на 2023-2025 роки	0,0	0,0	
32	Обласна цільова комплексна програма національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2021-2025 роки	0,0	0,0	
33	Регіональна програма з благоустрою населених пунктів Одеської області на 2020-2024 роки	0,0	0,0	
34	Програма газифікації Одеської області на 2010-2035 роки	0,0	0,0	
35	Регіональна програма «Ліси Одещини на 2021- 2025 роки»	0,0	0,0	
36	Регіональна програма створення страхового фонду документації Одеської області на 2023-2027 роки	0,0	0,0	
37	Програма стабілізації соціально-економічного стану Одеської області	0,0	0,0	
	Загальний обсяг фінансування:	3 743 281,0	2 857 323,8	76,3

Пояснювальна записка

до доопрацьованого проєкту рішення обласної ради «Про звіт Одеської обласної державної (військової) адміністрації про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2024 рік»

1. Обґрунтування необхідності прийняття проєкту рішення.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» з урахуванням вимог пункту 1 статті 17 Закону України «Про місцеві державні адміністрації» обласна державна (військова) адміністрація має звітувати про хід виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку області за 2024 рік.

Проєкт рішення обласної ради «Про звіт Одеської обласної державної (військової) адміністрації про виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2024 рік» доопрацьовано з урахуванням пропозицій та зауважень, наданих на засіданнях постійних комісій Одеської обласної ради.

2. Мета та шляхи її досягнення.

Отримання результатів соціально-економічного розвитку Одеського регіону від роботи районних, міських, селищних, сільських рад, підрозділів обласної та районних державних адміністрацій, державних та недержавних установ та організацій регіону протягом 2024 року, які свідчать як про досягнення певних позитивних результатів, так і про недостатнє зростання або невиконання окремих показників, передбачених Програмою.

3. Правові аспекти.

Відповідно до постанов Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2003 року №621 «Про розроблення прогнозних і програмних документів економічного і соціального розвитку та складання проєкту державного бюджету», від 11.07.2018 №546 «Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2019-2021 роки».

4. Фінансово-економічне обґрунтування.

Не потребує фінансування з обласного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів.

Проєкт рішення погоджений з керівництвом обласної державної адміністрації.

6. Регіональний аспект.

Проєкт рішення стосується питання формування та розвитку адміністративно-територіальних одиниць регіону.

7. Запобігання корупції.

У проєкті рішення відсутні правила і процедури, які можуть містити ризики вчинення корупційних правопорушень.

Відповідальним виконавцем є Одеська обласна державна (військова) адміністрація в особі Департаменту економіки облдержадміністрації.

Директор Департаменту економіки

Олексій ДМИТРЕНКО

Порівняльна таблиця

до доопрацьованого проєкту рішення обласної ради «Про звіт Одеської обласної державної адміністрації щодо виконання Програми соціально-економічного та культурного розвитку Одеської області за 2024 рік»

Поданий Проєкт до обласної ради листом від 30.04.2025 № 1/01-47/5817/2-25	Доопрацьований Проєкт на 04.06.2025
Агропромисловий комплекс	
✚ Забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках Агросектор області є одним із найпотужніших в Україні, демонструючи високу конкурентоспроможність у порівнянні з іншими регіонами навіть за умови, що Одеська область відноситься до зони ризикованого землеробства. Зернових та зернобобових культур намолочено 4,7 млн тонн, що дає можливість реалізувати за межі області близько 20 % зерна. Соняшнику зібрано 723,1 тис. тонн, ріпаку – 260,0 тис. тонн. У поточному році область зібрала 5,7 млн тонн зернових та технічних сипучих культур, що є одним із найкращих показників у державі. Картоплі зібрано 277,8 тис. тонн, овочів – 243 тис. тонн, плодів та ягід – 98 тис. тонн, баштанних – 22 тис. тонн, винограду – 125,4 тис. тонн.	✚ Забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на внутрішньому і зовнішньому ринках Виключено: у поточному році область зібрала 5,7 млн тонн зернових та технічних сипучих культур, що є одним із найкращих показників у державі.
Транспортна інфраструктура та морегосподарський комплекс	
Розроблено проєкт відновлення залізничного приміського сполучення Одеса-Чорноморськ, зокрема схеми можливого розміщення кінцевих зупинок у Чорноморську та попередній розрахунок вартості платформ.	Змінено на: з метою відновлення залізничного приміського сполучення Одеса-Чорноморськ розпочата робота над варіантами та схемами можливого розміщення кінцевих зупинок у м. Чорноморськ, попередніми розрахунками вартості робіт та розробкою проєкту Регіональної програми відновлення руху приміського електропоїзда сполученням Одеса-Чорноморськ на 2025-2026 роки.